

NÁRODNÍ TECHNICKÉ MUZEUM VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2025

Praha, květen 2026

1 OBSAH

1	Obsah	1
1.1	Údaje o zpracovateli	3
2	Sídla a pracoviště	4
2.1	Hlavní budova Praha Letná	4
2.2	Depozitární areál čelákovice	5
2.3	Centrum stavitelského dědictví NTM Plasy	6
2.4	Muzeum železnice a elektrotechniky – bývalé depo kolejových vozidel Praha-střed	8
2.5	Depozitář kolejových vozidel Chomutov	10
2.6	Kolotoč	12
2.7	Pivovar Brandýs nad Labem	14
3	Muzejní sbírky	15
3.1	Centrální evidence a administrace sbírek	15
3.2	Muzeum dopravy	19
3.3	Železniční muzeum	21
3.4	Průmyslové muzeum	24
3.5	Muzeum elektrotechniky a médií	27
3.6	Muzeum architektury a stavitelství NTM	34
3.7	Centrum stavitelského dědictví NTM Plasy	37
4	Knihovna Národního technického muzea	39
5	Archiv Národního technického muzea	40
6	Odbor hlavního konzervátora sbírek	43
7	Oddělení digitalizace	47
8	Věda a výzkum	49
8.1	Institucionální podpora vědy a výzkumu – dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace (DKRVO)	49
8.2	VISK MK ČR	52
8.3	NAKI MK ČR	52
9	Projekty ESIF, EHP a dalších zdrojů	54
10	Přednášková a pedagogická činnost	61
10.1	Přednášková činnost v NTM	61
10.1.1	Přednáškový cyklus	61
10.1.2	Konference a semináře a účast pracovníků NTM na nich	62
10.2	Přednášková činnost mimo NTM	64
10.3	Pedagogická činnost	68
11	Ediční a publikační činnost	69
11.1	Ediční činnost	69

11.2	Publikační činnost	71
12	Prezentační činnost	76
12.1	Vývoj návštěvnosti	77
12.2	Expozice a výstavy	78
12.2.1	Expozice	78
12.2.2	Výstavy	79
12.3	Spolupráce NTM na výstavách a expozicích jiných organizací	91
12.4	Muzejní edukace	93
12.4.1	Stálé edukační programy pro školy	94
12.4.2	Komentované prohlídky expozice Uhelňý a rudný důl	96
12.4.3	Edukační programy k výstavním projektům	96
12.4.4	Dobrovolnický program ve spolupráci s Nadačním fondem Agora 7	97
12.4.5	Technický kroužek	97
12.4.6	Technické soutěže	97
12.4.7	Muzejní pedagogika v CSD NTM Plasy	98
12.5	Specializované workshopy	99
12.6	Komentované prohlídky	101
12.7	Jiné akce	101
12.8	Spolupráce s médii	110
12.9	Významné návštěvy	113
13	Poradní orgány NTM	115
13.1	Vědecká rada	115
13.2	Redakční rada	115
13.3	Výstavní a programová rada	116
13.4	Rada pro sbírkotvornou činnost	116
14	Organizační, finanční a personální informace	118
14.1	Organizační informace	118
14.2	Ekonomické informace	119
14.3	Personální informace	129
14.3.1	Zaměstnanost a čerpání mzdových prostředků	129
14.3.2	Členství v národních i mezinárodních odborných organizacích a projektech s technickou či podobnou tematikou	130
14.4	Informace o činnosti odboru náměstka pro věci právní	132
14.5	Informace o činnosti odboru náměstka pro vnitřní věci a PR	133
14.6	Informace o kontrolní činnosti	134
14.6.1	Interní audity, dílčí kontroly a interní šetření	134
14.6.2	Dílčí kontroly a interní šetření	136
14.6.3	Další činnosti interního auditu	136
14.6.4	Vnější kontroly a audity	137

1.1 ÚDAJE O ZPRACOVATELI

Název zpracovatele	Národní technické muzeum
Právní statut	příspěvková organizace MK ČR
Sídlo organizace	Kostelní 42, 170 78 Praha 7
IČ	00023299
DIČ	CZ00023299
Telefon	+420 220 399 111
Datová schránka	(IDDS) f8xxca8
E-mail	info@NTM.cz
Internetové stránky	www.ntm.cz www.muzeum-plasy.cz www.muzeum-chomutov.cz www.postovnimuzeum.cz
Zřizovatel	Ministerstvo kultury ČR
Způsob zřízení	Zřizovací listina vydaná MK ČR pod č. j. . MK 106138/2025 OMG ze dne 8. 12. 2025

2 SÍDLA A PRACOVNÍŠTĚ

2.1 HLAVNÍ BUDOVA PRAHA LETNÁ

Budova NTM na Letné, která byla od počátku navržena výhradně k muzejním účelům, je jedním z příkladů muzejní architektury z první poloviny 20. století. Její počátky sahají do 20. let, kdy padlo rozhodnutí o výstavbě. V polovině 30. let, po shromáždění potřebných prostředků, byla vypsána veřejná architektonická soutěž, jejímž vítězem se stal Milan Babuška. Stavba byla zahájena na podzim roku 1938 a zhruba dokončena v roce 1942. Výtvarné, architektonické a urbanistické kvality jsou vyjádřeny zapsáním budovy do Ústředního seznamu kulturních památek jako nemovité kulturní památky pod evidenčním číslem 41213/1–1959. Budova prošla v letech 2003 až 2013, v rámci tří samostatných etap, rekonstrukcí. Dílčí úpravy interiérů budovy byly ukončeny v roce 2013 v souvislosti se zpřístupněním nových stálých expozic, kterých je v současné době celkem 14, kromě tří sálů pro krátkodobé výstavy. Budova prochází průběžně potřebnými opravami a obnovou technických systémů.

V roce 2025 probíhala příprava projektu výměny střešní hydroizolační folie, která po dvaceti letech od položení degradovala a dosáhla hranice své životnosti. Byla zpracována dokumentace pro stavební povolení a připravena žádost o dotaci včetně investičního záměru. Samotná realizace akce je plánována na rok 2027. V roce 2025 byla také v plném rozsahu dokončena instalace chlazení v kancelářích II. a III. patra a v prostorách foyerů I. až III. patra, chlazení dotčených prostor bylo na letní sezónu zprovozněno. Ve stejném roce byl zpracován projekt a připravena žádost o dotaci včetně investičního záměru pro akci Zvýšení úrovně zabezpečení přístupu do prostor a k informačním systémům NTM. Současně byla dokončena výměna a přepojení ústřední PZTS v hlavní budově NTM.

2.2 DEPOZITÁRNÍ AREÁL ČELÁKOVICE

Areál, nacházející se v katastru obce Čelákovice-Záluží, slouží k uložení podstatné části sbírkových předmětů a archiválií a části knih, o které NTM pečuje. V areálu se nachází celkem 13 objektů. Jedná se o vstupní objekt určený pro ostrahu a správu areálu, 3 jednoduché plechové haly pro velké sbírkové předměty a železniční exponáty, 4 patrové depozitáře typu Kord, 1 přízemní halu typu AZ a 4 moderní multifunkční depozitární haly. Tyto nejnovější objekty byly dokončeny v letech 2022 a 2023.

V roce 2025 byl připraven projekt na sejmutí části zrušené a nevyužívané vlečky a přesun vytěženého kolejiva do Železničního depozitáře Chomutov, kde bude využito při budování nového odstavného kolejíště. Realizace této akce je plánována na rok 2027.

2.3 CENTRUM STAVITELSKÉHO DĚDICTVÍ NTM PLASY

Vzorový projekt památkové obnovy nazvaný Centrum stavitelského dědictví v Plasích (dále jen CSD NTM Plasy) byl za podpory ERDF EU prostřednictvím Integrovaného operačního programu (IOP) realizován od roku 2009 do podzimu 2015. Projekt zahrnoval adaptaci dvou značně zdevastovaných, ovšem památkově velmi hodnotných areálů hospodářského zázemí bývalého kláštera – pivovaru a hospodářského dvora. Vzniklo tak unikátní pracoviště NTM, které se svým muzejním a muzeologickým zaměřením značně vymyká obdobným revitalizacím a obnovám historických areálů v České republice. V programové náplni CSD NTM Plasy se prolíná prezentační a edukační funkce muzea se zážitkovými aktivitami zaměřenými na širokou návštěvnickou obec. Byl zde vytvořen vzdělávací a volnočasový areál propojující tematicky zaměřené muzejní expozice s historickými dílnami tradičních stavebních řemesel, které kromě prezentace svého vybavení nabízejí rovněž vyzkoušení konkrétních řemeslných dovedností. Stálá Expozice stavitelství návštěvníka provází po celém areálu bývalého pivovaru a zprostředkovává mu seznámení s problematikou historických stavebních prvků, materiálů a konstrukcí. Na malé návštěvníky čeká tzv. stavební hřiště, kde mohou uplatnit vlastní kreativitu. Nově bylo otevřeno edukační pracoviště Statika hrou. Expoziční část doplňují prostory pro tematické výstavy. V členitém areálu hospodářského dvora byly vytvořeny prostory pro aktivity zaměřené na prezentaci stavebních technologií. Vzniká zde jakási stavebně řemeslná huť, která má za cíl umožnit prostřednictvím kurzů a workshopů předávání tradičních postupů a dovedností zážitkovým způsobem. Dobově zařízené dílny zde vytvářejí tzv. Dvůr stavebních řemesel. V nejstarší části areálu své místo našla unikátní Expozice stavebněhistorického průzkumu prezentující postupy a metody zkoumání historických staveb na objektu in situ. Nové umístění

v adaptovaných objektech získala také místní městská knihovna, jejímž prostřednictvím je zpřístupněn tematicky specializovaný knižní fond NTM s odbornou stavitelskou literaturou. Zázemí plaského areálu umožňuje pořádání programů pro různé stupně škol i setkávání odborné veřejnosti v přednáškových sálech. Po padesáti letech se díky zájmu místního podnikatele do areálu kláštera opět vrátilo vaření plaského piva a přímo u pivovarských pánví vzniklo vyhledávané zázemí pro návštěvníky. Ve spolupráci s městem Plasy se podařilo obnovit navazující klášterní nádvoří, které se tak stalo opět živým místem umožňujícím příjemný pobyt turistům i místním obyvatelům.

V návaznosti na výše uvedené aktivity byl vypracován projekt nové expozice středověkých stavebních strojů, která je situována do monumentálního prostoru bývalé pivovarské lednice v objektu 9 ležáckých sklepů (později sodovkárny). V roce 2019 byla podána projektová žádost o podporu z programu IROP a v průběhu roku 2021 probíhaly stavební práce na tomto projektu. Z dotačních prostředků MK se v roce 2021 podařilo zrealizovat zadláždění plochy tzv. dolejšího dvora hospodářského dvora.

V souvislosti s dalším rozvojem areálu CSD NTM Plasy pokračovala realizace projektu Expozice středověkých stavebních strojů, a to zejména stavební adaptací části ležáckých sklepů a přípravou projektové dokumentace pro danou expozici. Takto byla v polovině návštěvnické sezóny 2022 otevřena nová stálá expozice věnovaná středověkým stavebním strojům s replikami tří stavebních strojů v životní velikosti (beranidlo, klecový jeřáb a vratidlo s vijákem). V návaznosti na otevřenou expozici byl připraven rovněž podklad pro projektovou dokumentaci využití další části ležáckých sklepů a objektu horních stájí hospodářského dvora pro studijní depozitář a materiátéku stavebních prvků, konstrukcí a materiálů.

V roce 2023 byla dokončena projektová příprava adaptace objektu Ležácké sklepy na depozitární prostory NTM včetně platného stavebního povolení. I. etapa této akce byla podána jako projektová žádost IROP. V roce 2025 jsme byli nuceni odstoupit od realizace tohoto projektu. Důvodem k odstoupení byly podstatně změněné okolnosti při zajišťování potřebných kapacit s ohledem na nastavené priority instituce. V současné době čeká žádost na schválení. V roce 2025 byla provedena oprava komína bývalého lihovaru včetně osazení konstrukce pro čapí hnízdo.

Na začátku sezóny 2024 se podařilo zprovoznit muzejní kavárnu Kafe Klášter, pronájmem prostor v opatské konírně a na hořejším dvoře nám rozkvetla zahrádka, která je též pronajata soukromému subjektu. Na obě dvě místa máme od návštěvníků areálu po již dvouletém provozu velice dobré reakce. Oba soukromé subjekty skvěle pečují o pronajaté prostory a budou pokračovat u nás za stejných podmínek i v dalším roce.

2.4 MUZEUM ŽELEZNICE A ELEKTROTECHNIKY – BÝVALÉ DEPO KOLEJOVÝCH VOZIDEL PRAHA-STŘED

V roce 2000 bylo vydáno Usnesení vlády ČR týkající se vybudování Železničního muzea v areálu bývalého DKV Praha střed, navazujícího na areál Masarykova nádraží. V roce 2002 proběhl návazný převod práva hospodaření s nemovitostmi z Českých drah na NTM. V roce 2003 bylo vydáno ze strany MK ČR rozhodnutí o financování akce. Neprodleně byla zahájena příprava projektu, geodetické zaměření a výběr zhotovitele projektu. Tento proces byl ale v roce 2004 přerušen s ohledem na vyhlášení stavební uzávěry v uvedené lokalitě ze strany Magistrátu hlavního města Prahy v souvislosti s připravovanou změnou územního plánu. V roce 2008 proběhl stavebnětechnický a stavebněhistorický průzkum budov budoucího Železničního muzea NTM a s ohledem na jejich výsledky byly provedeny opravy střešních konstrukcí.

V roce 2012 bylo finalizováno libreto budoucí expozice a následně proběhla studentská architektonická a urbanistická soutěž na řešení Železničního muzea NTM na Masarykově nádraží. Současně byla ustavena pracovní skupina s úkolem vypracovat materiály k projektu. Na podzim 2012 zrušilo MK ČR dosavadní rozhodnutí o financování akce. Původní koncepce muzea železnice byla v roce 2013 rozšířena o náplň expozice elektrotechniky a vznikl tak projekt Muzea železnice a elektrotechniky (MŽE).

V průběhu roku 2016 byla zahájena příprava architektonické soutěže na projekt MŽE, která byla s ohledem na množství objektivních problémů a vážných rizik, mimo jiné po čerstvých zkušenostech kolegů z Národního muzea a na základě souhlasu ministerstva kultury v roce 2017, ukončena. Od roku 2017 zpracovávalo NTM stavební program a výchozí studii MŽE, jejímž cílem bylo prověření reálných možností umístění expozic a velkoobjemových sbírkových předmětů, zejména kolejových vozidel v areálu a objektech bývalého depa. Výsledkem byla architektonická studie z roku 2018, která je podkladem pro

další stupně přípravy projektu, jehož dokončení se předpokládá v roce 2027. V roce 2018 pokračovaly práce na úpravě libret na základě výstupů z přípravy architektonické studie a bylo zahájeno zpracování Studie proveditelnosti.

V roce 2019 byla dokončena Studie proveditelnosti, kterou následně schválilo MK ČR a v závěru roku byl dokončen Investiční záměr na úvodní část akce. Na rok 2020 se podařilo zajistit finanční prostředky na nákup dalších pozemků a budovy navazující na východní hranici areálu. S ohledem na tuto významnou skutečnost byla zahájena aktualizace architektonické studie a aktualizace Investičního záměru, který byl na MK ČR předán v roce 2021. V návaznosti na předaný Investiční záměr provedlo MK ČR tzv. registraci akce a stanovilo podmínky pro vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace. V průběhu roku 2022 tak NTM pracovalo na zajištění požadovaných podmínek, zejména na vyjádření některých dotčených orgánů státní správy a stabilizaci objektu NTM ve vztahu k sousedním vlastníkům pozemků. Současně se podařilo zajistit věcné břemeno pro vybudování přístupové komunikace od ulice Trocnovská na pozemku Českých drah. Paralelně probíhala příprava obsahové náplně expozic a příprava zadání veřejné zakázky na restaurování budoucích exponátů.

Ze strany MK ČR bylo v roce 2023 vydáno rozhodnutí o poskytnutí dotace na přípravnou etapu akce. V areálu proběhl zjišťovací archeologický průzkum.

V roce 2025 proběhlo odstranění nepoužívaného objektu skladu lehkého topného oleje a následně ze strany TSK byla provedena oprava opěrné zdi v ulici Husitská. Bylo připraveno a realizováno zadávací řízení na výběr zhotovitele projektové dokumentace MŽE včetně zajištění stavebního povolení. Byla zahájena první etapa restaurování sbírkových předmětů pro budoucí expozice muzea. Do konce roku 2025 bylo v rámci této přípravné etapy uzavřeno 54 smluvních vztahů s nejrůznějšími dodavateli na restaurování nebo jiných přípravných prací.

2.5 DEPOZITÁŘ KOLEJOVÝCH VOZIDEL CHOMUTOV

V roce 2012 se po delších jednáních podařilo za účelem vybudování stálého depozitáře Železničního muzea NTM získat do trvalého vlastnictví budovy a pozemky bývalého železničního depa v Chomutově. Jejich část mělo NTM dříve pronajatou. NTM odkoupilo od ČD, a. s. celý areál s kompletním příslušenstvím za 47 mil. Kč. Sběrka železničních vozidel má tak poprvé v historii vlastní stálý depozitář. Rozvojové území areálu o rozloze přibližně 4 ha nabízí do budoucna možnosti budování dalších krytých stání pro stále doplňovanou železniční sbírku. Nevyhovující a mnohdy kritický stav objektů vyžaduje jejich postupnou obnovu. V roce 2014 bylo vybudováno zcela nové oplocení areálu. V roce 2015 proběhla rekonstrukce střešiny spojovací chodby mezi objekty Montovna a Rotunda I. a rekonstrukce poloviny kolejových paprsků před objektem Rotunda I. V roce 2016 práce pokračovaly rekonstrukcí střešního pláště na objektu Montovna. V roce 2017 byla provedena řada drobnějších stavebních úprav, zejména vybudování pokladny v souvislosti se sezónním zpřístupněním objektu veřejnosti.

V roce 2018 došlo na rekonstrukci druhé poloviny kolejových paprsků před objektem Rotunda I., dále příjezdové koleje pro nostalgické vlaky, včetně výhybky do depa ČD. Zcela nově byl vybudován systém odvodnění prostoru vjezdu do areálu Depozitáře kolejových vozidel NTM.

V roce 2020 bylo zahájeno zadávací řízení na výběr zhotovitele celkové opravy střešiny *Rotunda I.*, která měla být realizována v průběhu roku 2021. Před podpisem smlouvy s vybraným dodavatelem byla zjištěna vada projektové dokumentace v oblasti skladby střešního pláště a požární odolnosti. Zjištěná

vada byla znalecky posouzena, uplatněna reklamace projektové dokumentace a na základě opravené projektové dokumentace by měl proběhnout výběr zhotovitele a realizace v roce 2022.

V průběhu roku 2021 proběhla demolice objektu *Kotelny*, která byla v havarijním stavu a dále nevyužitelná. Byly dokončeny projekty na obnovu silnoproudých a slaboproudých rozvodů a na výměnu 22 vjezdových vrat pro kolejová vozidla v *Rotundě I.* Po dokončení opravy střechy, zpracování Investičního záměru a poskytnutí dotace ze strany MK ČR se výměna elektroinstalace a vjezdových vrat plánuje na roky 2023–2024.

V roce 2023 proběhla celková oprava střechy objektu *Rotunda I.*, jednalo se o celkovou opravu 5000 m² plochých střed včetně 17 kusů střešních světlíků.

V roce 2024 byla dokončena projektová dokumentace na opravu střechy *Rotunda II.* včetně projednání se stavebním úřadem a byl zpracován investiční záměr a žádost o dotaci.

Na základě studie na realizaci nového kolejiště a výstavby dvou hal pro uložení kolejových vozidel byl v roce 2024 vybrán zhotovitel projektové dokumentace a připravena žádost o dotaci včetně Investičního záměru. V roce 2025 byla na tuto akci zpracována projektová dokumentace a vydáno stavební povolení. Zahájení stavební části akce je plánováno na počátek roku 2027.

V průběhu roku 2024 byla připravena studie pro vybudování nového návštěvnického vstupu do areálu z parkoviště OC Globus, za využití historické lávky z nádraží Praha-Smíchov, včetně návrhu na vybudování zázemí pro návštěvníky v prostorách objektu *Rotunda I.* V roce 2025 byla zpracována projektová dokumentace, vydáno stavební povolení a připravena žádost o dotaci.

2.6 KOLOTOČ

V březnu 2017 byla zahájena akce Obnova objektu a provozních souborů Letenského historického kolotoče. Od prvních měsíců akce bylo NTM konfrontováno s řadou složitých a neočekávaných problémů, které mají příčinu jak v unikátním charakteru objektu, jeho celkové zchátralosti, tak v projektové dokumentaci, kterou v roce 2016 zpracovala společnost MURUS – monumenta renovamus, projekce, spol. s r. o.

Postupně došlo ke zjištění poruch stavby, které bylo možno odhalit až po demontáži některých částí kolotoče anebo po provedení výkopových prací. Bylo seznáno, že objekt kolotoče je v mnohem horším technickém stavu, než se předpokládalo v průběhu zpracování projektu. Dále se jednalo o problémy vyplývající ze skutečnosti, že zhotovitel projektu podcenil některé detaily a možné závady, které odpovídajícím způsobem a kvalifikovaně v projektu nevyřešil. Některé položky zhotovitel ve výkazu výměr ani neuvedl, nebo je uvedl s chybnou výměrou, což se týkalo zejména restaurování pláště kolotoče. V projektu byla také navržena neúplná technická řešení. Rozsah popisovaných problémů se v průběhu roku 2017 rozrostl do takové míry, že pokračování akce nebylo možné, aniž by nedošlo k porušení zákona o veřejných zakázkách. S ohledem na tyto závažné skutečnosti bylo NTM nuceno smlouvu se zhotovitelem obnovy kolotoče společnosti Gema Art, a. s. ve III. čtvrtletí roku 2017 vypovědět a realizaci celé akce dočasně přerušit. Současně NTM uplatnilo reklamaci vad projektové dokumentace u jejího zhotovitele, společnosti MURUS – monumenta renovamus, projekce, spol. s r. o.

V roce 2018 byla připravena aktualizovaná dokumentace a na jejím základě byla realizována dvě otevřená zadávací řízení týkající se výběru dodavatele pro dokončení obnovy kolotoče. Bohužel tato zadávací

řízení nebyla úspěšná, neboť o zakázku neprojevil zájem žádný dodavatel. Další neúspěšné otevřené zadávací řízení a následné jednání s dodavateli proběhlo i v roce 2019.

Hledání kvalifikovaného dodavatele na dokončení obnovy kolotoče pokračovalo i v roce 2020, kdy bylo realizováno jednací řízení bez uveřejnění, v jehož rámci došlo k oslovení celkem sedmi vhodných dodavatelů, výsledkem byla jediná nabídka s neočekávaně vysokou cenou. S ohledem na tuto skutečnost bylo zadávací řízení zrušeno. V závěru roku 2020 došlo k vypsání v pořadí již čtvrtého otevřeného zadávacího řízení. Výběr zhotovitele a obnovy kolotoče proběhl v I. pololetí 2021 a vybraný zhotovitel, Ing. Jakub Kmošek, zahájil práce. Práce byly úspěšně dokončeny a kolotoč byl v červnu 2022 uveden do provozu. V roce 2023 bylo doplněno oplocení kolotoče. Po celou sezónu od dubna do října 2025 byl kolotoč provozován pro veřejnost.

2.7 PIVOVAR BRANDÝS NAD LABEM

V roce 2024 byla zpracována projektová dokumentace na celkovou rekonstrukci střechy objektu NTM Pivovar v Brandýse nad Labem. V roce 2025 bylo k této akci získáno stavební povolení, proběhl výběr dodavatele a byla zahájena celková rekonstrukce střešního pláště s termínem dokončení v roce 2026.

3 MUZEJNÍ SBÍRKY

3.1 CENTRÁLNÍ EVIDENCE A ADMINISTRACE SBÍREK

Odbor hlavního kurátora sbírek plnil následující agendy a úkoly:

- vedení centrální evidence sbírek NTM, evidence nových přírůstků do sbírkového fondu NTM,
- realizace průběžné inventarizace všech podsbírek NTM včetně související aktualizace záznamů ve sbírkové evidenci (Museion),
- příprava a zaslání pravidelných zpráv Ministerstvu kultury ČR o změnách ve sbírkové evidenci NTM včetně žádostí o aktualizaci v Centrální evidenci sbírek,
- vedení evidence nájemních, darovacích, výpůjčních smluv a smluv o fyzickém přenechání věci,
- zajišťování agendy výpůjček, pokud se jedná o zapůjčení sbírkových předmětů z více podsbírek NTM,
- agenda vydávání osvědčení k trvalému nebo dočasnému vývozu předmětů kulturní hodnoty podle zákona č. 71/1994 Sb.,
- agenda žádostí o vývozní povolení pro sbírkové předměty NTM podle zákona č. 122/2000 Sb.,
- agenda žádostí o vývozní povolení pro sbírkové předměty NTM podle zákona č. 214/2002 Sb.,
- příprava podkladů pro jednání Rady pro sbírkotvornou činnost,
- administrace žádostí o dotace z programu Integrovaného systému ochrany movitého kulturního dědictví (ISO),
- zajišťování agendy státních záruk (záruka proti zabavení – immunity from seizure) pro sbírkové předměty NTM,
- vedení a správa deponitárních prostorů v Čelákovcích.

Vedení centrální evidence sbírek NTM

V rámci vedení sbírkové evidence muzea oddělení administrace a evidence sbírek provedlo v roce 2025 rozepsání (extenzování) celkem 228 inventárních čísel, a to z podsbírek *Věda, technika a průmyslová výroba*. Stejně jako v letech předchozích byla i v roce 2025 věnována pozornost administraci nových přírůstků – do sbírky NTM byly nabyty předměty evidované pod celkem 401 inventárními čísly. Předměty byly nabyty na základě darů (293), koupí (34), převodů (28), nálezů při revizích (46). Podrobný statistický přehled přináší tabulka níže.

Realizace průběžné inventarizace

V roce 2025 bylo pokračováno v inventarizaci sbírky NTM. Celkem bylo v inventarizacích č. 1-25/2025 zinventarizováno 9863 evidenčních čísel, což činí zhruba 12,3 % sbírkového fondu NTM. MK ČR bylo o proběhlé inventarizaci řádně informováno.

Aktualizace v Centrální evidenci sbírek MK ČR

Žádosti o schválení aktualizací v centrální evidenci sbírek (v evidenčním systému CES-online) za rok 2025 byly MK ČR zaslány v celkem 4 dávkách, a pokrývaly období od 1. 1. 2025 do 31. 12. 2025. Změny se týkaly celkem 412 inventárních čísel předmětů, které byly nově zapsány do sbírek způsobem C15, dále 263 inventárních čísel, kde došlo k jejich rozepsání. Celkem 6 evidenčních čísel, která byla v minulosti vyřazena z evidence z důvodu nedohledání nebo ztráty předmětů, byla opětovně zavedena do evidence, protože uvedené předměty se podařilo nalézt nebo identifikovat.

Vedení evidence nájemních, darovacích, výpůjčních smluv a smluv o fyzickém přenechání věci

Mezi činnosti odboru spadá i agenda vedení evidence smluv, týkajících se sbírkových předmětů. V roce 2025 bylo vypracováno a evidováno celkem 82 výpůjčních smluv týkajících se zapůjčení sbírkových předmětů z NTM nebo do NTM, z toho 22 externích smluv o výpůjčce předmětů na muzejní výstavy NTM, 1 nájemní smlouva. V souvislosti s restaurováním sbírkových předmětů NTM bylo uzavřeno 6 smluv o dílo. Nové akvizice byly ošetřeny celkem 101 darovacími a kupními smlouvami.

Agenda vydávání osvědčení podle zákona č. 71/1994 Sb.

V rámci podmínek zákona č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty, v platném znění, přijalo v roce 2025 NTM celkem 13 žádostí. Z toho bylo 8 žádostí o vydání osvědčení pro vývoz předmětů kulturní hodnoty na dobu určitou, 2 žádosti o vydání osvědčení k dočasnému vývozu nebo dočasnému přemístění, 1 žádost o vydání osvědčení pro trvalý vývoz a 2 žádosti o vydání osvědčení k vývozu nebo trvalému přemístění z území ČR. Ministerstvu kultury ČR nebyla postoupena žádná ze zaevidovaných žádostí.

Agenda žádostí o vývozní povolení pro sbírkové předměty NTM podle zákona č. 122/2000 Sb.

V roce 2025 byly pracovištěm administrovány žádosti o vývoz následujících sbírkových předmětů:

- Osobní automobil Aero 50HP, roadster, vývoz za účelem prezentace na akci *1000 mil československých*
- Osobní automobil Jawa Minor, roadster, vývoz za účelem prezentace na akci *1000 mil československých*
- Osobní automobil Aero 18 HP, roadster, vývoz za účelem prezentace na akci *1000 mil československých*
- Osobní automobil Vauxhall 25 GY, sedan, vývoz za účelem prezentace na akci *1000 mil československých*
- Karel Würbs: *Stavba řetězového mostu císaře Františka I.*, olej na plátně, vývoz za účelem zápujčky na výstavu *Biedermeier* v Leopold Museum Vídeň
- Armilární sféra, kolem 1600, vývoz za účelem zápujčky na výstavu *L'Expérience de la nature. Les arts à Prague à la cour de Rodolphe II*, pořádané Musée du Louvre, Paříž

Příprava podkladů pro jednání Rady pro sbírkotvornou činnost

Odbor hlavního kurátora sbírek zajišťoval i v roce 2025 podkladové materiály pro jednání Rady pro sbírkotvornou činnost (viz kapitola 12.4). Jednání Rady se uskutečnilo 23. 9. 2025.

Pro jednání Rady byly připraveny následující podklady:

Protokol č. 185/2025 (jednání 23. 9. 2025)

- návrhy na nákup 21 předmětů (na doporučení Rady odloženo projednání návrhů na zakoupení dvou projektorů ze souboru kinematografických předmětů a dvojice lokálních topidel, tyto budou předloženy na příštím jednání RpSČ společně s návrhy na vyřazení duplicitních předmětů),
- předložen záměr Muzea dopravy týkající se připravované dohody o narovnání, jejíž součástí bude převod vlastnického práva k vozidlu Aero 662. Předmětný automobil byl v roce 2023 předán do sbírek NTM Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových a poté zařazen do sbírek pod inv. číslem 79081,
- podklady pro posouzení bezúplatného nabývání movitých věcí do sbírek NTM – předměty evidované pod celkem 367 přírůstkovými čísly,
- podklady pro posouzení rozhodnutí GŘ o úplatném nabytí kabiny lanovky na Petřín pro sbírku ŽM způsobem per rollam,
- návrhy na vyřazení 4 sbírkových předmětů – nebyly GŘ schváleny.

Administrace žádostí o dotace z programu Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví (ISO)

V roce 2025 žádalo NTM o poskytnutí dotací z podprogramů ISO II/C – Výkupy předmětů kulturní hodnoty mimořádného významu a díky podpoře z programu ISO II /C se v roce 2025 podařilo získat do sbírky NTM unikátní soubor 15 vozů Praga ze sbírky Automuzea Praga sběratele Emila Příhody. Zároveň v roce 2025 byla podána žádost o dotaci na restaurování papírového modelu staropražského orloje (ISO II/D – Preventivní ochrana před nepříznivými vlivy prostředí). Restaurátorské práce byly provedeny v předepsaném termínu, ve vysoké kvalitě a s respektem k autentickému vyznění předmětu. Model orloje bude prezentován v expozici měření času.

Zajišťování agendy státních záruk (záruka proti zabavení – immunity from seizure) pro sbírkové předměty NTM

Pro zajištění účasti NTM na akci *1000 mil československých* a návratu prezentovaných sbírkových předmětů bylo nezbytné zažádat a získat od Ministerstva kultury SR garanci návratu. Garance byla vydána dne 20. 2. 2025 a týkala se vozů Aero 50HP, Jawa Minor, Aero 18 HP a Vauxhall 25GY.

Vedení a správa depozitárních prostorů v Čelákovcích

Pracovníci oddělení správy sbírek Čelákovice v uplynulém období plnili především následující úkoly a činnosti:

- průběžné zakládání a přesuny sbírkových předmětů dle požadavků příslušných kurátorů či ředitelů odborných muzeí,
- příprava prostor pro nové akvizice, spolupráce při zavážení nových akvizic, při přípravě předmětů určených k odvozu mimo depozitární areál (externí a interní výpůjčky),
- sledování a zajišťování příjmků a vrátek v rámci depozitárního modulu v Museionu,
- dílčí spolupráce při inventarizaci sbírkových předmětů,
- kontrola evidenčních štítků sbírkových předmětů, tisk a laminace chybějících,
- zapisování změn lokací, kontrola lokací při vracení sbírkového předmětu,
- kontrola klimatických podmínek v depozitárních prostorech, funkčnosti poplachových čidel a zabezpečení, údržba a úklid,
- spolupráce s pracovníky správy a údržby budov v rámci depozitárního areálu.

Tabulka – statistický přehled o počtu sbírkových předmětů NTM a počtu přírůstků v jednotlivých podsbírkách za období roku 2025

Část sbírky	Počet sbírkových předmětů celkem ¹⁾	Přírůstky ²⁾	Způsob nabytí					
			dar	koupě	převod	nález při revizi	vlastní sběr	výměna
Podsbírka 23 – Věda, technika a průmyslová výroba	73492	323	263	30	7	23	0	0
Podsbírka 24 - Železniční podsbírka NTM	1939	5	1	4	0	0	0	0
Podsbírka 25 - Sběrka architektury, stavitelství a průmyslového designu	5311	73	29	0	21	23	0	0
CELKEM	80742	401	293	34	28	46	0	0

1) Počet sbírkových předmětů evidovaných k 31. 12. 2025 v evidenci Museion

2) Přírůstky 1. 1. – 31. 12. 2025

3.2 MUZEUM DOPRAVY

Muzeum dopravy NTM (MD NTM) je samostatným sbírkovým a odborným oddělením, dokumentujícím a prezentujícím sbírky z oblasti silniční dopravy (sbírkové referáty automobily, automobily, motocykly, jízdní kola, hipomobily), letecké dopravy (sbírkový referát letectví), lodní dopravy (sbírkový referát lodní doprava) a hasičské techniky (sbírkový referát hasičská technika). Do odboru muzea dopravy patří oddělení silniční a lodní dopravy a oddělení letecké dopravy.

Nejvýznamnějšími akvizicemi Muzea dopravy v roce 2025 byl soubor patnácti automobilů Praga ze sbírky Praga pana Emila Příhody. Jde o nejhodnotnější část rozsáhlé dlouhodobě budované sbírky automobilů a dalších artefaktů. Nákup byl umožněn díky mimořádné finanční podpoře ze strany ministerstva kultury ČR. Darem od Hlavního města Prahy byl získán soubor osmi sanitních vozů. Díky udělení trvalého finančního legátu od Nadání Marie, Zdeňky a Josefa Hlávkových byl částečně financován nákup motocyklu Triumph LW Junior z roku 1915. Národní muzeum Taiwanu darovalo do našich sbírek Loď příslušníků kmene Yami.

Výstava *S prezidentem do Lán aneb doprovodné motocykly nejen ze sbírek Národního technického muzea* sklídila zaslouženou pozornost. Výstavu otevíral 5. června 2025 prezident České republiky Petr Pavel s manželkou. Výstava byla v historických garážích zámku v Lánech otevřená pro veřejnost od 8. června do 28. září 2025.

Dne 18. června 2025 byla v dopravní expozici hlavní budovy muzea otevřena výstava Život věnovaný pragovkám. Pocta Emilu Příhodovi, která prezentuje podstatnou část z patnácti nově získaných automobilů Praga ze sbírky Emila Příhody, které muzeum získalo díky mimořádné finanční podpoře ze strany Ministerstva kultury ČR.

V Centru stavitelského dědictví NTM Plasy (dále CSD NTM Plasy) byla pro sezónu 2025 prodloužena úspěšná výstava *Motocykly ČZ s příběhem*. Úspěšná byla rovněž akce *Z muzea do muzea na motocyklu*, která se uskutečnila v srpnu 2025. Šlo o jízdu historických motocyklů z hlavní budovy muzea na Letné do areálu CSD NTM Plasy. Akce byla spojena s komentovanou prohlídkou expozice na Letné a výstavy *Motocykly ČZ s příběhem* v CSD NTM Plasy.

V listopadu 2025 byla otevřena výstava *Böhmerland nebo Čechie*. Nejdlejší motocykl na světě. Slavnostní vernisáže výstavy se krom jiných významných hostů zúčastnil též prezident republiky Petr Pavel. Výstava představila dosud nevidaný ucelený soubor všech typů motocyklů značky Čechie-Böhmerland. Výstava se těšila mimořádnému zájmu veřejnosti.

Pracovníci Muzea dopravy se též podíleli na přípravě výstavy *Václav Klement – mecenáš muzea a spoluzakladatel Škoda Auto* s podtitulem *Příběh, který se začal psát před 130 lety*, která byla otevřena v prosinci 2025.

Úspěšná byla rovněž tradiční spolupráce NTM na přípravě a realizaci prestižní domácí soutěže historických vozidel *1000 mil československých* ve dnech 11. až 14. června 2025, které se NTM aktivně zúčastnilo třemi sbírkovými automobily. Pracovníci Muzea dopravy NTM se aktivně zúčastnili i dalších akcí historických vozidel – 27. mezinárodního srazu motocyklů Čechie-Böhmerland 30. srpna 2025 a *Jízdy do vrchu Brno – Soběšice* 27. září 2025.

Posádka historického vozu na soutěži 1000 mil československých

Kurátor letecké sbírky Michal Plavec se během roku 2025 věnoval přednáškové činnosti a účasti na vědeckých konferencích a seminářích a publikační činnosti především v souvislosti s 80. výročím od konce druhé světové války. Během roku se aktivně účastnil deseti vědeckých konferencí a seminářů, z toho jedné v Polsku a jedné v Nizozemsku, a uspořádal třicet přednášek v České republice a Francii. Mimo to se podílelo Muzeum dopravy s Balonklubem Praha na vzletu balonů v Centru stavitelského dědictví NTM Plasy u příležitosti barokních slavností v červnu 2025 a na podzim uspořádalo 13. ročník leteckého historického semináře ve spolupráci s Balonklubem Praha k 60. výročí jeho založení v prostorách NTM.

Michal Plavec byl spoluautorem výstavy *Ladislav Sitenský: Cesta ke svobodě v NTM*. Součástí této výstavy bylo také pět besed v budově NTM na téma tvorby Ladislava Sitenského, které uspořádalo Muzeum dopravy. K 80. výročí konce druhé světové války uspořádal Michal Plavec výstavy v Městské knihovně v Neratovicích, Leteckém muzeu Metoděje Vlacha v Mladé Boleslavi a Kulturním centru v Boskovicích a v českém velvyslanectví v Paříži (*Entre Prague et Paris, en ballon et en avion / Mezi Prahou a Paříží, balonem i letadlem*).

3.3 ŽELEZNIČNÍ MUZEUM

Železniční muzeum NTM (ŽM NTM) je dalším ze samostatných sbírkových a odborných oddělení. Vedle tvorby sbírek, odborné péče, dokumentace sbírkového fondu, výzkumu a badatelské činnosti v oblasti historie železnic nyní jeho zaměstnanci spolupracují na přípravě realizace vlastního železničního muzea v areálu pražského Masarykova nádraží. Významnou část této práce představuje zpracování restaurátorských záměrů pro výběrová řízení na opravy vozidel a dalších předmětů a spolupráce se správou budov při opravách kolejí. Do odboru ŽM NTM patří oddělení železniční dopravy a oddělení správy kolejových vozidel.

V roce 2025 probíhalo restaurování dalších historických vozidel pro budoucí expozici MŽE na Masarykově nádraží. Bylo dokončeno restaurování nízkostěnného nákladního vozu Ringhoffer Rakovnicko-protívínské dráhy N3-20732 Lorca z roku 1875 a zavřeného nákladního vozu Z 11874 Zetka výrobce Prag-Wiener Akcien-Gesellschaft fuer Fabrikation von Vaggons und Eisenbahn-Bedarf z roku 1872. Obě vozidla byla uvedena do vystavitelného stavu a po ukončení opravy převezena do deponiáře Chomutov. Do provozního stavu byl uveden parní motorový vůz M124.001 *Komarek* z roku 1903. Kromě oprav střechy, částí interiéru a pojezdu tvořila největší část renovace výroba repliky nového kotle. Restaurování mělo být dokončeno koncem roku 2025, předání vozu do provozu proběhlo až v roce 2026. Obdobná situace je s velice náročnou výrobou kompletní repliky interiéru osobního vozu 3. třídy Ca 4-5086 *Pancéřák*, jehož oprava měla být dokončena v roce 2025 a protáhla se až do roku 2026. Dokončena byla oprava průmyslové úzkorozchodné parní lokomotivy 900 BS 200 *Krutwig* z roku 1957.

Na podzim po ukončení jízd historických vlaků byla lokomotiva T478.1010 převezena do vršovického depa ČD, kde byla na lokomotivě provedena údržba pojezdu, oprava převodovky hydročerpadel a provedeny zákonné revize a prohlídky.

V rámci jízd historických kolejových vozidel byly na jaře roku 2025 realizovány již tradiční jízdy parního vlaku taženého parní lokomotivou 464.102 na trase Ústí nad Labem – Žatec v rámci oslav zařazení Žatecka, krajiny chmele, do nehmotného dědictví UNESCO a dále *Audience u císaře Karla I.* na trase Praha – Brandýs nad Labem. Na podzim se *Ušatá* zúčastnila v rámci akce *Festival parních lokomotiv* jízd na trase Zruč nad Sázavou – Kutná Hora. Účastnila se rovněž na celostátní akci *Národní den železnice* v Nymburce a akci pořádané Českými drahami *Tábor s párou*. Na této akci byl rovněž prezentován elektrický motorový vůz M400.001 *Elinka*, který byl o víkendech v letních měsících nasazován na nostalgických jízdách na trati Tábor – Bechyně. Pro potřeby lokomotivní a vlakové čety byl v minulých letech používán vůz BRcm. V roce 2025 byl pro tyto účely vyčleněn vůz BDs, bývalý radiový vůz vládních vlaků, tzv. STB. Byla nově natřena střecha, lokálně opraveny bočnice. Interiér byl dovybaven, aby splňoval potřeby posádky. NTM tím získalo plnohodnotný doprovodný vůz k parní lokomotivě 464.102.

Chomutovský Železniční depozitář NTM byl v letních měsících jako každoročně zpřístupněn veřejnosti v plném rozsahu. Příležitostně byla prezentována v provozu akumulátorová elektrická lokomotiva Ringhoffer č. 2. Návštěvnost byla jako v předchozích letech podpořena v letních měsících pravidelnými historickými vlaky vypravovanými ČD mezi muzeem v Lužné u Rakovníka a Chomutovem. Mimořádným návštěvnickým počinem byla jízda historické soupravy vlaku z dob NDR, vypraveného z Německa, taženého lokomotivou BR 35. Souprava byla obsazena přibližně 600 cestujícími, z nichž většina navštívila depozitář NTM. Organizátoři hudebního festivalu *Moody Moon Noize 2025* si jako jednu z lokalit pro pořádání vystoupení vybrali chomutovský depozitář. Jako pódium sloužil krytý železniční vůz typu Z. Přes velice mladý věk většiny účastníků se komentovaná prohlídka depozitáře těšila velkému zájmu. Do interiéru rotundy byly nainstalovány výstavní panely *Cesta nádraží* na Těšnově a velkoplošný monitor, na kterém se ve smyčce promítá 75 fotografií kolejových vozidel ze sbírek NTM. V exteriéru proběhla demontáž částí skříně vozu *Pancéřák*, jeho rozřezání a odvezení do šrotu. Spolu s tím byl od zbytného šrotu vyčištěn také prostor montovny. V druhé polovině roku začal návoz kolejí získaných od SŽ pro rekonstrukci kolejiště v prostoru plánovaných nových hal.

V roce 2025 došlo k dalšímu rozšíření železniční sbírky. Od společnosti Čepro jsme získali průmyslovou čtyřnápravovou lokomotivu V60 vyráběnou v bývalé Německé demokratické republice. Lokomotiva byla využívána v bývalém Československu a později v České republice pouze na vlečkách. Pro tuzemské železnice je netypická [hydrodynamickým přenosem výkonu](#) a spojnicovým pohonem. Od společnosti Správa železnic jsme krom dalších předmětů obdrželi fotogrammetrický vůz FS 3 postavený na bázi motorového vozu 810. Sbírkou vozidel rozšířil dynamometrický měřicí vůz MV2 s dynamometrem firmy Almser z roku 1924, který byl po násilném poškození vyřazen z provozu na zkušební okruhu VÚŽ. V rámci převodu Poštovního muzea pod NTM byly do sbírek NTM převedeny čtyři poštovní vozy. Jedná se o dva vozy řady Post w (Vagónka Studénka 1984-5) jeden vůz řady F5-0671 výrobce Zieleniewski Maschinen- und Wa-

gonbau Gesellschaft m.b.H., Sanok z roku 1941 a vůz GBKs v současné době dislokovaný v Muzeu v Kořenově. Po kabině lanovky na Ještěd získané v roce 2024 byla sbírka typů lanových drah dokončena akvizicí vozu pozemní lanové dráhy na Petřín. Sbíрка lanových drah tak zahrnuje představitele sedačkové lanové dráhy (na Sněžku), kabinové visuté lanové dráhy (na Ještěd) a pozemní lanové dráhy (na Petřín). Pokračovala akvizice artefaktů zabezpečovací a signalizační techniky, především od Správy železnic. Za zmínku stojí získání části svršku z jediné ozubnicové dráhy na území České republiky Harrachov – Kořenov.

Pokračovala rovněž spolupráce se Správou železnic v oblasti multifunkční expozice na pražském hlavním nádraží, kam byla zapůjčena ze sbírek NTM drezína *Tatra*, která si zahrála ve filmu *Ostře sledované vlaky* z roku 1966. V roce 2025 byla tato expozice rozšířena i do prostor nově opravené budovy hlavního nádraží v Plzni zapůjčením další drezíny. Záležitost sporu s *Jindřichohradeckými místními dráhami* (JHMD) o úhradu pravomocně přiznané náhrady škody za poškození lokomotivy *U47.001* a dalších pohledávek vstoupila v roce 2022 v souvislosti s úpadkem společnosti JHMD do fáze insolvenčního řízení, ve kterém vystupuje NTM se svojí pohledávkou jako věřitel. V roce 2025 zůstává situace nezměněna.

Pokračovalo plnění smluv o spolupráci s ČD, které byly počátkem roku 2024 aktualizovány a upravují zápůjčky jak neprovozních, tak provozních vozidel NTM. ČD na základě těchto smluv provozují následující historická vozidla ze sbírek NTM:

- Tendrovou parní lokomotivu 464.202 – *Rosnička*
- Kolejový autobus M 120.417 – *Věžák*
- Motorový vůz M 131.101 – *Hurvínek*
- Elektrický motorový vůz M400.001 *Elinka*
- Parní lokomotivu EP1000
- Průmyslovou úzkorozchodnou tendrovou parní lokomotivu B 50 č. 7

Kromě toho má NTM k dispozici další provozní exponát s oprávněním jezdit po veřejné železniční síti: Parní lokomotivu 464.102 *Ušatá*

Parní lokomotiva Ušatá

3.4 PRŮMYSLOVÉ MUZEUM

Průmyslové muzeum (PM NTM) je samostatným sbírkovým a provozním odborem NTM. Vytváří, uchovává, zkoumá, dokumentuje a prezentuje sbírkový fond z oblasti průmyslových výrob. Do odboru ředitele průmyslového muzea patří oddělení hornictví a hutnictví, oddělení strojírenství a chemie a oddělení techniky v domácnosti a textilního průmyslu. Ve dnech 23.–26. dubna 2025 vykonali pracovníci Průmyslového muzea NTM zahraniční služební cestu do Polska za účelem návštěvy technických muzeí v Krakově a jeho okolí.

Oddělení Strojírenství a chemie

Zhodnocení činnosti oddělení: V první polovině roku byly realizovány práce související s restaurováním předmětů deponovaných na Masarykově nádraží včetně jejich odvozu do depozitářů v Čelákovících. Pokračovaly práce související s přípravou a realizací výstavy *Vltava: slavná a splavná*, která měla vernisáž 5. 9. 2025.

V dubnu 2025 se Ing. Stejskal zúčastnil mezinárodní konference odboru Zdravotnická technika pořádaného NTM. Ing. Stejskal a Ing. Kopalová jsou spoluautory příspěvku a článku Mgr. Davida Hamra s názvem *Health policy aspects of using radioactive paint in post-war Czechoslovak watchmaking industry*. Následně proběhla zahraniční služební cesta do Krakova a jeho okolí, jejímž cílem bylo studium a srovnání polských muzeí a jejich modernizačních postupů s NTM.

V květnu 2025 probíhaly práce související s výstavou *Titanic*, v rámci které byly zapůjčeny předměty ze sbírek strojírenství. V druhé polovině roku probíhaly přípravy na výstavu *Továrna*, jejíž realizace se posunula na jaro 2027.

V září proběhla pracovní cesta do Bečova nad Teplou na mezinárodní kovářský seminář ve dnech 12.–14. 9. 2025. Akce se účastnil O. Stejskal a J. Lett. V průběhu akce se aktivně zapojili do soutěže společně s dalšími kováři a vykovali umělecké dílo na téma *Světlo*.

Oddělení zorganizovalo tradiční výstavu historických parních strojů a modelů s názvem *Letná pod parou* ve dnech 11.–12. 10. 2025. Hlavním cílem akce bylo představit veřejnosti parní stroje v reálném provozu a umožnit návštěvníkům NTM vidět tyto historické mechanismy v chodu.

Během celého roku probíhala standardní administrativa v rámci sbírkové činnosti.

Pokračovala výstava *Velký třesk* připomínající 70 let od okamžiku, kdy se Československo stalo teprve osmou zemí světa schopnou průmyslově vyrábět mechanické náramkové hodinky, a která postihuje i širší technologický, společenský a historický význam tohoto mimořádného úspěchu domácího průmyslu.

Z projektu MK ISO bylo realizováno náročné restaurování papírového modelu staroměstského orloje – sbírkového předmětu inventárního čísla 69 249. Klíčovým parametrem zadání, který byl zcela naplněn, bylo badatelské zpřístupnění restaurovaného předmětu jako pramene pro studium historie ve fázi před rozsáhlou rekonstrukcí orloje v šedesátých letech 20. století. V tomto ohledu restaurátorské a konzervační práce provedené MgA. Pečinkou, zejména retuše, stabilizace podkladu, rekonstrukce papírového média a jeho zpětná kompletace, po vizuální stránce zvýraznění architektonických, informačních a grafických parametrů astrolábů a dalších prvků a ukazatelů, nejen zvýšily možnost badatelského využití tohoto mimořádného předmětu s omezením progresu jeho další degradace, ale učinily z něj návštěvnický atraktivní předmět hodný vystavení.

Dále během celého roku probíhala standardní administrativní agenda v rámci sbírkové činnosti včetně každoroční inventarizace sbírek na jednotlivých odděleních. Na oddělení chemie nadále probíhala badatelská činnost spojená se sbírkami NTM a vyřizování e-mailových dotazů od badatelů a laické veřejnosti. V druhé polovině roku probíhala předběžná příprava k plánované výstavě *Továrna*, která se týkala podrobné rešerše vybraných osobností k jednotlivým etapám v průmyslu na území české provenience od poloviny 18. století až do poloviny 20. století. V rámci této výstavy jsme oslovili i významné průmyslové subjekty a pokusili se je sponzorsky zapojit ke spolupráci.

Významné akvizice: Ve sbírce chemie došlo v průběhu roku k přírůstku o 10 sbírkových předmětů, převážně se jednalo o vybavení do laboratoře. Do sbírky byl mimo jiné zařazen stolní počítač Hewlett Packard inv. č. 79 255, první počítač tohoto typu na Ústavu makromolekulární chemie, osobně používaný profesorem Wichterlem.

Do sbírky hodin přibýly několikery konvoluty náramkových hodinek z odúmrťí v gesci Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových. Nákupem byly pořízeny 2 ks časoměrných přístrojů – docházkové hodiny Pragotron DK 8 a cenný námořní chronometr KIROVA Sovětské provenience, s doloženým užitím československou armádou.

Do sbírky strojírenství byla zařazena maznice k parnímu stroji, jejíž typ dosud nebyl ve sbírce strojírenství zastoupen.

Oddělení Technika v domácnosti a textilní průmysl

Zhodnocení činnosti: V prvním pololetí roku byla oddělením ve spolupráci se společností Elektrowin opětovně připravena internetová soutěž *Máte doma muzejní kousek*. Vyhlášena byla od dubna a průběžně vyhodnocována po jednotlivých čtvrtletích. Zájemci z celé republiky tak mohli opět zasílat své podněty k rozšíření muzejních sbírek NTM. Ve středu 16. 4. 2025 byla podepsána smlouva o spolupráci s městem Krásná Lípa a firmou Schindlerova pletárna. Předmětem spolupráce je realizace expozice pletařství v prostorách firmy v Krásné Lípě. Velkou logistickou akcí oddělení v I. pololetí roku 2025 byl

přesun 34 textilních strojů z modernizovaných školních dílen Liberecké průmyslovky, akvizice získané na podzim 2024, do depozitního areálu Čelákovice k dlouhodobému uložení.

V obvyklém říjnovém termínu, ve dnech 10.–12. 10. 2025, byl uspořádán další ročník recyklačního víkendu ve spolupráci se společností Elektrowin. Tentokrát jsme přistoupili ke kombinované formě organizace Recyklačního víkendu, kdy v pátek a sobotu byl před muzeem stánek Elektrowinu, kde bylo možné vysloužit spotřebič odevzdat k fyzické recyklaci. Kurátorka pak byla přítomna na sociálních sítích, kde okamžitě reagovala na nabídky spotřebičů do sbírek. Celkem bylo v obou programech vyhodnoceno 40 nabídek. K oběma výběrovým programům byly aktualizovány speciální webové stránky www.muzejnirecyklace.cz, kde zájemcům byly přehlednou formou poskytnuty všechny potřebné informace.

V průběhu celého roku standardně probíhala administrativní činnost při práci se sbírkami, byly vyřizovány badatelské dotazy, akviziční nabídky aj. Dále pokračovalo externí restaurování kolekce 7 předmětů ze sbírky Textilní výroby, které byly v roce 2002 významně zasaženy povodní a které jsou postupně kompletovány do vystavovatelného stavu. I v letošním roce poskytovalo oddělení součinnost na organizaci přesunu a konzervačních pracích sbírkových předmětů uložených v prostorách depa Masarykova nádraží. Oddělení se podařilo splnit stanovené kvóty při inventarizaci sbírek.

Kurátorka odd. Lucie Střechová participovala na výstavě *Enigma a jiné tajné projekty*, 11. 2. 2026 – 30. 8. 2026 (část osud Jana Prošvice a jeho firmy Esa, příprava podzim 2025).

Významné akvizice: Soutěž *Máte doma muzejní kousek* a uspořádaný *Recyklační víkend* přinesly sbírce TvD opět nové přírůstky. K významným akvizicím sbírky Technika v domácnosti za uplynulý rok patří mandl klasické konstrukce poháněný ručně klikou z provenience Jan Neff Praha z osmdesátých let 19. století a souprava elektrického šlehače Mixmaster Sunbeam dochována v původním balení z roku 1955, která byla zakoupena v Londýně. Z oblasti dokumentace současné výroby byl důležitým přírůstkem dvouplotýnkový vařič typ 3119 vyroben se značkou Eta jako doklad výrobní série 2311. Jedná se zároveň o poslední kus vyrobený v Miloticích nad Bečvou, tradičním závodě výroby jednoduchých elektrických vařidel.

Oddělení Hornictví a hutnictví

Zhodnocení činnosti: V průběhu celého roku standardně probíhala administrativní činnost při práci se sbírkami, byly vyřizovány badatelské dotazy, akviziční nabídky aj. Byla kompletně dokončena inventarizace fondu sbírek hutnictví vypůjčených v Muzeu umělecké litiny městyse Komárov. V průběhu roku došlo k doplňování a revizi evidenčních údajů předmětů a prací v depozitářích, kontrolou a přípravou vypůjčnicích smluv a dodatků. V druhé polovině roku proběhla příprava na seminář *Hutnictví*, který se uskutečnil začátkem prosince. V Plasech proběhly již tradiční ukázky černého řemesla, lití kovů a dalších řemesel (ve spolupráci s Ing. Stejskalem). V březnu 2025 byly realizovány přípravné práce pro potenciál-

ní akvizici bývalé hutě v Plasích od obce Plasy. K akvizici však nakonec nedošlo, byla ze strany NTM odvolána. Oddělení hornictví je od září 2025 až dosud paralyzováno nepřítomností odborného kurátora.

Významné akvizice: Fond černého řemesla hutnických sbírek byl obohacen o kovanou pokladnici z 18. století.

3.5 MUZEUM ELEKTROTECHNIKY A MÉDIÍ

Oddělení fotografické a filmové techniky

Činnost: V uplynulém období se uskutečnila další etapa inventarizace sbírkového fondu v depozitářích CD1, CD2, CD3 a v hlavní budově NTM na Letné. Na tyto práce navázala revize fyzického stavu, dohledávání chybějících předmětů a aktualizace evidenčních dat v systému Museion. V depozitáři Čelákovice byl realizován úklid, řazení předmětů do tematických celků, obnova inventárních štítků a pořízení nové fotodokumentace. Dále proběhl úklid depozitáře MEM na Letné a následný převoz tamních předmětů do Čelákovic. Nové akvizice byly průběžně evidovány v databázi a zařazovány do sbírky. Naopak poškozené, duplicitní či nefunkční předměty z majetkové a sbírkové evidence byly navrženy k vyřazení. V rámci odborných restaurátorských prací pokračovala spolupráce na adjustaci repliky Kynžvartské daguerrotypie, konkrétně na výrobě repliky pasparty, zajištění rámu a výběru skla.

V expozici byly realizovány opravy interaktivních systémů, diaprojektorů na diarámečky 5 × 5 cm a také čištění, oprava a seřízení aditivního hranolu se spektroskopem. Současně pokračovaly práce na inovaci interaktivního simulátoru fotoaparátu. Kurátoři výstavní prostor nově obohatili o vitrínu věnovanou významnému českému fotografovi a průkopníkovi barevné fotografie Karlu Šmirousovi. Byla zajištěna údržba a oprava distribučního i registračního systému pro výrobu dusíku, který chrání daguerrotypie v expozici Fotografický ateliér.

Za účelem předvádění dobových projekcí byla rozšířena sbírka kinematografické techniky a současně byly pořízeny i dobové filmové kopie. Kurátor Martin Stránský navíc úspěšně zprovoznil další 16 mm zvukové projektory, například zvukový projektor Almo 16 a maďarský Terta Sound. Na těchto projektoch následně proběhlo ke konci roku několik prvních úspěšných projekcí pro veřejnost.

V roce 2025 uspořádalo oddělení fotografické a filmové techniky pro veřejnost řadu tvůrčích dílen zaměřených na historické fotografické techniky (olejotisk, gumotisk, Van Dyke, kyanotypie, dírkovou komoru, vyvolávání filmů a zvětšování) a také kompletní kurz klasické fotografie pod vedením Tomáše Štanzela. Vybrané workshopy navazovaly na výstavu Ladislava Sitenského, jiné byly připraveny speciálně pro studenty UMPRUM (VŠUP). Ve spolupráci s Národním zemědělským muzeem byly navíc zorganizovány fotografické dílny určené pro děti a mládež.

V průběhu roku byly připraveny smlouvy o poskytnutí reprodukčních práv - např. fotografie sbírkové kamery se stativem do připravované publikace Antonín Havel vydávané městem Skuteč, fotografie sbírkového kotoučku pro Purkyňův kinesiskop do publikace Techniky pozorovatele. O vidění a modernitě v 19. století vydávané nakladatelstvím Academia. Dále pokračuje dlouhodobá výpůjčka řady sbírkových předmětů do expozice muzea Fotografie a moderních obrazových médií v Jindřichově Hradci. Zapůjčeny byly také fotoaparáty a další předměty na výstavu o Antonínu Dvořákovi v Muzeu české hudby. Proběhla rovněž spolupráce na výstavě Západočeské galerie v Plzni a na výstavě v Kunsthalle věnované László Moholy-Nagyovi.

Kurátoři sbírky spolupracovali na výstavě Ladislava Sitenského v NTM a na monografii stejnojmenného fotografa. Pokračovala spolupráce s muzei podobného zaměření, např. s Muzeem Tesla v Třešti, s MF MOM v Jindřichově Hradci, s Národním muzeem, nadále jsme zodpovídali dotazy soukromých sběratelů a dalších zájemců z řad odborné i laické veřejnosti týkající se předmětů a procesů fotografické i filmové techniky.

Pokračovalo systematické zvyšování odborných znalostí prostřednictvím účasti na specializovaných seminářích (např. v Národním archivu se zaměřením na archivaci foto-filmových materiálů a v Ústavu dějin umění AV ČR).

Významné akvizice: Akvizice unikátní kolekce portrétních fotografií z prostějovského ateliéru Václava Ševčíka, která dokumentuje vysokou úroveň a kvalitu živnostenské portrétní fotografie od 20. do 40. let

20. století. Dále byl realizován nákup historické laboratorní techniky, mezi kterou patří velkoformátové zvětšovací přístroje Durst (13 × 18 cm), středoformátové zvětšovací přístroje a specializovaná skříň na sušení negativů. Do sbírky bylo rovněž získáno vybavení fotografa Eugena Wiškovského a fotoaparáty a objektivy Josefa Sudka.

Oddělení elektrotechniky, informatiky a akustiky

Činnost: Ve spolupráci s MŽE byly od restaurátora pana Bíška v Plaňanech u Kolína převzaty restaurované točivé a netočivé stroje. Současně bylo v litomyšlské dílně Kmošek & Kmošek dokončeno restaurování vybraných obloukových lamp a mramorových rozvodných desek.

NTM, zastoupené kurátorem Janem Hostákem, úspěšně dokončilo realizaci projektu financovaného z Národního plánu obnovy (NPO) s názvem *Pilotní projekt digitalizace fonografických válečků a jejich zveřejnění na sbírkovém prezentačním portále* (reg. č. 0442000067). Ve spolupráci se Zvukovou laboratoří Českého muzea hudby (Národní muzeum) bylo zdigitalizováno, uloženo do nových archivních obalů a v digitální knihovně Kramerius zpřístupněno celkem 400 fonografických válečků ze sbírkového fondu NTM.

V rámci výzkumného grantu DKRVO uskutečnil Jan Hosták koncem roku pracovní cestu do švýcarského Curychu. Cílem byl rešeršní výzkum v rodinném archivu firmy Rena Kaufmann, jehož výsledky autor následně zapracoval do připravované monografie *Lisovna gramofonových desek v Podmoklech u Děčína* (konkrétně do kapitoly *Rena Kaufmann v Curychu – historie napříč čtyřmi generacemi*). Během cesty byly paní Sybille Kaufmann předány vybrané publikace z produkce NTM, které se setkaly s velmi pozitivním ohlasem a získaly vysoké ocenění.

Proběhla spolupráce na přípravě výstavy *Enigma a jiné tajné projekty, 200 let železnice* a byly poskytnuty předměty na výstavu *Titanic*. Kurátor René Melkus připravil komorní výstavu *Příběh odboje, radiostanic a atentátu na Heydricha*, která byla k vidění od 26. listopadu 2024 do 6. listopadu 2025. V rámci oslav 80. výročí ukončení druhé světové války se instituce zapojila také do speciální akce v Národním divadle. Ve vstupním foyer divadla byl pro tuto příležitost vystaven vzácný originál radiostanice *Libuše*, která hrála klíčovou roli v odbojové činnosti paraskupiny Silver A. Přednáška Reného Melkuse *Počátky radiotechnického průmyslu v ČSR se zvláštním přihlédnutím k Přelouči* proběhla 30. září v sále Kulturního a informačního centra města Přelouče. Autor v ní seznámil početné obecnostvo s počátky radiotechnického průmyslu v meziválečném Československu.

Akvizice: Z pozůstalosti po zlínském sběrateli byl vykoupěn mechanický mincovní gramofon Pianofon tuzemské výroby Josef Friml Třebechovice pod Orebem, netypického tvaru malého piana se stolkem na desky.

Polygrafie

Činnost: Byla realizována průběžná příprava inventarizací včetně fotodokumentace. Probíhaly přípravné práce na akcích připomínajících 100. výročí úmrtí Karla Klíče. Zapůjčeny byly předměty např. do Galerie Plato a nadaci Mirador.

Významné akvizice: **HP Indigo 5500** je vysoce produkční archový digitální tiskový stroj, který využívá unikátní technologii **digitálního ofsetu s tekutým elektroinkoustem (HP ElectroInk)**. Tento model kombinuje flexibilitu digitálního tisku s **vysokou kvalitou obrazu**, která je plně srovnatelná s klasickým ofsetem. Je navržen pro náročné tiskové provozy, marketingové materiály, fotoknihy a personalizovaný tisk.

Scanview Scanmate 5000 je profesionální stolní bubnový skener určený pro vysoce kvalitní digitalizaci transparentních (negativy, diapozitivy) i reflexních předloh. Na rozdíl od běžných plochých skenerů využívá technologii **tří fotonásobičů (PMT)**, která poskytuje extrémní ostrost obrazu až na úroveň filmového zrna a vynikající kresbu ve stínech.

Exaktní vědy

Činnost: Proběhla systematická inventarizace sbírkových předmětů ve všech skupinách Exaktních věd, kromě skupiny „hrací stroje“. Celkově bylo inventarizováno 2 461 sbírkových předmětů, což činí 13,2 %.

Skupina	počet sb. předmětů	Inventarizováno 2025	%
astronomie	514	76	15 %
fyzika	1 769	237	13 %
geodézie	1 872	207	11 %
hrací stroje	144	0	0 %
kartografie	149	71	48 %
mapová sbírka	13 809	1812	13 %
matematika	344	58	17 %

V uplynulém období byly realizovány plánované opravy a periodická údržba stálých expozic. V expozici astronomie proběhla pravidelná roční údržba prostor i samotných přístrojů, a to za úzké součinnosti správy budov, výstavního oddělení a dílen. Součástí těchto prací byla také obměna vybraných předmětů ze sbírkového fondu a úspěšná instalace velkého dalekohledu Kozelský-Rynda.

Vyšel 21. svazek Rozprav NTM z řady *Z dějin geodézie a kartografie*. Do sborníku bylo zařazeno 23 odborných textů mapujících historii zeměměřičství a dalších exaktních věd, které byly předneseny na pravidelných sympoziích v letech 2023 a 2024. Publikace prezentuje badatelskou činnost, jež vhodně

doplňuje stávající poznatky a zároveň otevírá nové výzkumné otázky v oblastech geodézie, kartografie, fotogrammetrie či astronomie.

Pokračovala spolupráce s institucemi a subjekty s obdobným sbírkovým i programovým zaměřením, a to včetně aktivních kontaktů se soukromými sběrateli. Mezi klíčové partnery patřily akademické a vědecké instituce jako ČVUT, VUT, VÚGTK, Astronomický ústav AV ČR, Hvězdárna a planetárium hl. m. Prahy a Hvězdárna SAV v Hurbanovu. Významná byla rovněž kooperace s výrobcí přístrojové techniky (např. Martin Myslivec či ProjektSoft HK, a. s.) a s dalšími soukromými sběrateli z oboru.

V roce 2025 NTM také úspěšně uspořádalo výstavu *Enigma a jiné tajné projekty*. Základem této krátkodobé expozice byla putovní výstava Slovenského technického múzea v Košicích, která přiblížila příběh Enigmy i historii kryptologie. NTM, které autorsky zastoupil Stanislav Dvořák, ji ve spolupráci s Vojenským historickým ústavem doplnilo o tuzemské projekty, jejichž utajení si vynutila tehdejší politická situace. Návštěvníci mohli kromě slavného německého šifrovacího stroje Enigma, jehož šifrování s více než 100 miliony kombinací považovala tehdejší armáda za neprolomitelné, zhlédnout také dva šifrovací stroje Hagelin-Cryptos, historické špionážní fotoaparáty, zařízení pro letecké snímkování a komunikační techniku ze sbírek NTM. Výstava představila vývoj kryptologie v dějinách lidské civilizace s dopady na běžný život a poodhalila příběhy utajovaných válečných projektů. Mezi ně patřil ilegální protektorátní vývoj nového prototypu motocyklu Jawa, utajovaná činnost firmy Esa v oblasti domácích spotřebičů nebo vznik miniaturní kalkulačky Curta, jejíž konstrukci dokončil Curt Herzstark v koncentračním táboře a která po válce zaznamenala celosvětový úspěch.

*Šifrovací přístroj
Enigma*

Byla realizována výpůjčka Armilární sféry pro výstavu *Experiencing Nature. The arts in Prague at the court of Rudolf II.* (Zážitek z přírody. Umění v Praze na dvoře Rudolfa II.). Výstava byla zaměřena na propojení přírody, věd o přírodě a umění v době císaře Rudolfa II. Byla uspořádána ve spolupráci s Národní galerií v Praze (Louvre, Galerie Richelieu, 19. 3. – 30. 6. 2025).

Příprava na převoz Armilární sféry do Louvru

Z odborného semináře Z dějin geodézie a kartografie

Akvizice: Na základě úspěšného akvizičního jednání s Výzkumným ústavem geodetickým, topografickým a kartografickým ve Zdibech (VÚGTK) získalo NTM do svých sbírek unikátní přístroj z Geodetické observatoře Pecný. Jedná se o fotoelektrický cirkumzenitál 175/1250 mm, který v letech 1985–1999 vyvinul Ing. Josef Šuráň. Tento vývojový projekt směřoval k plné automatizaci přístroje, která spočívala v nahrazení původního vizuálního pozorování moderní fotoelektrickou metodou s digitálním záznamem dat. Z VÚGTK bylo dále předáno 8 kartografických předmětů v ústavu vyvinutých a vyrobených, včetně prototypu elektrooptického dálkoměru, prvního zařízení svého druhu v Československu.

Za mimořádně významný sbírkový přírůstek je považováno rozšíření fondu astronomie o dalekohledy domácí provenience, které dokumentují éru analogového pozorování v 80. a 90. letech 20. století. Mezi získanými přístroji vyniká model AD 800 z produkce národního podniku Meopta, představující jednodušší dalekohled pro astronomická pozorování, a také teleskop Proximus 100 – jediný zrcadlový dalekohled, který kdy tento československý státní podnik sériově vyráběl. Vrcholným aparátem z konce 80. let je pak dvojitý astronomický dalekohled z ostravské dílny Františka Kozelského s optikou konstruktéra Ryndy. Tato aparatura, zhotovená v roce 1987 na individuální zakázku, se skládá ze zrcadlového dalekohledu typu Newton (210/1040 mm) pro sledování objektů vzdáleného vesmíru a z achromatického refraktoru (120/1670 mm) určeného k pozorování Měsíce, planet a dvojhvězd. Zařízení úspěšně sloužilo v letech 1988–2024 na soukromé hvězdárně astronoma Jiřího Žandovského v Burkvízu ve Slezsku. Do sbírky matematiky bylo zařazeno 5 předmětů, mezi nimi šifrovací stroj Hagelin – Cryptos. Do sbírky geodézie bylo přidáno 77 předmětů (nivelační značky, sklonoměry, pentagony a měřické věže). K nejmodernějším geodetickým přístrojům patří laserový skenovací systém Leica HDS 3000 z 10. let 21. století, který slouží k vytvoření prostorového modelu mapovaného území.

Elektrooptický dálkoměr

Dalekohled Františka Kozelského

Zdravotnická technika

Činnost: Systematické rozšiřování sbírky se záměrem naplnit plánovanou podobu budoucí expozice zdravotnické techniky. Plánovaná expozice má reprezentovat průřez historií medicíny a vývoj zdravotnictví na našem území v kontextu času a prostoru.

V roce 2025 byla úspěšně realizována řádná inventarizace sbírkového fondu podle stanoveného harmonogramu. Souběžně s tím probíhaly akvizice nových sbírkových předmětů a tvorba jejich podrobných popisů v databázi Museion.

V rámci výzkumné činnosti byly realizovány analýzy zaměřené na morfologii, technologické postupy výroby a způsoby používání vybraných středoevropských nástrojů pro léčebné výkony z doby železné a doby římské. Na tyto analytické práce navázaly specializované experimenty, jejichž cílem bylo odhalit přesné konstrukční charakteristiky vybraných středoevropských artefaktů, které jsou interpretovány jako lékařské nástroje z doby římské.

Významným úspěchem na poli mezinárodní spolupráce bylo uspořádání druhého ročníku multidisciplinární konference *Researching the Past, Advancing the Future of Medicine II*, která se konala ve dnech 9.–10. dubna 2025 a zaměřila se na uplatňování poznatků z výzkumu dějin a archeologie medicíny v současné praxi. Přípravu realizovala kurátorka ZT NTM Lucie Burešová a probíhala v úzké součinnosti se zahraničními partnery. Kooperace zahrnovala zdravotnická zařízení, státní instituce, akademická pracoviště i soukromé subjekty zaměřené na historii a archeologii lékařství, zdravotnické vzdělávání nebo současné systémy zdravotní péče. Mezi pozvanými přednášejícími, s nimiž instituce udržuje dlouhodobé kontakty, vystoupili přední odborníci z Íránu, Velké Británie, Itálie, Německa a USA.

Výběr příspěvků z 1. ročníku této akce byl publikován jako speciální číslo časopisu *Acta Universitatis Carolinae - Historia Universitatis Carolinae Pragensis* (LXV/2, 2025), kde kurátorka zdravotnické techniky (ZT) Lucie Burešová působila v roli hostujícího editora a autora. Konkrétně zde vyšla úvodní studie autorů Miloše Hořejše a Lucie Burešové (*Selected Papers of the International Conference*) a specializovaný článek Lucie Burešové, Jaroslava Letta a Michala Kotýnka věnovaný morfologickým charakteristikám a stopám používání nástrojů se špachtlovitým koncem v době laténské. Na tyto ediční úspěchy navazuje aktuální činnost v roli hlavního hostujícího editora (Executive guest editor) speciální kolekce vybraných příspěvků z 2. ročníku konference pro prestižní časopis *Endeavour* (vydavatelství Elsevier), s plánovaným uveřejněním v průběhu roku 2026. V rámci dlouhodobého výzkumného projektu DKRVO zároveň započala příprava sbírkových předmětů a experimentálních výrobků pro chystanou výstavu a kritický katalog, jejichž realizace je naplánována na rok 2027.

Akvizice: Akviziční činnost se zaměřila především na doplňování fondu pro potřeby budoucí expozice, která bude mapovat historický vývoj v jednotlivých medicínských oborech. Mezi významné přírůstky v této oblasti patřil soubor historického laboratorního vybavení a excimerový laser.

3.6 MUZEUM ARCHITEKTURY A STAVITELSTVÍ NTM

Muzeum architektury a stavitelství (dále MAS NTM) je dalším samostatným sbírkovým a provozním oddělením muzea. Mezi jeho úkoly patří dokumentace a prezentace sbírek a archiválií z oblasti architektury, stavitelství a průmyslového designu. Organizačními součástmi byly v roce 2025 Oddělení architektury a stavitelství, Archiv architektury a Oddělení průmyslového designu. Muzeum architektury

a stavitelství velmi úzce spolupracuje s Centrem stavitelského dědictví NTM Plasy (dále CSD NTM Plasy) na tamních realizovaných výstavních a programových aktivitách.

Oddělení architektury a stavitelství

V roce 2025 probíhala v tomto oddělení standardní odborná činnost, a to v rozsahu odvíjejícím se od dlouhodobě nedostatečného personálního obsazení tohoto oddělení pouze jedním jeho pracovníkem. Jednalo se především o realizaci nových akvizic, evidenci dosud nezpracovaných přírůstků z akvizic pro materiátéku CSD NTM Plasy a evidenci přírůstků pro výstavy realizované v minulých letech nebo pro výstavy chystané na další roky. Kromě běžné sbírkové agendy probíhaly úpravy a doplňování evidence sbírky a drobné přesuny sbírek, spojené zejména s přesunem konzervovaných sbírkových předmětů do depozitářů v Čelákovících a se systematizací uložení sbírek v depozitáři v rámci přípravy jejich inventarizace.

Ve skupině stavitelství byly akvizice i nadále zacíleny především na doplňování a rozšiřování referenční sbírky stavitelských prvků, konstrukcí a materiálů a tvorbu referenční sbírky (materiátéky) CSD NTM Plasy. Akvizice byly především orientovány na ty oblasti sbírky, v nichž probíhá nebo je připravována úprava a rozšíření expozice historického stavitelství CSD NTM Plasy nebo samostatné tematické výstavy, např. střešní krytiny, vytápění nebo TZB. Z významných akvizic je možno zmínit původní kamenné ostění krbu Ringhofferovy vily na Smíchově, vyrobené dle návrhu architekta Jiřího Stibrála, přístroj Pachometre pro diagnostiku železobetonových konstrukcí nebo model razicí soupravy S-799 Viktorie z ražeb tunelů Ejpovice v rámci stavby *Modernizace trati Rokycany – Plzeň*. Ve skupině architektura byly akvizice zacíleny na doplňování a rozšiřování sbírky Architektury dle její koncepce.

V průběhu roku pokračovala ve skupině architektury i stavitelství příprava a realizace třetího kola pravidelné inventarizace sbírek. V každé skupině bylo zinventováno přibližně 250 inventárních čísel. V rámci kontinuální dlouholeté spolupráce pokračovalo externí restaurování souboru sádrových odlitků v Ateliéru restaurování výtvarných děl sochařských na Akademii výtvarných umění v Praze.

Archiv architektury

V Archivu architektury bylo k 31. 12. 2025 evidováno celkem 255 archivních souborů v celkové metrāži 628,13 bm. Naprostā většina souborů zůstává archivně nezpracovāna (99,62 %), nicméně je sepsāna v jednoduché excelovē tabulce umoŹňující rychlou orientaci v archivním materiālu a jeho poskytovānī badatelům. UmoŹňuje filtrovānī podle jednotlivých fondů, ale zāroveň takē rychlē fulltextovē vyhledāvānī v rāmci celého archivu.

V Archivu architektury v roce 2025 prūběŹnē probīhalo restaurovānī nejvěcennējšīch archivālī větipovānīch v rāmci badatelskē agendy, ambulantnī opravy a čištēnī za ścelem digitalizace či vystavenī.

V roce 2025 dále pokračovalo zajišťování badatelské služby včetně dozoru-sloužby v badatelně (Robert Vejvoda). Badatelnu AA využilo letos 134 badatelů, kteří vykonali celkem 223 návštěv. Ke studiu bylo předloženo 1 564 manipulačních jednotek, obsahujících 35 305 jednotlivin, ze 132 archivních souborů. Na přípravě materiálu badatelům a badatelkám se podíleli oba pracovníci archivního pracoviště MAS, Robert Vejvoda a vedoucí pracoviště PhDr. Martin Šámal. Celkem bylo zodpovězeno 184 dotazů týkajících se archivních fondů a sbírek.

Objem badatelské agendy AA má dlouhodobě rostoucí tendenci, včetně s ní souvisejících služeb digitalizace a smluvní agendy (užití reprodukcí, výpůjčky, spolupráce). Pracovníci AA se zároveň podílejí na akviziční a výstavní činnosti MAS. Limitujícím faktorem AA je personální poddimenzovanost (dva pracovní úvazky).

Archiv architektury v roce 2025 evidoval celkem 7 přírůstků. Nejvýznamnější akvizicí byl nákup Alba realizovaných prací Josefa Wachtela z let 1847–1860 (č. NAD 265). Ostatní akvizice tvořily spíše drobné archivní soubory, např. stavební dokumentace českobudějovického stavitele Františka Hroudy (č. NAD 263), odborná dokumentace Ing. Jana Žemličky ze Stavoprojektu Liberec (č. NAD 262) nebo umělecká pozůstalost sochaře Antonína Nykla (č. NAD 264) a samozřejmě přírůstky ke stávajícím fondům (Jaroslav Němeček, Miroslav Masák). Celkem se jednalo o 1,08 bm archiválií (14 kartonů, 23 balíků).

Oddělení průmyslového designu

Oddělení průmyslového designu je i nadále prakticky jediným pracovištěm v ČR dlouhodobě sledujícím problematiku designérské práce v přímé vazbě na průmysl a v širších souvislostech vývoje techniky, kultury i společnosti. Z tohoto faktu v průběhu času vyplynul i rozšířený záběr činnosti (v posledních 8 letech jediného) pracovníka tohoto oddělení napříč NTM, a tedy i spolupráce na některých edičních, výstavních a prezentačních projektech bez přímého zaměření na průmyslový design. Zároveň je nutné skloubit tuto činnost se základními úkoly spojenými s tvorbou sbírky průmyslového designu.

Sbírková skupina Průmyslový design čítá aktuálně 2 165 inventárních čísel ve 26 podskupinách v souladu s důležitými obory sledovanými tradičně v NTM po stránce vývoje techniky, resp. obory stěžejními pro historii a současnost průmyslového designu v českých zemích.

V roce 2025 byla dokončena systemizace uložení předmětů ze sbírky průmyslového designu v hale 1 centrálního depozitáře v Čelákovcích ve vazbě na oborové členění sbírky. Dále pokračuje celková pracovní revize sbírky s cílem přípravy rukopisu katalogu sbírky v souvislostech vývoje designu a techniky v českých zemích i zahraničí, zároveň také v rámci přípravy pravidelné periodické inventarizace sbírky (doplňování a úprava popisů atd.).

Ve stádiu příprav, resp. finalizace smluv, jsou významné akvizice souborů designérských prací předních českých tvůrců (Petr Tučný, Alexius Appl, druhá část akvizice výběru z tvorby Jiřího Kočandrle atd.)

i soubor vybraných realizací světového designu (8 výrobků fy Braun, Olivetti a Bang & Olufsen, zakoupených na významné oborové burze v sídle fy Braun v Kronbergu, SRN). Několik dříve získaných sbírkových předmětů bylo v poslední době vyřazeno díky novým akvizicím identických výrobků v lepším stavu.

Jiří Hulák autorsky spolupracoval na výstavě *Co stvořilo železnici, co stvořila železnice*, stejně jako na výstavě *Václav Klement – mecenáš muzea a spoluzakladatel Škoda Auto*.

V průběhu roku bylo zodpovězeno několik jednotlivých badatelských dotazů (samostatně nebo v součinnosti s ANTM a AANTM).

3.7 CENTRUM STAVITELSKÉHO DĚDICTVÍ NTM PLASY

Centrum stavitelského dědictví NTM Plasy je samostatným odborem NTM, do jehož působnosti spadá zejména dokumentace, výzkum a prezentace historického stavitelství.

10. výroční návštěvnická sezóna byla slavnostně zahájena na HD CSD 12. 4. 2025 s příjezdem muzejního vlaku na trati Praha – Plzeň – Plasy a ukončena 28. 10. 2025 tzv. Odzvoněním sezóny s výrobou a odléváním zvonků okolo kovářské dílny na HD CSD. Po tuto dobu byla expozice stavitelství přístupná od začátku dubna až do konce května ve dnech pátek až neděle, od začátku června až do konce září od úterý do neděle a od začátku října do konce října opět od pátku do neděle. V rámci CSD NTM Plasy byly rozvíjeny vzdělávací programy muzejní pedagogiky, výtvarně-řemeslné dílny, a byly realizovány komentované tematické prohlídky a workshopy. Pracovníci MAS NTM se zapojovali jako spoluautoři koncipovaných programů i jako lektori. Výrazně pozitivní ohlas mělo zapojení edukačních programů NTM do tzv. šablon v regionu působnosti MAS Světovina, o. p. s. – ORP Rokycany a ORP Kralovice. V rámci těchto šablon se osvědčilo nabízet školám souběžně programy v muzeu a v dílnách. Ve spolupráci s městem Plasy byla stejně jako v předcházejících letech v adaptovaných objektech provozována místní městská knihovna, jejímž prostřednictvím byl zpřístupněn rovněž tematicky specializovaný knižní fond.

Ve dnech 25.–27. 4. 2025 se uskutečnila v CSD 24. mezinárodní konference Dějiny staveb. Tato konference je odborné setkání zaměřené na prezentaci výsledků výzkumu v oblasti stavební historie a stavební kultury. Účastní se jí průzkumníci historických staveb, památkáři, historici architektury a další badatelé i zájemci o kulturní dědictví. Program je rozdělen do tematických bloků věnovaných architektuře hradů a šlechtických sídel, církevním stavbám, lidové architektuře, městské zástavbě a dalším souvisejícím tématům. Příspěvky z konference jsou publikovány ve sborníku. Konference se tento rok poprvé konala za pořadatelského NTM (MAS a CSD).

Ve dnech 11.–13. 9. 2025 se konala v areálu CSD konference Plaský klášter v souvislostech (u příležitosti 880 let od založení kláštera), pořadateli byli NPÚ, Muzeum a galerie severního Plzeňska Mariánská Týnice a CSD NTM Plasy.

V průběhu sezóny se v areálu CSD uskutečnily ještě další akce ve spolupráci s dalšími subjekty – 28. 6. – Letní barokní festival *Hudba mnoha řemesel* ve spolupráci s Plzeňským krajem, koncerty s místní ZUŠ Plasy, 5.–8. 6. festival a workshop mladých filmařů a 19. 7. kovářský den s PM NTM a ZČM.

Po metodické a vědecké stránce pokračovalo prohlubování spolupráce se zahraničními institucemi. Ve dnech 13.–16. 10. 2025 se uskutečnilo 5. mezinárodní setkání evropských institucí zaměřených na dokumentaci tradičního stavitelství formou tvorby sbírky („knihovny“) historických stavebních prvků a materiálů – tzv. materiátek v centru MAP a MPP v Paříži ve Francii. Za NTM se zúčastnilo oddělení MAS (Ebel, Hejný) a CSD NTM Plasy (Trnka, Kornatovský), z ČR ještě soukromé Museum stavebních dějin a řemesel v Českém Krumlově (Jiří Bloch) a ČVUT, fakulta stavební (Klára Kroftová). Zahraniční účastníky tvořily pořádající instituce MAP - Médiathèque de l'architecture et du patrimoine (Paris, Francie), MPP - depositaire Médiathèque de l'architecture et du patrimoine (Fort de Saint-Cyr, Paris, Francie), dále Matériauthèque« Produits de la croissance. Architecture de la seconde moitié du XXe siècle »ENSAP Lille, prof. Eric Monin (univerzita v Lille, Francie), Matériauthèque historique du Groupe Saint-Gobain (Francie), La Paix-Dieu - Centre des métiers du patrimoine (Amay, La Paix-Dieu, Belgie), prof. Patrick Hoff-sommer (univerzita v Liege, Belgie), Mauerbach - Bundesdenkmalamt Austria, Karthause Mauerbach, (Mauerbach, Rakousko), Friedrich-Mielke-Institut für Scalalogie - Fakultät Architektur | Architecture Department (Regensburg, Německo).

2. 6. proběhla každoroční akce „Malování kočiček“, které se účastnili žáci plaské základní školy, základní umělecké školy a gymnázia.

V první polovině roku byl připravován a následně 23. 6. úspěšně spuštěn nový web CSD NTM.

V areálu CSD se uskutečnila též významná akce pro Plasy a okolí - bylo zde oficiálně poklepáno na základní kámen stavby mostu přes údolí řeky Střely silnice č. 27. za účasti vlády ČR, ŘSD a KÚ.

4 KNIHOVNA NÁRODNÍHO TECHNICKÉHO MUZEA

Knihovna NTM byla otevřena pro veřejnost po celý rok 2025. Poskytovala výpůjční a rešeršní služby odborné veřejnosti, studentům i odborným pracovníkům NTM. Čtenářům knihovny byly přístupné databáze Kramerius a Manuscriptorium. Od roku 2018 se zpřístupnění elektronických informačních zdrojů pro knihovny ujala Národní technická knihovna jako koordinátorka projektu Czechelib. Podle požadavků a potřeb vědeckých pracovníků NTM byla v rámci zapojení do tohoto projektu předplacena databáze JSTOR, tedy kolekce elektronických časopisů z humanitních a přírodovědných oborů, které jsou zaměřeny na oblast muzejnictví. Za rok 2025 knihovna zaregistrovala 99 čtenářů, kteří ji navštívili většinou vícekrát. Celkem se jednalo o 481 badatelských návštěv, v jejichž rámci poskytla Knihovna NTM 1 127 výpůjček – z toho 536 knih a 591 periodik a jiných dokumentů. V rámci hojně využívané meziknihovní výpůjční služby bylo poskytnuto ostatním knihovnám 56 výpůjček z našeho fondu a 41 zápujček bylo realizováno pro čtenáře Knihovny NTM.

Akvizice nových titulů monografií a periodik do Knihovny NTM se v roce 2025 úspěšně realizovaly podle potřeb odborných pracovníků NTM a zájmu a požadavků badatelů. Nově bylo zakoupeno více než 210 titulů za více než 110 000 Kč, částečně také díky finančním prostředkům z projektů DKRVO a NAKI II. Další tituly získala knihovna v rámci plnění smluv s jinými institucemi a v neposlední řadě z darů a pozůstalostí. Výměnou publikací s ostatními kulturními institucemi byl fond knihovny obohaten o přibližně 46 titulů.

V roce 2025 nadále probíhala katalogizace fondu knihovny, kromě nových přírůstků také retrokatalogizace historického fondu do elektronického systému Tritius. Celkem zaznamenal elektronický katalog knihovny přírůstek 4 260 knihovních jednotek, z toho 3 785 monografií. Zkatalogizováno bylo 3 400 monografií v rámci grantu VISK 5 Retrokon. Knihovna se nadále podílela na tvorbě národních autorit z oblasti vědy a techniky, bylo vytvořeno 150 autoritních záznamů. Na základě grantového projektu VISK 9 CASLIN bylo opraveno a harmonizováno 10 000 autoritních záznamů. Do konce roku 2025 bylo v elektronickém katalogu Tritius zpracováno 160 770 knihovních jednotek. Do Souborného katalogu NK ČR bylo zasláno 3 550 záznamů monografií a 7 záznamů seriálů.

Po celý rok 2025 úspěšně probíhala spolupráce Knihovny NTM s knihovnami podobně zaměřených institucí v rámci Brány Art (VISK 8), zastoupení v knihovnické komisi AMG, spolupráce se Souborným katalogem a oddělením Národních autorit NK ČR.

Na konci roku 2025 začaly přípravy na převzetí Knihovny Poštovního muzea; od začátku prosince se již stěhovalo a připravovalo místo na všechny dokumenty Knihovny Poštovního muzea, kterých je celkem cca 16 tisíc.

5 ARCHIV NÁRODNÍHO TECHNICKÉHO MUZEA

V Archivu NTM je k 31. 12. 2025 evidováno celkem 603 archivních souborů v celkové metráži 2 425,93 bm; nezpracovaná část (331 archivních souborů) tvoří 2080,81 bm (85,77 %), zpracovaná (163 archivních souborů, dalších 109 souborů je částečně zpracováno) 345,12 bm (14,23 %), z toho inventarizovaná (49 archivních souborů, z toho 22 je inventarizováno částečně) 102,36 bm (4,22 %, resp. 29,66 % ze zpracované části). Všechny archivní soubory jsou evidovány v evidenčním statusu 1 jako „archivní soubory v přímé péči instituce, uložené v instituci“. Za rok 2025 byl přírůstek 4 archivních souborů. Celkově došlo k přírůstku 62,68 bm. U nezpracovaných archivních souborů ubylo 11,22 bm, u zpracovaných archivních souborů přibylo 73,9 bm.

Z celkového počtu 603 archivních souborů, které Archiv NTM vede v základní evidenci NAD, je 253 (41,96 %) archivních souborů nepoškozeno a 350 (58,04 %) archivních souborů poškozeno (především: voda, tj. povodeň 2002 (198/32,51 %), trhliny a přelomení (125/20,53 %), křehkost a lámavost (111/18,23 %) či prach (99/16,26 %).

V průběhu roku 2025 byly vyčištěny, a/resp. do nových archivních obalů přebaleny archiválie v kartonech, resp. filmových krabicích v souhrnné metráži cca 15 bm. V rámci dezinfekce v NAČR proběhlo odplísnění cca 308 bm archiválií. Odplísnění proběhlo u nových akvizic, očista/přebalování probíhalo u souborů průběžně zpracovaných. V roce 2025 nebyly konány žádné speciální prověrky fyzického stavu archiválií (včetně mikrobiologických průzkumů). Prověrky nebyly konány ani u archivních kulturních památek, národních kulturních památek a památek UNESCO, neboť Archiv NTM ve své správě žádné ze jmenovaných kategorií nemá. V rámci sledování hodnot mikroklimatu v depozitářích nedošlo k žádnému zásadnímu výkyvu hodnot vůči vyhlášce č. 645/2004 Sb. (v průběhu roku probíhaly práce na zlepšení zařízení regulujících klimatické podmínky v depozitářích NTM).

Evidence v programu PEVA byla vykonávána průběžně, nově byly zapsány 4 archivní soubory (NAD 923-926), průběžně aktualizováno (i několikrát) bylo 18 listů NAD.

Základní evidence archivních pomůcek obsahuje 278 archivních pomůcek. V roce 2025 bylo zpřístupněno 6 nových archivních pomůcek. Všechny aktuální pomůcky jsou zveřejněny dálkovým přístupem na webu archivu.

V průběhu roku 2025 bylo pokračováno v kontrole obsahu modulu Původci a jejich párování mezi programem PEVA II a CAM. Ke konci roku je tak zpracováno 436 z 828 původců. Kontrola bude pokračovat v roce 2026.

V průběhu roku 2025 byla prováděna především průběžná inventarizační práce v rámci rozsáhlejších archivních souborů: *356 Pražská společnost pro stavbu generátorů a pecí, s. r. o., Praha* (Cedlová, 0,3 bm,

průběžně zpracováno, příprava pomůcky); 574 *Národní technické muzeum* (Vácha, 0,3 bm, zpracováno průběžně, konverze části AP pro Spolek NTM do ELZA); 697 *Sbírka průmyslových patentů* (OON-Lounová, 2,6 bm, zpracováno průběžně); 749 *Sbírka fotografií a negativů (Sbírka LA)* (Patočka/Ulrich, rekonstrukce původní pomůcky po poškození materiálu při povodni 2002. Identifikace probíhala zatím tam, kde se u snímku alespoň částečně dochovaly původní údaje); 789 *Sbírka ikonografických pramenů k dějinám techniky a průmyslu* (Nedbalová, pokračování hloubkové revize po importu dat do ELZA, dohledávány jednotliviny nenalezené při GI); 800 *Sbírka fotografií* (Nedbalová, inventarizováno průběžně, dohledávány jednotliviny nenalezené při GI); 800 *Sbírka fotografií – negativy „4“ - svitkové filmy* (Nedbalová, započata revize podsbírkou); 800 *Sbírka fotografií – negativy „6“ - kinofilmy* (Nedbalová, provedena hloubková revize); 800 *Sbírka fotografií – diapositivy* (Nedbalová, příprava popisných dat); 800 *Sbírka fotografií – Schenkova sbírka* (Lounová, zpracováno průběžně); 800 *Sbírka fotografií – audiovizie* – průběžné zpracování materiálů Lešovský (Vácha)); 810 *Sbírka plaket, medailí, mincí a drobné plastiky* (Cedlová, kontrola popisu v souladu s numismatickými pravidly, dokončování rozpracované AP, zápis přírůstku); 844 *Vagónka Tatra* (Ulrich - Petrunčíková, na základě požadavků externích i interních badatelů dochází k průběžnému výběru materiálů, které musí být následně minimálně očištěny a přebaleny, ale často vyžadují odborný zásah odd. restaurování papíru, následně probíhá jejich ukládání do depozitáře v Čelákovicích. V souvislosti s požadavky na digitalizaci dochází k jejich odbornému restaurování a následně popisu, který lze chápat jako předstupeň zpracování. V roce 2025 Romana Petrunčíková takto popsala a do interní databáze digitalizátů, včetně vytvoření příslušných rejstříkových hesel, zapsala celkem 779 objektů, resp. 800 jedinečných skenů).

Během roku 2025 byly dokončeny archivní pomůcky k archivním souborům 697 *Sbírka průmyslových patentů* (AP 341, k inventarizované části), 833 *Tesla Praha, n. p. (sbírka fotografií)* (AP 345), 844 *Viktorin Antonín* (AP 346), 914 *Koh-i-Noor a. s., Praha* (AP 344), 915 *Fischer Štěpán, Ing.* (AP 343), 921 *Husák Pavel* – sbírka fotografií k historii československého motokrosu (AP 342).

Bylo digitalizováno 8 264 jednotlivin ze 43 archivních souborů. Všechny digitální kopie mají statut kopií studijních. Pokračovalo se rovněž v průběžné digitalizaci materiálů ze Sbírkou fotografií (kompletně digitalizována sekce kinofilmy – 2 059 ks, část sekce diapositivy – 887 ks) a Sbírkou grafiky, ale šlo pouze o několik jednotlivin. Vedle toho proběhla v rámci projektu NPO MK ČR externí digitalizace 220 ks 35mm filmových archiválií ze Sbírkou fotografií (NAD 800). Archiv NTM zatím digitální kopie archiválií dálkovým přístupem nezpřístupňuje.

Ve spolupráci s restaurátorským pracovištěm byla prováděna kontinuální očista negativů a diapositivů ve Sbírci fotografií (NAD 800). Očištění a přebalení do nekyselého obalového materiálu pokračovalo u zatím nezaevidovaných diapositivů a negativů, z nichž bylo do konce roku dokončeno 848 kusů. Z nezpracovaného fondu *Vagónka Tatra* (NAD 844) bylo restaurováno, ambulantně opraveno, očištěno a přebaleno celkem 779 ks technických výkresů. V rámci projektů Národního plánu obnovy MK ČR bylo externě vyčištěno/konzervováno (a případně odplísňeno) 953 ks 16mm filmových cívek o celkové metrži 171 124 m a 220 ks 35mm filmových cívek o celkové metrži 61 891 m.

V rámci práce se softwarem ELZA pokračovala Zuzana Nedbalová v přípravě převodu databází Sbírký fotografií a Sbírký ikonografických pramenů k dějinám techniky a průmyslu, jejich vlastním převodu a následných popřevodních úpravách (např. slučování záznamů, úpravy entit). Ve stejném roce začaly přípravy k převodu tzv. Kleplový sbírky vzpomínek a rukopisů. V rámci inventarizace sbírky filmů byl Kateřinou Lounovou a Zdeňkem Váchou dále připravován import databáze, vytvářené v MS Excel, do sw ELZA. Databáze je připravena k importu na počátku roku 2026. K 31. 12. 2025 obsahovala ELZA 107 008 jednotek popisu a 6 877 přístupových bodů s 92 040 vazbami. Ve sledovaném období bylo 91 přístupových bodů vůči CAMu změněno, v interních scopech se dále nalézalo 9 150 entit ve stavu nová, 14 ve stavu ke schválení, 1 ve stavu k doplnění a 8 schválených.

Badatelna archivu nadále zajišťovala badatelské služby pro dvě oddělení, Archiv NTM a Archiv architektury při Muzeu architektury a stavitelství (MAS). Stejně jako v předchozím roce byla i v roce 2025 archivní badatelna otevřena pro veřejnost dva dny v týdnu (úterý a středa, 9:00–17:00). V rámci Archivu NTM bylo v roce 2025 zaznamenáno celkem 137 návštěv (z toho 17 návštěv pracovníků NTM) 84 badatelů (z toho 9 pracovníků NTM). Ke studiu bylo předloženo 734 manipulačních jednotek či souborů z 62 archivních souborů. Na přípravě materiálu badatelům a badatelkám se podílely všechny pracovnice a všichni pracovníci archivu. Celkem bylo zodpovězeno 152 dotazů týkajících se archivních fondů a sbírek.

V rámci akviziční činnosti Archivu NTM byly nově získány tyto archivní soubory či jejich dílčí přírůstky: 748 *Sbírka technické dokumentace* (dílčí přírůstek koupi); 792 *TOS Hostivař, n. p., Praha* (dílčí přírůstek koupi); 796 *Sbírka archiválií různé provenience* (dílčí přírůstek darem); 800 *Sbírka fotografií* (dílčí přírůstek darem); 807 *Sbírka výkresů, technické dokumentace, map a schemat* (dílčí přírůstek darem); 809 *Sbírka oborové dokumentace* (dílčí přírůstek darem); 853 *Sbírka železničních výkresů* (dílčí přírůstek darem); 911 *Sedlák Jan, doc. RNDr., CSc.* (dílčí přírůstek darem); 924 *Československé dráhy, Drahstav Praha* (přírůstek nálezem); 925 *Liberecké automobilové závody Jablonec nad Nisou (sbírka výkresů)* (dílčí přírůstek darem); 926 *Suchánek Miroslav, Ing.* (dílčí přírůstek darem).

6 ODBOR HLAVNÍHO KONZERVÁTORA SBÍREK

Zajišťuje komplexní péči a ochranu sbírek NTM řízením činnosti jemu podřízených organizačních složek. Těmi jsou *odd. restaurátorských dílen*, *odd. restaurování papíru* a *odd. preventivní konzervace*. Základem činnosti odboru byla průběžná kontrola a udržování stálých expozic, a to jak v hlavní budově v Praze na Letné, tak i v mimopražské expozici CSD NTM Plasy a v neposlední řadě i Letenského kolotoče. Dále zajišťoval vlastními silami udržování klimatu ve výstavních vitrínách pravidelným kondicionováním silikagelových kazet.

Mimo fyzickou péči o sbírkové předměty jsou součástí práce odboru i účasti na kontrolách sbírkových předmětů formou pravidelných inventarizací společně s odborem *Centrální evidence sbírek* a příslušným kurátorem. Zde restaurátor určí fyzický stav konkrétního sbírkového předmětu a v případě hrozícího nebezpečí poškození v důsledku degradace, či špatným uložením zajistí nápravu.

Na všech odděleních byli během roku přijímáni studenti na odborné praxe. Konkrétně ze Střední průmyslové školy grafické (obor restaurování), Univerzity Pardubice (Fakulta restaurování, Litomyšl), VOŠ Turnov.

Pracovníci odboru se pravidelně účastní odborných seminářů i konferencí, např. Metodického centra konzervace – Konference konzervátorů-restaurátorů v Olomouci, Konference Axiell, odborných workshopů Národní galerie v Praze, 20. celostátní archivní konference v Hradci Králové a akcí Společnosti pro technologie ochrany památek „STOP“ ve spolupráci s NPÚ (odborné semináře a webináře).

Odbor dále zajišťoval kompletní služby při dokončení vystěhování sbírkových předmětů z objektů na Masarykově nádraží, tj. jejich očistu, konzervaci a přesun do nového depozitáře v Čelákovcích CD4. Protože práce byly zadávány externě, bylo třeba vytvořit podklady pro výběrové řízení, vyhodnotit nabídky, uzavřít smlouvu o dílo, předat sbírkové předměty zhotoviteli a následně je zkontrolovat a převzít v novém depozitáři. Šlo o předměty z oddělení strojírenství, techniky v domácnosti, elektro a tiskařství.

V rámci odboru zajišťujeme pravidelně konzultace a pomoc jiným organizacím, např. konzultace ohledně restaurování fotografií (FAMU), pomoc s odkyselováním dokumentů a plánů (ÚDU). Konzultace i pomoc při záchraně předmětů při povodních na severu Moravy v roce 2024. Pokračovala pomoc formou uchovávání zamražených archiválií vytopenému Zemskému archivu v Opavě a Městskému muzeu v Krnově v mrazicím boxu v Čelákovcích. Ve spolupráci s Národní knihovnou byly tyto archiválie postupně vysoušeny.

Oddělení restaurátorských dílen

V roce 2025 oddělení zajišťovalo průběžnou a stálou údržbu expozic v CSD v Plasích a v hlavní budově NTM v Praze. V hlavní budově se restaurátorské dílny aktivně podílely na repasi expozice Architektury. Dále oddělení připravovalo sbírkové předměty především na výstavy *Vltava slavná a splavná, Co stvořilo železnici a co stvořila železnice, Čechie-Böhmerland nejdelší motocykl, Enigma a jiné tajné projekty*.

Byly instalovány dva nové exponáty v expozici Astronomie. V Plasích byly také instalovány dva nové exponáty dřevěných architektonických modelů. Probíhala zde také instalace modelu Mířejevického jezu v nové expozici technických staveb a příprava předmětů na výstavu topidel.

Průběžně se pokračovalo v přípravě sbírkových předmětů oddělení železnice, elektrotechniky, informatiky a akustiky pro chystané Muzeum železnice a elektrotechniky na Masarykově nádraží. Pro dlouhodobé uložení probíhaly práce na dřevěném modelu katedrály v Pavii, na dřevěném modelu Jindřišské věže a na předmětech ze sbírek techniky v domácnosti, strojírenství a chemie, které byly nevhodně uloženy v objektu na Masarykově nádraží.

Pokračovaly práce na kopii Kynžvartské daguerrotypie, na poškozeném hlásiči času Alžběta a na pádem poškozených podlahových barokních hodinách.

Restaurátorské dílny průběžně připravují i vozy pro účast a prezentaci na srazech historických vozidel. Vůz Aero 662 dostal nové výplety kol a na voze Jawa Minor byla provedena oprava motoru (těsnění pod hlavou).

S vozidly jsme se v roce 2025 účastnili následujících akcí: závod *1000 mil československých* (s vozy Aero 50, Jawa Minor a Aero 662), prezentace historických jízdních kol na akci Historici v Roudnici, Jawa Minor na závodě Zbraslav-Jíloviště. Pokračovala také příprava automobilu Velox k uvedení do provozního stavu.

Oddělení restaurování papíru

Oddělení tvoří dvě pracoviště – Atelier restaurování papíru a Vysoušecí pracoviště. Obě tato pracoviště se zabývají konzervováním a restaurováním širokého spektra sbírkových předmětů, především papíru a souvisejících materiálů. Oddělení také po celý rok asistovalo při inventarizaci sbírek a zároveň provádělo namátkové i systematické kontroly přítomnosti mikroorganismů. Tento screening probíhal pomocí ATP stěrů a luminometru.

Atelier restaurování

Celkem bylo v Atelieru restaurování provedeno 1 628 K-R zásahů. Primárně byly restaurovány archiválie a další předměty z papíru. U několika papírových předmětů byl proveden komplexní restaurátorský

zásah. Důvodem bylo jejich poškození, např. znečištění, poškození po povodni, kyselost podložky, podlepení textilem, trhliny, ohyby, zatekliny nebo dřívější napadení mikroorganismy.

Podstatnou část restaurovaných archiválií tvořily technické výkresy (dokumentace dopravních prostředků). Většinou se jednalo o ambulantní zásahy, které zahrnovaly suché čištění, vyrovnání, opravy trhlin a doplňování chybějících částí spolu s případnou retuší. U více poškozených archiválií bylo přistoupeno ke komplexnímu restaurování, které zahrnuje navíc mokré čištění, odkyselování a případné podlepování. Celkem bylo zrestaurováno 777 kusů.

Druhou nejpočetnější položkou byly architektonické plány a kresby objektů. Primárně se jednalo o ambulantní zásahy, např. suché čištění, vyrovnání, opravy, doplňování chybějících částí a případné retuše. V závislosti na stavu a typu předmětu probíhalo i mokré čištění. Celkem bylo zrestaurováno 434 kusů těchto typů plánů.

Během roku probíhala inventarizace mapové sbírky. Během inventarizací bylo vybráno 8 map a 5 atlasů k restaurování. Kvůli většímu rozsahu poškození bylo přistupováno ve většině případů ke komplexnímu restaurátorskému zásahu.

Gramofonové obaly a alba – v návaznosti na připravované publikace bylo potřeba zrestaurovat 38 kusů obalů a alb na LP desky. Dále byly zrestaurovány dvě knihy a šest plakátů

Konzervace a restaurování probíhaly také u 261 kusů fotografií a skleněných negativů. Zásahy zahrnovaly primárně čištění, lepení prasklých skel a případnou výměnu prasklých krycích skel. Všechny kusy byly poté předány digitalizačnímu oddělení.

Časově náročnější bylo restaurování modelů z ostatních materiálů včetně kombinovaných. Celkem jich bylo 41 kusů. Jednalo se o sádrové modely – model Masarykova nádraží (příprava na výstavu *Co stvořilo železnici, co stvořila železnice* – restaurování poškozeného modelu po transportu). Návrhy reliéfů umístěných na Obecním domě (poškození rozbitím a vrypy v důsledku vandalismu) - 4 ks a model Rovnováhy z Barrandovského mostu – příprava výstavy *Vltava slavná a splavná*.

Model projektované přehrady Slapy (příprava na výstavu *Vltava slavná a splavná* – restaurování po převozu) - inv. č. 8153. Model je zhotoven z kombinace dřeva, sádry, papíru a kovu. Restaurátorský zásah: čištění prachového depozitu, fixace krakelovaných a odpadávajících vrstev (nátěrem a injektáží vhodného adheziva – Lascaux 498 HV). V důsledku deformace modelu vznikly spáry mezi jednotlivými plochami. Bylo proto přistoupeno k doplnění nedochovaných míst a spár v nezbytně nutném rozsahu. Na závěr byla provedena lokální scelující barevná retuš.

Tři modely domů se zařízením od Pavla Janáka (kombinace všech materiálů kromě plastu, komplexní restaurování z důvodu jejich špatného stavu). Velká plastická dálniční mapa – 3D dřevěné mapy s papírovou vrstvou; v Ateliéru bylo zrestaurováno 21 ks z celkových 104 ks.

Model neurčeného domu s okolím (autor Sakař Josef) - poškozen povodní, komplexní restaurátorský zásah.

Oddělení se také podílelo na přípravě výstav: *Co stvořilo železnici, co stvořila železnice* – očista předmětů, restaurování a instalace; *Böhmerland – Čechie. Nejdelší motocykl na světě* – očista motocyklů; *Dědictví Tchaj-wanu – tradice a techniky původních lovců a námořníků* - instalace a dohled nad předáváním zápůjček; *Ladislav Sitenský : Cesta k svobodě* – restaurování fotografií v paspartě (cca 10 ks); *Václav Klement – mecenáš muzea a spoluzakladatel Škoda Auto* – restaurování kalamáře; *Vltava slavná a splavná* – očista a instalace předmětů, restaurování (cca 7 ks) a vytvoření kopií dvou velkoformátových obrazů; *Život věnovaný pragovkám. Pocta Emilu Příhodovi* – očista automobilů, restaurování a konzervace sedadel aut, restaurování papírových katalogů/reklam; *Biedermeier – The Rise of an Era* (Leopold Museum, Vídeň) – restaurování, příprava obrazu a instalace; restaurování a očista modelů architekta Kaplického před zahájením sezóny v Plasích - 8 ks.

Vysoušecí pracoviště

Součástí oddělení restaurování papíru je i vysoušecí pracoviště, které se primárně zaměřuje na čištění archiválií, negativů a diapozitivů ze sbírek NTM. Jsou zde prováděny i ambulantní opravy. Mimo jiné se oddělení zaměřuje i na pomoc jiným institucím, které byly zasaženy povodněmi a jinými haváriemi.

V roce 2025 zde bylo celkem provedeno 5 435 zásahů. Bylo vyčištěno a ambulantně restaurováno 4 472 ks technických plánů (většinou na pauzovacích papírech). 18 plánů bylo adjustováno na hobra deskách, z nichž bylo nutné je šetrně sejmut. Dále byly čištěny, konzervovány a případně restaurovány i předměty z kombinovaných materiálů (dřevo, bakelit, sklo, kovy, papír, textil, plast). Jednalo se například o radiopřijímače, které vyžadovaly komplexní zásahy kvůli různorodosti použitých materiálů. Čištění a případné restaurování bylo provedeno u celkem 101 kusů rádií včetně jejich příslušenství a cedulek. Dále byl restaurován i reproduktor. Pracoviště také zpracovává negativy a diapozitivy před jejich digitalizací. Celkem bylo vyčištěno 840 ks.

Oddělení preventivní konzervace

Oddělení preventivní konzervace provádělo v průběhu celého roku 2025 analýzy a konzultace pro potřeby konzervátorů a kurátorů NTM podle jejich aktuálních potřeb, stejně tak i placené analýzy a konzultace pro externí zájemce (celkem 336 vzorků). V průběhu roku 2025 byla uskutečněna přípravná měření pro tvorbu metodiky pro posouzení autenticity historických motocyklů, plánované na následující rok. Během celého roku probíhala kontrola klimatu jak v depozitářích, tak v expozicích, a s ní spojená spolupráce s provozním oddělením, zajišťujícím obsluhu topení a klimatizací.

7 ODDĚLENÍ DIGITALIZACE

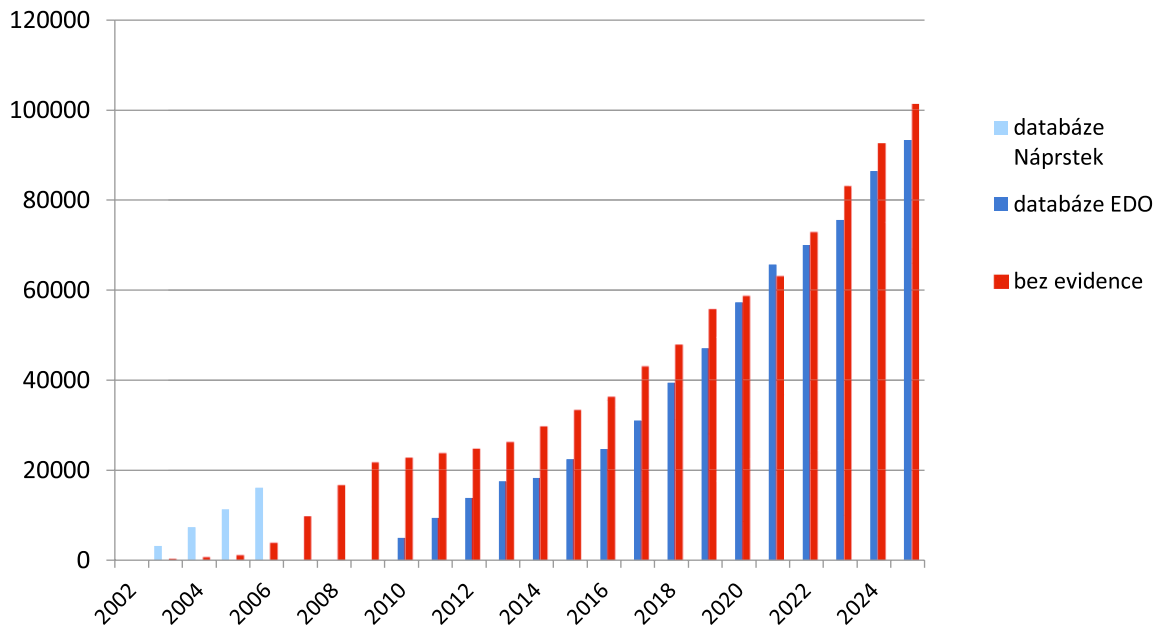
Práce na digitalizačním pracovišti se během roku nesla zejména ve znamení přípravy podkladů pro vernisáže výstav a vydání doprovodných výstavních katalogů. V první části roku se jednalo o výstavu *Ladislav Sitenský: Cesta ke svobodě* (přes 100 doprovodných snímků publikovaných v časopisech a cca 60 negativů z pozůstalosti autora). Pro první velkou podzimní výstavu NTM *Co stvořilo železnici, co stvořila železnice*, oddělení digitalizovalo nebo dohledalo a vyskladnilo přes 5 000 obrazových podkladů, zejména výkresů a fotografií (např. cca 1 100 nových skenů výkresů převážně z fondů Archivu NTM NAD 844, 845, 853, 861 a 862). Další výstavy, pro něž se připravovalo také mnoho obrazových podkladů, byly *Böhmerland nebo Čechie. Nejdelší motocykl na světě* (vyskladněno cca 100 výkresů a 2000 nových snímků do katalogu) a *Václav Klement – mecenáš muzea a spoluzakladatel Škoda Auto. Příběh, který se začal psát před 130 lety* (cca 250 skenů z fondů Archivu NTM NAD 49 a 574). V druhé části roku se začalo s přípravou výstavy a katalogu prací architekta Vlado Miluniće, pro kterou začaly vznikat exteriérové fotografie jeho staveb a začala digitalizace jeho pozůstalosti (ke konci roku 2025 cca 350 digitalizovaných položek, převážně výkresů).

Digitalizační pracoviště během roku 2025 jako obvykle zpracovávalo standardní objednávky digitalizace na fotografování a skenování pro zaměstnance i pro badatelskou veřejnost. Pracovalo se rovněž na dlouhodobé systematické nebo záchranné digitalizaci fondů a sbírek – Archiv NTM, sbírka plakátů, fond Poldi Kladno (225 souborů), z knihovního fondu publikace Grossindustrie Österreich (cca 400 souborů), aj. Digitalizovali také kolegové v Archivu v rámci svého zpracovávání sbírek, např. část sbírky fotografií a fond fotografa Františka Krátkého (ke konci roku 2025 bylo zdigitalizováno 131 souborů). Zaměstnanci digitalizačního pracoviště přistoupili z pozice digitálních kurátorů, kteří spravují životní cyklus dat, k revizi a konsolidaci nejstarších digitálních dat z let 2001–2004, jejichž výsledkem bylo zanesení 1 197 starých, ale stále relevantních záznamů do databáze EDO.

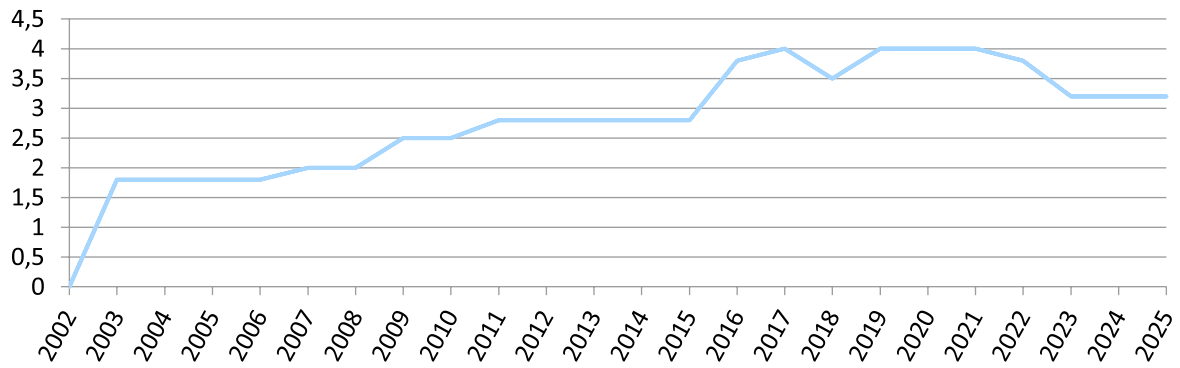
Ke konci roku 2025 bylo v databázi digitalizovaných objektů evidováno 93 333 záznamů obsahujících 102 737 souborů. Digitální fotografie (zejm. sbírkových předmětů a reportáže z akcí NTM) zůstávají nadále zcela bez evidence. Počet úvazků setrval během roku na hodnotě 3,2.

V průběhu roku 2025 byl na základě dříve zpracované analýzy dokončen rozsáhlý projekt s podrobnou zadávací dokumentací pro informační systém na evidenci a správu digitálního obsahu NTM. K vypsání výběrového řízení na jeho realizaci nebylo ke konci roku 2025 přistoupeno.

Stav evidence digitalizace statických obrazů v NTM

Úvazky na digitalizačním pracovišti celkem

8 VĚDA A VÝZKUM

8.1 INSTITUCIONÁLNÍ PODPORA VĚDY A VÝZKUMU – DLOUHODOBÝ KONCEPČNÍ ROZVOJ VÝZKUMNÉ ORGANIZACE (DKRVO)

Rok 2025 byl druhým rokem nového pětiletého cyklu podpory (koncepce) DKRVO, který úzce navazuje na výzkum prováděný v minulém období. Výzkum je i nadále rozvíjen v níže uvedených pěti oblastech, které postihují celé spektrum vědeckých aktivit a zaměření NTM.

První oblastí je Historie průmyslu a řemesel (1), v níž monografie Jaromíra Patočky *Technický rozvoj rakousko-uherského válečného námořnictva v letech 1890–1918: bitevní lodě třídy Radetzky* představuje první knihu v plánované edici věnované tomuto tématu. Dlouhodobý zájem autora o danou problematiku dokládá i odborný článek *Zánik bitevní lodi Prince of Wales ve světle současných poznatků*. Příspěvek k dějinám lodní techniky vydaný v časopise *Historie a vojenství*. Ze spolupráce s vídeňskou Austrian Academy of Sciences vyšla kniha Miloše Hořejše a Michala Šimůnka *Crude Oil – Transport Space – War* vycházející z příspěvků pronesených na mezinárodní konferenci *Developing Science Policy in Occupied and Liberated Europe, ca. 1930s–1960s*, konané v roce 2023 ve Vídni. Byly dokončeny práce na monografii *Kolejová vozidla z železniční sbírky NTM*, která završuje dlouhodobý záměr o vydání publikace s danou tematikou. Rovněž byl odevzdán a schválen scénář pro přípravu dokumentu na téma Šlechta mezi automobily.

Nad rámec plánovaných činností byla při realizaci výzkumného záměru na téma lékařských přístrojů uspořádána v NTM ve dnech 9.–10. dubna 2025 mezinárodní konference *Researching the Past, Advancing the Future of Medicine II.* s hojnou účastí zahraničních příspěvatelů. Vybrané příspěvky byly publikovány v monotematickém čísle impaktovaného časopisu *Acta Universitatis Carolinae – Historia Universitatis Carolinae Pragensis*. Oblast Historie průmyslu se prolíná s oblastí Historické osobnosti vědy, techniky, průmyslu a podnikání (4). Výzkum se zaměřil na osobnosti vědy a techniky, výrobní kapacity a podnikání v průběhu 19. a 20. století. Výzkum k osobnosti podnikatele a továrníka Jindřicha Waldese a osudu jím spoluzaložené firmy Waldes a spol. pokračoval přípravou rozšířeného vydání knihy *Jindřich Waldes and Waldes & Co. THE LIFE STORY OF THE KING OF BUTTONS AND HIS BUSINESS* autorů Hany Králové a Martina Sováka (SOA v Praze). Stejný autorský tým se zabýval výzkumem dějin firmy Rako, přičemž problematiku prezentovala Hana Králová v dílčí studii *Rakovnická šamotka na fotografiích firmy Bruner-Dvořák uložených v Archivu NTM*, vydané ve sborníku *Historická fotografie. Sborník pro prezentaci historické fotografie*.

V roce 2024 se v NTM uskutečnila mezinárodní konference s názvem *Od počátků reklamy k modernímu marketingu*. Průzkum trhu a odbytové strategie firem ve střední Evropě od druhé poloviny 19. století do počátku 21. století. Na ni v roce 2025 navázala kolektivní monografie s názvem *Mezi tradiční rekla-*

mou a moderním marketingem. Průzkum trhu a odbytové strategie firem ve střední Evropě od druhé poloviny 19. století do počátku 21. století, shrnující příspěvky z různých oborů podnikatelské činnosti.

V časopise *Historická fotografie*. Sborník pro prezentaci historické fotografie byla publikována také odborná studie Ivany Lorencové s názvem *Jan (Johann) Böhm (1895–1952) and his view of chemical laboratories in Germany in the 1920s and 1930s through the eyes of an amateur photographer*.

Miloš Hořejš se zaměřil na dílčí výzkum na téma šlechtické rodiny Auerspergů a jako spoluautor se podílel na vydání monografie *AUERSPERGOVÉ. Zásluhami rostou pocty*, která vyšla v nakladatelství Euromedia Group, a. s.

Nově byla navázána spolupráce s Deutsche Gesellschaft für Geschichte und Theorie der Biologie (DGGBT) a ve dnech 21.–22. června v prostorách NTM uspořádána mezinárodní konference *Aristokratie und Naturwissenschaft* s účastí kolegů ze sedmi evropských zemí. NTM spolu DGGBT připravuje společnou monografii shrnující výsledky konference.

NTM se podílelo na uspořádání 44. mezinárodní konference Archivu hlavního města Prahy, ve spolupráci s Dopravním podnikem hlavního města Prahy, Historickým ústavem Akademie věd České republiky a Katedrou historie Filozofické fakulty Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem s názvem *MĚSTSKÁ (HROMADNÁ) DOPRAVA – FENOMÉN 19.–21. STOLETÍ*, která se konala ve dnech 7.–8. října 2025.

Pokračovaly práce na projektu zaměřeném na tvorbu specializovaných vyhledávacích databází, které v budoucnu umožní prezentovat nejen odborné veřejnosti archivní materiály uložené v NTM.

V oblasti Historie záznamové techniky (2) byly dokončeny práce na monografii Československé rozhlasové přijímače 1930–1945 autora Reného Melkuse, která navazuje na již vydaný první díl zahrnující roky 1923–1930. Rovněž byly dokončeny výzkumné práce a připravena monografie Jana Hostáka *Lisovna gramofonových desek v Děčíně-Podmoklech*. Stejný autor také publikoval dílčí studii *Výroba gramofonových desek a gramofonů v Československu v 50. letech 20. století – nové poznatky* v časopise DVT.

V oblasti Historie architektury a stavitelství (3) bylo navázáno na rozsáhlý projekt mapující architekturu v období protektorátu Čechy a Morava, jenž byl v roce 2024 dokončen zveřejněním specializované online mapy, která poprvé uceleně představuje soubory map, plánů a dobových fotografií vybraných lokalit. V roce 2025 jej autor Miloš Hořejš obohatil o odbornou monografii s názvem *Relikty architektonické a urbanistické přestavby českých zemí z doby nacistické okupace*. Stejný autor rovněž vydal druhé, doplněné vydání knihy *Protektorátní Praha jako německé město. Nacistický urbanismus a Plánovací komise pro hlavní město Prahu*, které navazuje na jeho předchozí práci o nacistické Praze.

V roce 2025 se podařilo dokončit výzkum a práce na monografii Heleny Čapkové s názvem *Kamil Roškot. Architekt strohé monumentality*. Byly dokončeny práce na monografii s názvem *Gymnaziální*

budovy první republiky. Architektura – Stavba – Financování, na téma vzniku nových budov středních škol v meziválečném Československu. Z důvodu velkého rozsahu zkoumané látky autorka Jana Kleinová omezila výstup na budovy gymnázií. Rovněž byly dokončeny práce na srovnání stavebního vývoje dvou významných děl architektury – vily Tugendhat v Brně a Müllerovy vily v Praze-Střešovicích. Autor Karel Ksandr připravil k vydání monografii s názvem *Moderna mezi Prahou a Brnem. Památková obnova Müllerovy a Tugendhatovy vily*. V neposlední řadě byla rovněž připravena edice vzpomínek zakladatele moderní československé reklamy Miroslava Sutnara, který stál také u zrodu Reklamního klubu československého i Spolku komerčních inženýrů. Jako spoluautor se na ní podílel Miloš Hořejš a byla vydána pod názvem *Miroslav Sutnar. VZPOMÍNÁM (1902–1959). Život mezi reklamou a propagandou* nakladatelstvím Scriptorium.

Pokračovaly práce na rozsáhlém projektu s názvem *Příběh mého domu. Archivy vyprávějí* ve spolupráci se Státním oblastním archivem v Praze, jehož cílem je představit stavbu jako předmět historického bádání. Do konce roku 2025 byly připraveny podklady pro katalog a výstavu.

Také práce na projektu na téma stavebních řemesel, resp. oblasti vývoje vytápění, pokračovaly podle plánu a průběžně vznikaly texty pro odborný katalog a výstavu. Probíhaly práce na dalších výzkumných záměrech – monografiích *Dřevěné podlahy a parkety* a *Pracovní portrét* (v rámci edice *Krásy historické fotografie*).

V poslední z oblastí Chemické a technologické postupy v muzejnictví (4), v rámci podpory DKRVO, pokračovaly výzkumné práce v oblasti metod molekulové spektroskopie (Ramanova spektroskopie a FTIR spektroskopie), které byly využity pro potřeby restaurátorských dílen NTM, ale i pro školy a širší odbornou veřejnost (soukromé restaurátory, pracující na obnově movitých i nemovitých památek). Průběžně byly doplňovány databáze FTIR spekter syntetických pigmentů a dalších standardů a databáze Ramanových spekter. Identifikace metalických vrstev vzorků probíhala metodou LIBS; databáze LIBS spekter byla rozšířena o spektra standardů slitin odpovídajících složení historických bronzů a byl analyzován soubor archeologických bronzů. K tématu byla publikována dílčí studie s názvem *Možnosti analýzy archeologických nálezů z bronzových slitin metodou mikro LIBS* autorem Ivany Kopecké a Lucie Polákové v časopise *Fórum pro konzervátory-restaurátory*.

V roce 2025 probíhala rešerše historie výroby lehkých slitin a přípravné analýzy pro tvorbu Metodiky pro posouzení autenticity historických motocyklů, plánované na následující rok. V časopise *Historická fotografie* vyšla odborná studie autorky Ivany Kopecké s názvem *Výběr metodik vhodných pro práci s fotografiemi*. V časopise DVT poté studie autorky Ivany Lorencové *Historie chemie v expozicích technických muzeí: vývoj, významné osobnosti a technologické mezníky*. Nad rámec toho byla v časopise *Zprávy památkové péče* publikována studie Ivany Kopecké a Kateřiny Tarantové s názvem *Léčiva barokní lékárny*. Ivana Kopecká se rovněž výzkumně podílela na projektu PIGMENT 2 (jehož řešitelem je Kriminalistický ústav MV ČR) a do připravované publikace *Komplexní instrumentální metodika pro posuzování pravosti výtvarných děl* zpracovala a odevzdala kapitolu s pracovním názvem *Infračer-*

vená spektroskopie. V roce 2025 byla zahájena práce na mezinárodním projektu SIMIACCI v rámci programu Horizon, a to nezbytnými rešeršemi. Na jejich základě pak byly formulovány požadavky na monitoring konkrétních polutantů, působících degradačně na různé materiály sbírkových předmětů. V reálných podmínkách jednotlivých muzeí, archivů a knihoven byla vybrána místa pro monitoring jejich koncentrace.

8.2 VISK MK ČR

VISK 5 – RETROKON. Retrospektivní konverze historického fondu knihovny Národního technického muzea

Cílem projektu pro rok 2025 bylo pokračování v retrokatalogizaci katalogů historických fondů Knihovny NTM. Do elektronického katalogu Knihovny NTM bylo podle platných katalogizačních pravidel RDA nově zkatalogizováno 3 615 knižních jednotek. Retrokatalogizaci bylo nutné provádět vždy souběžně s fyzickou kontrolou jednoho každého svazku. Nově vzniklé kvalitní bibliografické záznamy byly následně zpřístupněny na webových stránkách v rámci elektronického katalogu NTM a zároveň i ve vyhledávacích Jednotné informační brány a Oborové informační brány ART. Všechny záznamy byly též předány do Souborného katalogu ČR – CASLIN.

VISK 9 – Rozvoj souborného katalogu CASLIN a souboru národních autorit. Zapojení Knihovny NTM do tvorby národních autorit a harmonizace jmenných autorit vytvořených v systému Tritius

V roce 2025 probíhala tvorba národních autorit a tím i rozšiřování jejich databáze podle specializace knihovny na dějiny vědy, techniky a průmyslu. Součástí tohoto procesu byla harmonizace databáze lokálních autorit v knihovním systému Tritius Knihovny NTM s autoritami Národní knihovny a kontrola duplicit národních a lokálních autorit. Celkem bylo opraveno 10 000 záznamů.

8.3 NAKI MK ČR

V roce 2025 pokračovaly práce na konsorciálním projektu FHS UK, ČVUT a NTM – Dvě století železnice v českých zemích, kulturní, socioekonomické a dopravně technické aspekty vývoje českých (československých) železnic.

Projekt je zacílen na výzkum kulturního, sociálního, ekonomického a dopravně technického vývoje železnic v českých zemích / Československu. Zkoumá železnici v širokém kontextu vývoje společnosti a její modernizace, k níž železnice významně přispěla. Hlavním cílem ve třetím roce řešení bylo pokračování

v systematické heuristice v domácích, rakouských a německých archivech, muzeích a knihovnách a práce na výstupech. Na prvním místě byla úspěšná realizace výstavy *Co stvořilo železnici, co stvořila železnice* s kritickým katalogem, která byla pro veřejnost zpřístupněna v říjnu 2025. Do tisku byla odevzdána monografie *Člověk na železnici – pracující*, zaměřená na každodennost na české železnici.

9 PROJEKTY ESIF, EHP A DALŠÍCH ZDROJŮ

Rozvoj depozitárního areálu Čelákovice

Registrační číslo: CZ.06.3.33/0.0/0.0/16_026/0001625

Operační program: Integrovaný regionální operační program (IROP)

Místo realizace: Čelákovice, Středočeský kraj

Celkový rozpočet projektu: 128 200 383,44 Kč

Předmětem projektu byla výstavba nové depozitární haly CD04 v areálu NTM v Čelákovících. Zhotovitelem stavby byla společnost IMOS Brno, a. s. Dokončením stavebních prací v únoru 2023 vznikla dlouho očekávaná a potřebná, v pořadí již čtvrtá, moderní depozitární hala. Její existence zlepší podmínky uložení sbírkových předmětů NTM a v neposlední řadě také umožní realizaci projektu vybudování Muzea železnice a elektrotechniky (MŽE NTM) na Masarykově nádraží, o jehož financování bylo rozhodnuto Usnesením vlády České republiky č. 53 ze dne 21. 1. 2019. V areálu budoucího MŽE NTM, v prostorách bývalého depa kolejových vozidel nádraží Praha – střed, byly umístěny sbírkové předměty, které po dokončení konzervačních prací bylo možno přemístit do nově vybudované haly CD04 v Čelákovících. Konzervaci sbírkových předmětů provedla společnost BRADNA RESTAUROVÁNÍ, s. r. o.

Již v roce 2023 byl proveden audit operace ze strany Auditního orgánu MFČR, který byl ukončen bez zjištění a potvrdil způsobilost všech auditovaných prostředků. Veškeré plánované aktivity projektu byly řádně dokončeny k datu ukončení realizace projektu (30. 6. 2023). Závěrečné Zpráva o realizaci a Žádost o platbu byly schváleny ze strany ŘO IROP bez identifikace nezpůsobilých výdajů. Projekt se nyní nachází v období udržitelnosti. Byla podána a ŘO IROP schválena Zpráva o udržitelnosti za období 1. 11. 2024 až 31. 10. 2025.

Rozvoj depozitárního areálu Čelákovice II.

Registrační číslo: CZ.06.3.33/0.0/0.0/17_099/0007815

Operační program: Integrovaný regionální operační program (IROP)

Lokalizace: Čelákovice, Středočeský kraj

Celkový rozpočet projektu: 33 059 739,00 Kč

Předmětem projektu bylo vybudování depozitní plochy pro dlouhodobé uložení rozměrných a těžkých předmětů, konzervace a přemístění na tuto plochu vybraných rozměrných sbírkových předmětů a vybudování nového vstupního objektu do depozitárního areálu Čelákovice zajišťujícího funkce vrátnice a centrálního velína pro bezpečnostní a monitorovací systémy v celém areálu. V roce 2022 byly stavební práce pozastaveny z důvodu odstoupení NTM od smlouvy o dílo pro její podstatné porušení. V následném zadávacím řízení byl vybrán náhradní zhotovitel spol. RONELI Stavby SE, který v říjnu 2023 práce

na objektu dokončil. Konzervaci rozměrných předmětů provedla společnost Kontrapost, s. r. o., veškeré plánované aktivity projektu tak byly řádně dokončeny k datu ukončení realizace projektu.

Závěrečné Zpráva o realizaci a Žádost o platbu byly schváleny ze strany ŘO IROP bez identifikace nezpůsobilých výdajů. Projekt se nachází v období udržitelnosti. Byla podána a ŘO IROP schválena Zpráva o udržitelnosti za období 4. 4. 2024 až 3. 4. 2025.

Restaurování kolejových vozidel ze sbírky Železničního muzea NTM

Registrační číslo: CZ.06.3.33/0.0/0.0/17_099/0007820

Operační program: Integrovaný regionální operační program (IROP)

Lokalizace: Chomutov, Ústecký kraj

Celkový rozpočet projektu: 50 524 700,23 Kč

V rámci projektu byly kompletně zrestaurovány 3 parní lokomotivy: *210.001 Serényi*, *411.019 Conrad Vorlauf* a *464.102 Ušatá*. Do projektu byly zařazeny lokomotivy, které jsou velmi cenné z pohledu dokumentačního a zároveň první dvě z nich jsou v současné době poškozeny dlouhodobým nevyhovujícím způsobem uložení. Cílem projektu bylo zlepšit podmínky uchování sbírkových předmětů, zastavit jejich desítky let trvající degradaci a uvést je do vystavovatelného stavu, přičemž lokomotiva *464.102 Ušatá* byla uvedena do provozuschopného stavu. Restaurování parní lokomotivy *210.001 Serényi* realizovala společnost Railway Capital, a. s., restaurování parní lokomotivy *411.019 Conrad Vorlauf* s tendrem a lokomotivy *464.102 Ušatá* provedla společnost 1. Kolínská lokomotivní, s. r. o.

Restaurované lokomotivy byly převezeny do Železničního depozitáře v Chomutově. Veškeré plánované aktivity projektu byly řádně dokončeny k datu ukončení realizace projektu 31. 12. 2023. Závěrečné Zpráva o realizaci a Žádost o platbu byly schváleny ze strany ŘO IROP bez identifikace nezpůsobilých výdajů. Projekt se nachází v období udržitelnosti. Byla podána a ŘO IROP schválena Zpráva o udržitelnosti za období 28. 2. 2024 až 27. 2. 2025.

Restaurování NKP Tatra 77a

Registrační číslo: CZ.06.3.33/0.0/0.0/16_059/0004618

Operační program: Integrovaný regionální operační program (IROP)

Lokalizace: Plasy, Plzeňský kraj

Celkový rozpočet projektu: 6 737 703,00 Kč

Předmětem projektu bylo restaurování NKP automobilu Tatra 77a a jeho prezentace v nové expozici v Plasích. Restaurování automobilu Tatra 77a probíhalo v dílnách společnosti ECORRA, spol. s r. o. v Koprivnici. V březnu 2024 byla nová expozice zpřístupněna veřejnosti. Veškeré plánované aktivity projektu byly řádně dokončeny k datu ukončení realizace projektu, tj. 31. 12. 2023. Závěrečné Zpráva o realiza-

ci a Žádost o platbu byly schváleny ze strany ŘO IROP bez identifikace nezpůsobilých výdajů. Projekt se nachází v období udržitelnosti. Byla podána a ŘO IROP schválena Zpráva o udržitelnosti za období 29. 3. 2024 až 28. 3. 2025.

Expozice středověkých stavebních strojů

Registrační číslo: CZ.06.4.59/0.0/0.0/16_073/0010517

Operační program: Integrovaný regionální operační program (IROP)

Lokalizace: Plasy, Plzeňský kraj

Celkový rozpočet projektu: 15 630 447,83 Kč

Cílem projektu byla obnova a oživení památkově chráněného objektu a jeho využití pro nové kulturní a vzdělávací služby. Uvedený hlavní cíl naplnil projekt prostřednictvím obnovy interiérové části budovy ležáckých sklepů v areálu Kláštera Plasy, kterou realizovala společnost Konsit, a. s. Podařilo se tak dosáhnout zvýšení celkové hodnoty areálu památky a doplnění nabídky unikátního projektu památkové obnovy CSD NTM Plasy. Expozice byla veřejnosti zpřístupněna v červenci 2022. Podstata expozice tkví ve dvou replikách středověkých stavebních strojů – jeřábu a beranidle. Došlo tak k vhodnému využití zatím nepřístupných prostor v komplexu národní kulturní památky, k jejich ochraně a zabezpečení a zároveň také k trvalému uplatnění replik a jejich zpřístupnění veřejnosti.

V roce 2023 navštívilo novou expozici 9 648 osob a byl naplněn (splněn) monitorovací indikátor.

Veškeré plánované aktivity projektu byly řádně dokončeny k datu ukončení realizace projektu, tj. 30. 9. 2022. Závěrečné Zpráva o realizaci a Žádost o platbu byly schváleny ze strany ŘO IROP bez identifikace nezpůsobilých výdajů. Projekt se nachází v období udržitelnosti. V roce 2024 byla podána a schválena první zpráva o udržitelnosti projektu, která zahrnovala vykazání závazného indikátoru „Zvýšení očekávaného počtu návštěv podporovaných kulturních a přírodních památek a atrakcí“. Indikátor se podařilo bez problémů naplnit. Byla podána a ŘO IROP schválena Zpráva o udržitelnosti za období 28. 1. 2024 až 27. 1. 2025.

Zvýšení zabezpečení objektu Rotunda I. v Železničním depozitáři NTM Chomutov

Registrační číslo: CZ.06.04.04/00/22_033/0001227

Operační program: Integrovaný regionální operační program (IROP 2021-2027)

Lokalizace: Chomutov, Ústecký kraj

Rozpočet projektu: 25 302 387,86 Kč

V roce 2022 NTM zaregistrovalo projektovou žádost v novém programovém období 2021–2027. Projektový záměr spočívá ve stavebních pracích týkajících se rekonstrukce silnoproudé elektroinstalace objektu, doplnění slaboproudé instalace včetně všech navazujících bezpečnostních technických systé-

mů (EVS, EPS, CCTV) a výměny celkem 22 ks sekčních drážních vjezdových vrat pro železniční vozidla. Cílem projektu je zvýšení zabezpečení významného depozitárního objektu a v něm uložených sbírkových předmětů včetně zlepšení péče o ně pořízením nové skladové a manipulační techniky. Žádost o podporu prošla úspěšně procesem hodnocení a byla ze strany Centra pro regionální rozvoj České republiky doporučena na ŘO IROP k financování. S ohledem na omezenou alokaci výzvy byl projekt zařazen mezi tzv. náhradní projekty.

Pilotní projekt digitalizace fonografických válečků a jejich zveřejnění na sbírkovém prezentačním portále

Registrační číslo: 0442000067

Program: 13473 Digitalizace kulturních statků a národních kulturních památek (Národní plán obnovy) MK ČR

Doba realizace: 1. 1. –31. 12. 2025

Celkový rozpočet projektu: 1 999 888 Kč

Předmětem projektu je digitalizace části sbírky fonografických válečků NTM, jejich konzervace a uložení v archivních obalových materiálech. Fonografické válečky jsou nejstarším komerčně využívaným nosičem zvukového záznamu na světě. V českých zemích byly používány mezi lety 1893–1915 a obsahují záznamy nejvýznamnějších umělců své doby. Fonografické válečky ale vlivem reakce vzdušné vlhkosti s textilií uvnitř původní distribuční krabičky podléhají rekrystalizaci voskové kompozice, z níž je zvukový nosič vyroben. Tato reakce nenávratně ničí zvukový záznam na povrchu válečku. Vzhledem k unikátnosti zvukových záznamů na nich nahraných je cílem projektu jejich přebalení do vhodného obalového materiálu, který zakonzervuje současný stav válečku (další degradace již nebude probíhat), dále komplexní digitalizace jejich obsahu včetně katalogizace metadat a následné zveřejnění digitalizovaného obsahu.

NPO – Digitalizace analogových audiovizuálních archiválií (filmů) v Archivu Národního technického muzea – 16mm filmy

Registrační číslo: 0442000005

Program: 13473 Digitalizace kulturních statků a národních kulturních památek (Národní plán obnovy) MK ČR

Doba realizace: 1. 1. – 31. 12. 2025

Celkový rozpočet projektu: 5 735 400 Kč

Předmětem projektu bylo:

1. konzervace filmů z důvodu zastavení/zpomalení degradace filmových nosičů a připravení na vlastní skenování;
2. skenování filmů do vysokého rozlišení z důvodu zajištění kvalitní digitální kopie filmů (umožnění získání údajů pro vlastní inventarizaci archiválií; získání potenciální náhrady pro případ zničení/degradace

analogového originálu; získání studijního materiálu pro badatele; získání plnohodnotného ekvivalentu pro účely prezentace).

Při realizaci projektu bylo konzervováno 953 filmů o celkové metráži 171 124 m. Pro interní digitalizaci byl skrze veřejnou zakázku pořízen filmový skener LaserGraphic Archivist s příslušenstvím pro skenování 16 mm audiovizuálních filmů včetně datového úložiště pracujícího s LTO-9 archivačními páskami. Digitalizace bude zahájena v roce 2026.

Digitalizace analogových audiovizuálních archiválií (filmů) v Archivu Národního technického muzea – 35mm

Registrační číslo: 0442000006

Program: 13473 Digitalizace kulturních statků a národních kulturních památek (Národní plán obnovy), MK ČR

Doba realizace: 1. 1. – 31. 12. 2025

Celkový rozpočet projektu: 968 000 Kč

Předmětem projektu bylo:

1. konzervace filmů z důvodu zastavení/zpomalení degradace filmových nosičů a připravení na vlastní skenování;
2. skenování filmů do vysokého rozlišení z důvodu zajištění kvalitní digitální kopie filmů (umožnění získání údajů pro vlastní inventarizaci archiválií; získání potenciální náhrady pro případ zničení/degradace analogového originálu; získání studijního materiálu pro badatele; získání plnohodnotného ekvivalentu pro účely prezentace).

Při realizaci projektu bylo konzervováno a digitalizováno 220 filmů o metráži 61 891 m.

V rámci další činnosti Odboru projektového řízení NTM byly administrovány další projekty různého zaměření a zdrojů:

Ladislav Sitenský – cesta ke svobodě

Program: Úřad vlády ČR, Podpora paměťových agend pro rok 2025, č. j. . 59902-2024-UVCR

Doba realizace 1. 1. – 31. 12. 2025

Celkový rozpočet projektu: 2 069 520,00 Kč

Byla realizována výstava fotografií Ladislava Sitenského. Výstava představila přibližně 100 fotografií Ladislava Sitenského. Výstava probíhala od dubna 2025 do září 2025. Po jejím ukončení dále probíhaly edukační aktivity s využitím průvodcovské aplikace a publikace. Realizaci edukačních aktivit zajistilo edukační oddělení muzea. Vedle výkladu byly využity zejména metody zážitkové pedagogiky a aktivizační metody. Workshopy byly realizovány na základě zpracované metodiky a zpracovaných studijních

opor (zejména sada pracovních listů). Součástí vzdělávacích aktivit byly interaktivní prvky, jako například průvodcovská aplikace. Byly realizovány komentované prohlídky pro veřejnost. Realizaci edukačních aktivit zajistilo opět edukační oddělení muzea. Byl zpracován scénář komentované prohlídky. Komentované prohlídky vedené odborným lektorem muzea probíhaly pravidelně. Dále proběhly besedy pro veřejnost. Téma souviselo s válečnou fotografií. Proběhly také workshopy pro učitele a byla vydána publikace. Publikace dokumentuje samotnou výstavu a dále využívá vybrané fotografie k edukačním účelům s cílem připomenout a přiblížit cílovým skupinám projektu (mladí lidé a veřejnost) význam odboje a odporu proti totalitním režimům.

SIMIACCI (Sustainable Intelligent Management of Indoor Air Quality for the Culture and Creative Industries)

Program: HORIZON.2.2 - Culture, creativity and inclusive society

Zapojení NTM: partner projektu

Doba realizace: 1. 1. 2025 – 31. 12. 2029

Projekt SIMIACCI se zaměřuje na inovativní technologie řízení kvality vnitřního prostředí. Pro zajištění kvalitního vnitřního prostředí a kontrolu přítomných polutantů (těkavých organických látek (VOC), oxidů dusíku (NOx) a sirovodíku (H₂S), stejně jako pro kontrolu relativní vlhkosti, která je pro uchování řady artefaktů kulturního dědictví zásadní, spotřebovávají GLAM značné množství energie. Tradiční řešení kvality vnitřního prostředí často nejsou dostatečně účinná, proto se pro udržitelné řízení kvality

vnitřního prostředí hledají inovativní řešení. V rámci projektu SIMIACCI bude vyvinuto 20 prototypů, které budou předvedeny v 7 GLAMech různých typů a velikostí v rozdílném kontextu napříč Evropou, aby konkrétně doložily energetickou a ekonomickou účinnost řešení. Předpoklad je snížení energetické náročnosti o 30–50 % a zároveň prodloužení doby uchovávání artefaktů kulturního dědictví.

Kocour a vlaky

Program: Programové dotační řízení MČ Praha 7 v oblastech bezpečnost a protidrogová prevence, kultura, sociální a zdravotní oblast, sport, školství, životní prostředí, rozvoj a péče o veřejný prostor pro rok 2025

Doba realizace: 1. 2. 2025 – 30. 11. 2025

Edukační oddělení NTM navázalo spolupráci s odborníky a specializovanými organizacemi. Mimo jiné konzultace poskytla i organizace Deaf Friendly, která sídlí právě zde v Praze 7. Propojili jsme se s členy společnosti Weblíčko, dalšími grafiky a tlumočníky. Na půdě NTM jsme vytvořili funkční propojení několika profesí, které umožnilo vznik edukačního programu vedeného v českém znakovém jazyce v expozici Dopravní haly v NTM.

Kocour a vlaky je vytvořen ve variantách tak, aby svým obsahem naplňoval rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání nebo rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, a to v oblastech: Dítě a společnost, Dítě a svět, Člověk a jeho svět, Člověk a společnost, Člověk a svět práce. Vznikla grafická linka napomáhající lektorům využití plyšového kocoura jako vypravěče prohlídky i jako postavy vysvětlující princip parního stroje. Zároveň díky tomuto projektu jako součást programu byla složena básnička o kocourovi a vlacích v českém znakovém jazyce, která využívá animaci plyšového kocoura a hravou formou představuje vodní páru jako zdroj ohromné síly. Vytvoření básničky na míru, její zpracování pomocí animace a metodického návodu, jak ji předávat dále, považujeme za jeden z největších přínosů nového programu.

10 PŘEDNÁŠKOVÁ A PEDAGOGICKÁ ČINNOST

10.1 PŘEDNÁŠKOVÁ ČINNOST V NTM

10.1.1 PŘEDNÁŠKOVÝ CYKLUS

V souvislosti s dornisází výstavy *Velký třesk* oslavující vznik prvních československých hodinek značky PRIM bylo v prostorách NTM realizováno jednodenní odborné hodinářské kolokvium *Triumfy českého hodinářství*.

Cyklus besed *Ladislav Sitenský : Cesta ke svobodě*

- PLAVEC, Michal: *Okupace 1939 a Francie 1940* (spolu s Tomášem Jaklem z Vojenského historického ústavu v Praze a Arnoštem Nezmeškalem z Národního technického muzea) - 23. června 2025
- PLAVEC, Michal: *Českoslovenští letci ve Velké Británii (1940–1945)* (spolu s Jiřím Rajlichem z Vojenského historického ústavu v Praze) - 15. září 2025
- PLAVEC, Michal: *Etika ve válečné fotografii* (spolu s Pavlem Kosátkem a Miroslavem Konvalinou) - 30. září 2025
- PLAVEC, Michal: *Obléhání pevnosti Dunkerque* (spolu s Pavlou Plachou z Ústavu pro studium totalitních režimů a Jiřím Plachým z Vojenského historického ústavu v Praze) - 13. října 2025
- PLAVEC, Michal: *Tváře tvůrců dějin* (spolu s Evou Bendovou z Technické univerzity v Liberci a Jiřím Hulákem z Národního technického muzea) - 11. listopadu 2025

Pravidelné přednášky ve spolupráci NTM a Klubu Za starou Prahu

502. Hovory o Praze – Představení knihy *Ikonografie Karlova mostu*, 27. ledna 2025

Přednášející: Jan Royt, Vojtěch Pokorný

504. Hovory o Praze – *Rücklovy léčivé sluneční lázně*, 31. března 2025

Přednášející: Karel Tichý

505. Hovory o Praze. *150 let Zemské porodnice U Apolináře*, 28. dubna 2025

Přednášející: Generální ředitel NTM Karel Ksandr, přednosta kliniky U Apolináře profesor David Cibula

506. Hovory o Praze – *Mezi Prahou a Paříží balonem i letadlem*, 26. května 2025

Přednášející: Michal Plavec

507. Hovory o Praze – *Královské pohřebiště na Zbraslavi*, 30. června 2025

Přednášející: Martin Šámal

508. Hovory o Praze – *Stavební vývoj továrního areálu firmy Waldes a spol. ve Vršovicích*, 29. září 2025
Přednášející: Hana Králová

509. Hovory o Praze – *Městské rezidence hrabat Schliků a rodinný fideikomis*, 27. října 2025
Přednášející: Michal Novotný

510. Hovory o Praze – *Přepište Prahu!?*, 24. listopadu 2025

Hosté: Richard Biegel, Kateřina Bečková, Martin Groman, Michal Stehlík. Veřejné natáčení podcastu *Přepište dějiny* o proměnách Prahy a historii Klubu Za starou Prahu.

10.1.2 KONFERENCE A SEMINÁŘE A ÚČAST PRACOVNÍKŮ NTM NA NICH

26. 3. 2025 – Kolokvium *Triumfy českého hodinářství* Hodinářské kolokvium při příležitosti blížícího se ukončení výstavy *Velký třesk!*

Ve dnech 9.–10. 4. 2025 se konala v NTM mezinárodní multidisciplinární konference *Researching the Past, Advancing the Future of Medicine II* o uplatňování poznatků z výzkumu dějin a archeologie medicíny v současné praxi. Organizace a odborná koordinace konference Ing. Mgr. Lucie Burešová.

- BUREŠOVÁ, Lucie – posterová prezentace *Kom Ombo Temple's 'Medical Scene': Insights from an Archaeology of Medicine and Healthcare Perspective*
- PLAVEC, Michal – ĐURČANSKÝ, Marek – *From Puerperal Sepsis (Death of the Puerperium) Through Dysentery to a Spa Town. Diary Entries of General Practitioners František and Bohumil Bouček in Poděbrady (1841–1923)*
- HAMR, David – STEJSKAL, Ondřej – KOPALOVÁ, Gabriela – *Health Aspects of Using Radioactive Paint in Watchmaking and Its Czech Trace*

Ve dnech 25.–27. 4. 2025 se uskutečnila v CSD 24. mezinárodní konference *Dějiny staveb*, tato konference je odborné setkání zaměřené na prezentaci výsledků výzkumu v oblasti stavební historie a stavební kultury. Účastní se jí průzkumníci historických staveb, památkáři, historici architektury a další badatelé i zájemci o kulturní dědictví. Program je rozdělen do tematických bloků věnovaných architektuře hradů a šlechtických sídel, církevním stavbám, lidové architektuře, městské zástavbě a dalším souvisejícím tématům. Příspěvky z konference jsou publikovány ve sborníku. Konference se tento rok poprvé konala za pořadatelství NTM (MAS a CSD).

- HAUSEROVÁ, Milena – LÁSKA, Václav – EBEL, Martin: *Dochovaný úsek staré Linecké (Benešovské) silnice u Nespek*. (26. 4. 2025)
- PLAVEC, Michal, Centrum stavitelského dědictví Plasy, přednáška *Konec války v Plasích a okolí (duben–květen 1945). Přednáška k 80. výročí konce druhé světové války v Evropě* (13. 5. 2025)

- PLAVEC, Michal: *Entre Prague et Paris, en ballon et en avion / Mezi Prahou a Paříží, balonem i letadlem. Přednáška k 80. výročí konce druhé světové války v Evropě / Conférence sur le 80e anniversaire de la fin de la seconde guerre mondiale* (26. 5. 2025)

Ve dnech 21.–22. 6. 2025 se konala v NTM ve spolupráci s Deutsche Gesellschaft für Geschichte und Theorie der Biologie (DGGBT) mezinárodní multidisciplinární konference *Aristokratie und Naturwissenschaft*.

- HOŘEJŠ, Miloš: *Graf Friedrich Carl Kinský (1911–1999): Vom Hobby-Ornithologen zum Profi*
- PLAVEC, Michal: *Die Naturforscher, Bergleute, Metallurgen und der Luftsegler. Joachim und Kaspar Maria von Sternberg*

Ve dnech 11.–13. 9. 2025 se konala v areálu CSD konference Plaský klášter v souvislostech - aktuální poznání, vývoj kláštera a jeho zasazení do evropského kontextu (u příležitosti 880 let od založení kláštera), pořadatelé byli NPÚ, Muzeum a galerie severního Plzeňska Mariánská Týnice a CSD NTM Plasy.

- TRNKA, Jan: *Příběhy plaských zvonů* (12. 9. 2025)
- EBEL, Martin: *Dřevěné podlahy z 18. a 19. století v areálu kláštera Plasy*.

Ve dnech 7.–8. 10. 2025 se uskutečnila 44. mezinárodní konference Archivu hlavního města Prahy, pořádaná ve spolupráci s Dopravním podnikem hlavního města Prahy, Historickým ústavem Akademie věd České republiky, Katedrou historie Filozofické fakulty Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, Národním archivem a Národním technickým muzeem s *MĚSTSKÁ (HROMADNÁ) DOPRAVA – FENOMÉN 19.–21. STOLETÍ*.

- KRÁLOVÁ, Hana; SOVÁK, Martin: *Prodloužení tramvajové tratě ve Vršovicích. Angažovanost firmy Waldes a spol.*
- PLAVEC, Michal: *Přístaviště vzdušných lodí na Strahově. Projekt ideální Velké Prahy architekta Maxe Urbana // Die Luftschiffanlegestelle in Strahow. Das Projekt des Architekten Max Urban für das ideale Groß-Prag*

Národní technické muzeum pořádalo ve spolupráci s Národním památkovým ústavem jednodenní konferenci *Jan Muk, osobnost vědecká i lidská (1935–1994)* na počest Ing. arch. PhDr. Jana Muka (1935–1994), významného českého památkáře a historika umění, který svůj život zasvětil práci pro Státní ústav pro rekonstrukci památkových měst a objektů a stavebně historickým průzkumům památkových objektů. NTM Praha (5. 11. 2025)

- EBEL, Martin: *Výzkum historických konstrukcí a Jan Muk*
- EBEL, Martin: *Archivní rešerše a stavebněhistorický průzkum*

PLAVEC, Michal: *Balony, vzducholodě a Velká válka – Milan Rastislav Štefánik a další Češi a Slováci*. 13. ročník leteckého historického semináře k 60. výročí založení Balonklubu Praha, Národní technické muzeum (22. 11. 2025)

XLV. symposium Z dějin geodézie a kartografie (26. 11. 2025)

Příprava, organizace a pořádání pravidelného semináře. Pořadatel symposia se zaměřuje na doplňování méně známých míst zeměměřické historie a příbuzných oborů, jako astronomie, geografie, matematika a další. Bylo předneseno 16 referátů, které popisují měřické přístroje a výpočetní pomůcky, zeměměřické práce a mapová díla. Semináře se účastnilo 65 posluchačů.

– ŠVEJDA, Antonín: Zeměměřické přístroje londýnské firmy Heath & Wing

62. Seminář z dějin hutní výroby (4. 12. 2025)

– PLAVEC, Michal: *Strategická surovina na jaře 1945. Těžba uhlí a jeho doprava ze Slezska v únoru až dubnu 1945.* 62. seminář z dějin hutní výroby, Národní technické muzeum (4. 12. 2025)

10.2 PŘEDNÁŠKOVÁ ČINNOST MIMO NTM

PLAVEC, Michal: *Ryzí příběh piva z hor. 150 let pivovaru Holba Hanušovice*, Vlastivědné muzeum Šumperk (15. ledna 2025)

PLAVEC, Michal: *Labe v barvách Dušana Křivského*, Oblastní muzeum v Ústí nad Labem (4. února 2025)

PLAVEC, Michal (spolu s PhDr. Filipem Vojtáškem): *Popeleční středa 1945 a Farkáň*, pomník obětem druhé světové války Farkáň (15. února 2025)

PLAVEC, Michal (spolu s PhDr. Filipem Vojtáškem): *Popeleční středa 1945. Farkáň — Malvazinky — Radlice*, modlitebna Církve adventistů sedmého věku Radlice (19. února 2025)

PLAVEC, Michal: *Od pradávna do nedávna. Pouť historií Brandýsku od doby svatého Václava do konce druhé světové války*, Kino Brandýsek (3. března 2025)

VÁCHA, Zdeněk: *Archiv Národního technického muzea*. Přednáška pro studenty předmětu Vybrané problémy čs. archivnictví II AR1B113. FF MUNI, Brno (13. 3. 2025)

VÁCHA, Zdeněk: *Archiválie v muzeích. Akvizice, evidence, správa a využívání*. 50. Archivní čtvrtek, FF MUNI Brno/ČAS, MZM, Brno (13. 3. 2025)

ČERMÁK, Jiří: *Muzeum železnice a elektrotechniky Národního technického muzea – nový kulturní komplex v centru Prahy*, konference OBNOVA PAMÁTEK 2025 - KONVERZE PAMÁTEK, STUDIO AXIS, Praha (18.–19. 3. 2025)

KSANDR, Karel: *„21“ ve Zlíně znovuzrozená!*, konference OBNOVA PAMÁTEK 2025 - KONVERZE PAMÁTEK, STUDIO AXIS, Praha (18.–19. 3. 2025)

PLAVEC, Michal (spolu s brig. gen. Ing. Karlem Čadilem a plk. Ing. Pavlem Studeným z Pyrotechnické služby Policie ČR): *Květná neděle 25. března 1945 a Čakovice*, K Sedlišti, Praha-Čakovice, (22. března 2025)

PLAVEC, Michal: *Vzdušná vítězství nad mořem i letecká reklama pro Schichtovy závody. Osudy pilota Juliuse Arigiho*, Oblastní muzeum v Ústí nad Labem (4. dubna 2025)

PLAVEC, Michal: *Vltava jako důležitá obchodní stezka*, Národní památkový ústav České Budějovice (14. dubna 2025)

PLAVEC, Michal: *Jak končila válka na Nymbursku a Poděbradsku?*, Městská knihovna Nymburk (22. dubna 2025)

PLAVEC, Michal: *Tragický 22. duben 1945*, Komunitní centrum Kostelní Lhota (23. dubna 2025)

PLAVEC, Michal: *Tragický nálet 9. května 1945 na Mladou Boleslav*, Letecké muzeum Metoděje Vlacha Mladá Boleslav (24. dubna 2025)

PLAVEC, Michal: *Bitva o palivo. Lidské oběti mezi americkými letci a obyvateli Čech a Moravy na cestě ke svobodě / Battle of the Fuel. Casualties among American Flyers and Inhabitants of Bohemia and Moravia on the Route to Freedom*, Americké centrum Praha (25. dubna 2025)

PLAVEC, Michal: *Nálet na Ostravu 29. srpna 1944 v širších souvislostech*, Americké centrum Ostrava, Slezskoostravský hrad Ostrava (26. dubna 2025)

PLAVEC, Michal: *První den míru — Neratovice*, Městská knihovna Neratovice. Vernisáž a přednáška (28. dubna 2025)

PLAVEC, Michal: *Czeski 21. Pułk Piechoty i jego dowódca pod Gorlicami (kwiecień-maj 1915)*; Pałac u Schabińskiej Gorlice, Polsko, Międzynarodowa Konferencja Naukowa *W cieniu Gorlickiego Przełamania* (3. května 2025)

PLAVEC, Michal: *Letiště Ruzyně. Boje o letiště v květnu 1945 a jeho obnova v prvních poválečných letech*, Archiv hlavního města Praha, Clam-Gallasův palác, mezinárodní konference *Trauma, naděje a iluze. Města na konci druhé světové války a ve víru poválečné transformace* (5. května 2025)

PLAVEC, Michal: *Entre Prague et Paris, en ballon et en avion / Mezi Prahou a Paříží, balonem i letadlem*, Le Centre tchèque de Paris / České centrum Paříž (6. května 2025)

HOŘEJŠ, Miloš: *Automobily ve šlechtických rodinách s italskými kořeny na území českých zemí*, Muzeum autíček Příseka (16. května 2025)

ŠVEJDA, Antonín: *Produkce českých geodetických přístrojů od 16. do 20. století*, VUT Brno (18. 5. 2025)

ŠVEJDA, Antonín: *Naše mapy od minulosti do dneška*, VUT Brno (20. 5. 2025)

PLAVEC, Michal: *Na frontách obou světových válek. Alois Vrecl (* 15. června 1896, Cerekvice nad Loučnou - † 12. prosince 1982 Dřínov)*. Přednáška k příležitosti 80 let od konce války v Evropě, Regionální muzeum Vysoké Mýto (20. května 2025)

PLAVEC, Michal: *Balonové létání na Hané a nad Hanou na přelomu 19. a 20. století. Arcivévoda Leopold Salvátor*, Vlastivědné muzeum Olomouc, Vlastivědná společnost muzejní Olomouc (21. května 2025)

PLAVEC, Michal: *Konec války v Boskovicích. Přednáška u příležitosti 80 let od kapitulace nacistického Německa*, Kulturní zařízení města Boskovic, Zámecký skleník (22. května 2025)

HOŘEJŠ, Miloš: *Collaredo-Mannsfeldové. „Nás zrodila ctnost“*, muzeum J. V. Sládka a Městské muzeum Zbiroh (22. května 2025)

PLAVEC, Michal: *Jak vznikala kniha Ryzí příběh piva z hor. 150 let pivovaru Holba*, Pivovarské muzeum a návštěvnické centrum Holba (23. května 2025)

HAMR, David – účast na mezinárodní konferenci *Kongres jihovýchodní Evropy (Metalurgické a materiálové inženýrství) 2025* v Bosně a Hercegovině ve městě Trebinje (4–7. 6. 2025)

ŠVEJDA, Antonín: *Pianoly v českých zemích*, Technické muzeum Brno (15. 6. 2025)

HOŘEJŠ, Miloš: *Poslední šlechtické rody na zámku Zelená Hora*, zámek Zelená Hora (17. srpna 2025)

HOŘEJŠ, Miloš – PECHAROVÁ, Lenka: *Povídání o Colloredo-Mannsfeldech*, zámek Dobříš (23. srpna 2025)

Střechová, Lucie: Webinář *Recyklohraní* na téma Muzejní Recyklace (29. 9. 2025)

DOBISÍKOVÁ, Jana, TOMEŠKOVÁ, Kateřina, HORKÝ, Adam: *Synergický management: na cestě k efektivní meziprofesionální spolupráci ve prospěch zvýšení kvality edukace nejen vysokoškolských studentů s dyslexií*, konference Muzea bez bariér, Gočárova galerie Pardubice (8. 9. 2025)

HOŘEJŠ, Miloš: *Colloredo-Mannsfeldové. „Nás zrodila ctnost“*, knihovna obce Mokré (12. září 2025)

HOŘEJŠ, Miloš: *Colloredo-Mannsfeldové. Od italských kořenů po českou současnost*, zámek Opočno, (13. září 2025)

MELKUS, René: *Počátky radiotechnického průmyslu v ČSR se zvláštním přihlédnutím k Přelouči* (30. září)

PLAVEC, Michal: *River Boats on the Danube in Drawings by Václav Hollar. Lord Arundel's Mission in 1636*, Binnenvaartmuseum Dordrecht, Nizozemí, mezinárodní konference *European Network of River Museums. Intangible Heritage of Inland Shipping* (8. října 2025)

HEJNÝ, Lukáš: *Several Topics for the round table Discussion*. Francie, Paříž: 5th European Meeting Matériauthèques – Libraries of architectural heritage materials (14. 10. 2025)

PLAVEC, Michal: Анатра Анасаль у Військово-повітряних силах Чехословаччини, Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного Lviv, Ukraїna, mezinárodní konference *V міжнародна наукова конференція Зброярня: Історія розвитку озброєння та військової техніки*, online, ukrajinsky (15. října 2025)

HOŘEJŠ, Miloš: *Colloredo-Mannsfeldové. Minulost a přítomnost šlechtického rodu v českých zemích*, Městská knihovna Karla Poláčka v Rychnově nad Kněžnou (20. října 2025)

EBEL, Martin: *Dobrodružství hlubšího poznání dějin stavebních konstrukcí na třech konkrétních příkladech*. U3V. FSv ČVUT (29. října 2025)

PLAVEC, Michal: Беларусь і Чэхія ва ўзаемных уяўленнях, hub Second Culture Praha, mezinárodní festival PRADMOVA 2025 (spolu s Pavlem Kotařem, Alenou Cichanovič a Ondřejem Soukupem, v běloruštině) (24. října 2025)

PLAVEC, Michal: *Českoslovenští piloti ve Velké válce a v bojích za svobodu: Bedřich Starý ze Sobíňova a Rudolf Němec z Horního Studence*, Obecní úřad Sobíňov (23. října 2025)

PLAVEC, Michal: *Parní vzducholodě. Projekt Jindřicha Ressela, syna vynálezce lodního šroubu z Chrudimi, z roku 1871 a Plynové vzducholodě. Vídeňsko-brněnský projekt Paula Haenleina z let 1871 až 1872*, Dopravní fakulta Univerzity Pardubice (4. listopadu 2025)

PLAVEC, Michal: *Schichtové, vzduchoplavba a reklama*, Státní oblastní archiv v Litoměřicích (14. listopadu 2025)

HAMR, David: *Ve službách přesnosti*, PdF Muni Brno (26. listopadu 2025)

10.3 PEDAGOGICKÁ ČINNOST

PhDr. Ebel Martin, Ph.D.

Přednášky k Archivnímu průzkumu v rámci předmětu *Stavebněhistorický průzkum* – FA ČVUT v Praze
Přednášky k Archivnímu průzkumu v rámci předmětu *Stavebněhistorický průzkum* pro obor Dějiny umění na Teologické fakultě UK

Mgr. Hamr David

Historie techniky, České vysoké učení technické v Praze, Fakulta elektrotechnická

Mgr. Hulák Jiří

předmět *Dějiny a teorie designu 1 a 2*, Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara, ZČU v Plzni
předmět *Dějiny designu*, Fakulta strojního inženýrství VUT v Brně, Ústav konstruování

Ing. et Mgr. Kocichová Ivana, Ph.D.

Muzejní studia: *Péče o návštěvníka* (ZS 2024/2025), Filozofická fakulta, Univerzita Karlova

Ing. Kopecká Ivana

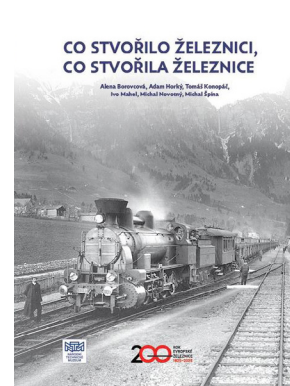
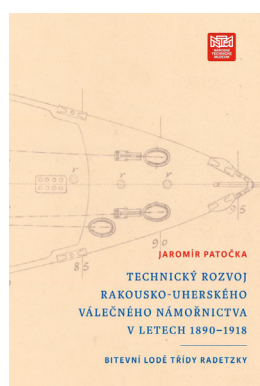
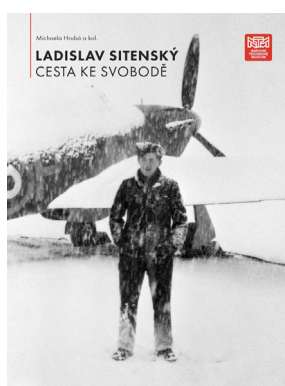
Moderní materiály, Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze
Forenzní analýza, VŠCHT Praha

Ing. Stejskal Ondřej

Vývoj techniky v rámci doktorského studia na FS ČVUT, České vysoké učení technické v Praze, Fakulta stavební

11 EDIČNÍ A PUBLIKAČNÍ ČINNOST

V roce 2025 třetím rokem pokračovalo v činnosti oddělení publikační a ediční, založené, aby naplnilo požadavky na vydávání rostoucího počtu knih a na zvyšující se administrativu a odborné řízení s tím spojené. Oddělení má za úkol přípravu a vydávání publikací a koordinaci publikační činnosti v rámci NTM. Tuto činnost vykonává v úzké spolupráci s oddělením vědy a výzkumu dle edičního plánu. Rozsáhlá knižní produkce NTM pokračuje díky své odborné a vizuální hodnotě v trendu vydávání kvalitních knih cílených na odbornou i širokou veřejnost. Veškeré publikace vycházejí s anglickým resumé, některé dvojjazyčně. Práce oddělení se v roce 2025 zaměřila na koncepční otázky vydávání publikací (grafika, tisk apod.).

11.1 EDIČNÍ ČINNOST

V roce 2025 byly vydány následující tituly:

ČAPKOVÁ, Helena. *Kamil Roškot. Architekt strohé monumentality*. Praha: Národní technické muzeum, 2025. 263 s. ISBN 978-80-7037-280-7.

EBEL, Martin – KROFTOVÁ, Klára – MLÝNEK, Richard. *Historické střešní krytiny*. 1. vydání. Praha: Národní technické muzeum, 2025. 191 s. ISBN 978-80-7037-441-2.

HORKÝ, Adam – BOROVCOVÁ, Alena – KONOPÁČ, Tomáš – MAHEL, Ivo – NOVOTNÝ, Michal – ŠPÍNA, Michal. *Co stvořilo železnici : co stvořila železnice : katalog výstavy*. Praha: Národní technické muzeum, 2025. 325 s. ISBN 978-80-7037-444-3.

HOŘEJŠ, Miloš – KUBŮ, Eduard – ŠTOLLEOVÁ, Barbora (eds.). *Mezi tradiční reklamou a moderním marketingem. Průzkum trhu a odbytové strategie firem ve střední Evropě od druhé poloviny 19. století do počátku 21. století*. Praha: Národní technické muzeum, 2025. 286 s. ISBN 978-80-7037-454-2.

HOŘEJŠ, Miloš – POKORNÝ, Miroslav – RATAJ, Tomáš – SUTNAROVÁ, Ivana (eds.) *Miroslav Sutnar. VZPOMÍNÁM (1902–1959). Život mezi reklamou a propagandou*. Praha: Národní technické muzeum, 2025. 411 s. ISBN 978-80-7037-458-0.

HOŘEJŠ, Miloš – ŠIMŮNEK, Michal V. – ROUSEK, Jan. *Šlechta mezi automobily*. Praha: Národní technické muzeum, 2025. 64 s. ISBN 978-80-7037-459-7.

HOŘEJŠ, Miloš – ŠIMŮNEK, Michal V. *Crude Oil – Transport Space – War*. Praha: Národní technické muzeum, 2025. 58 s. ISBN 978-80-7037-456-6 (pdf).

HOŘEJŠ, Miloš. *Relikty architektonické a urbanistické přestavby českých zemí z doby nacistické okupace*. Praha: Národní technické muzeum, 2025. 257 s. ISBN 978-80-7037-411-5.

HOSTÁK, Jan. *Lisovna gramofonových desek v Děčíně-Podmoklech*. Praha: Národní technické muzeum, 2025. 168 s. ISBN 978-80-7037-450-4.

HRUBÁ, Michaela – KÁNDLOVÁ, Adéla – PLAVEC, Michal – ŠTANZEL, Tomáš. *Ladislav Sitenský : cesta ke svobodě*. Praha: Národní technické muzeum, 2025. 271 s. Krása historické fotografie; sv. 9. ISBN 978-80-7037-447-4.

KLEINOVÁ, Jana. *Gymnaziální budovy první republiky. Architektura – Stavba – Financování*. Praha: Národní technické muzeum, 2025. 80 s. ISBN 978-80-7037-453-5.

KRÁLÍK, Jan – VÁCHA, Zdeněk – NEZMEŠKAL, Arnošt – HULÁK, Jiří. *Václav Klement. Reburber 19*. Praha: Národní technické muzeum, 2025. 48 s. ISSN 1805-4773.

KRÁLOVÁ, Hana – SOVÁK, Martin. *Jindřich Waldes and Waldes & Co. The life story of the king of buttons and his business*. Praha: Národní technické muzeum, 2025. 351 s. ISBN 978-80-7037-414-6.

KSANDR, Karel. *Moderna mezi Prahou a Brnem. Památková obnova Müllerovy a Tugendhatovy vily*. Praha: Národní technické muzeum, 2025. 145 s. ISBN 978-80-7037-451-1.

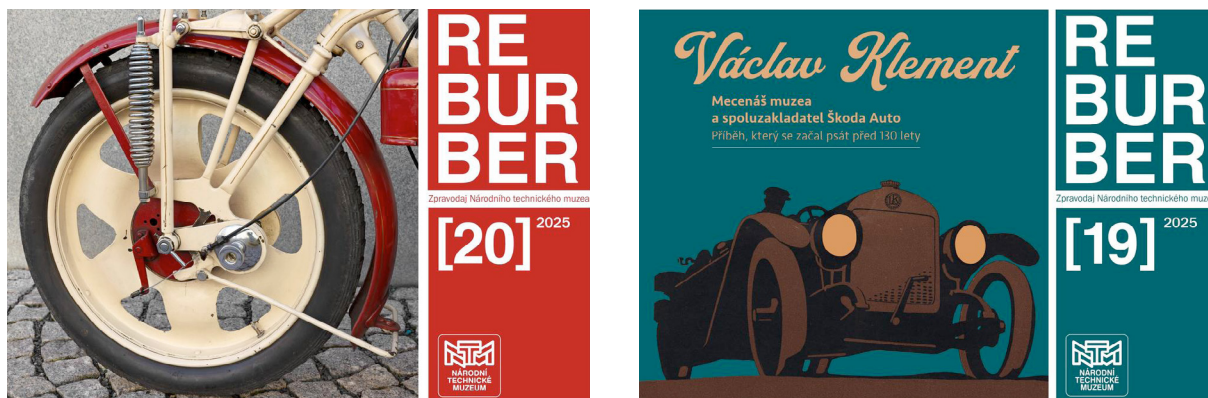
MELKUS, René. *Československé rozhlasové přijímače 1930-1945*. Praha: Národní technické muzeum, 2025. 311 s. ISBN 978-80-7037-449-8.

NĚMEC, Jan – NEZMEŠKAL, Arnošt – HULÁK, Jiří. *Böhmerland nebo Čechie. Nejdelší motocykl na světě. Reburber 20*. Praha: Národní technické muzeum, 2025. 152 s. ISBN 978-80-7037-462-7.

NOVÁK, Milan. *Rámy, rámaři, rámování : Jindřich Eck a ti druzí*. První vydání. Praha: Národní technické muzeum, 2025. 159 stran. ISBN 978-80-7037-430-6.

NOVOTNÝ, Michal – BEK, Zdeněk – HRDINA, Zdeněk – ŠINDELÁŘ, Radek. *Kolejová vozidla z železniční sbírky NTM*. Praha: Národní technické muzeum, 2025. 348 s. ISBN 978-80-7037-448-1.

PATOČKA, Jaromír. *Technický rozvoj rakousko-uherského válečného námořnictva v letech 1890–1918: bitevní lodě třídy Radetzky*. První vydání. Praha: Národní technické muzeum, 2025. 103 stran. ISBN 978-80-7037-433-7.

11.2 PUBLIKAČNÍ ČINNOST

BUREŠOVÁ, Lucie – LETT, Jaroslav – KOTÝNEK, Michal: Morphological characteristics and surface traces indicating the usage of tools with one spatula-shaped working end in the la tène period. *Acta Universitatis Carolinae*, Volume 65, Issue 2, s. 37–60. ISSN 0323-0562.

BUREŠOVÁ, Lucie. Researching the Past, Advancing the Future of Medicine: Selected Papers of the International Conference. *Acta Universitatis Carolinae*, 2025, 65.2: 13–15.

BUREŠOVÁ, Lucie: Jacopo Ortalli (ed.), *Domus del Chirurgo di Rimini*. Un eccezionale contesto archeologico. *Acta Universitatis Carolinae*, Volume 65, Issue 2, s. 129–141, ISSN 0323-0562.

DOBISÍKOVÁ, Jana a TOMEŠKOVÁ, Kateřina: Synergický management: na cestě k efektivní meziprofesní spolupráci ve prospěch zvýšení kvality edukace nejen vysokoškolských studentů s dyslexií. In: *Muzea bez bariér*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2025. ISBN 978-80-7678-385-0.

EBEL, Martin, texty pro: PAVELEC, Petr (ed): *Vltava slavná & splavná*. Průvodce výstavou. Praha 2025. ISBN 978-80-7480-215-7.

EBEL, Martin: Dřevěné podlahy – přehled a nové poznatky. In: *Dějiny staveb 2023*. Plzeň 2024, s. 17–26. ISSN 1803-0777.

EBEL, Martin: *Dřevěné podlahy z 18. a 19. století v areálu kláštera Plasy*. Konference: Plaský klášter v souvislostech. Národní památkový ústav, klášter Plasy, 11.–12. 9. 2025. V tisku.

EBEL, Martin: Hrst vzpomínek na ateliér stavebněhistorických průzkumů SÚRPMO. Petr Macek a ateliér stavebněhistorického průzkumu. *Zprávy památkové péče* 84, 2024, č. 3, s. 403–405. ISSN 1210-5538.

HEJNÝ, Lukáš, texty pro: PAVELEC, Petr (ed): *Vltava slavná & splavná*. Průvodce výstavou. Praha 2025. ISBN 978-80-7480-215-7.

HOŘEJŠ, Miloš – ŠIMŮNEK, Michal: Od „správců věrné ruky“ ke „komisařům“. K etablování tzv. komisařů pro uzavřené české vysoké školy, 1939–1940, in: *Acta Universitatis Carolinae, Historia*, Tomus LXV, fac. 1, 2025, Praha, s. 35–68, ISSN 0323-0562.

HOŘEJŠ, Miloš – ŠIMŮNEK, Michal: Projekce – obraz – informace: Ztracená moc „světelných obrazů“/diapozitivů a jejich využití ve vědeckých prezentacích první poloviny 20. století. *Historická fotografie*, Sborník pro prezentaci historické fotografie, s. 26–35, ISSN 1213-399X, ISBN 978-80-7037-455-9 (NTM).

HOŘEJŠ, Miloš: „Diplomat gentleman“. Maximilian Egon Hohenlohe-Langenburg ve světle nových dokumentů 2025/01, *Paměť a dějiny*, s. 34–47. ISSN 1802-8241

HOŘEJŠ, Miloš: *Collaredo-Mannsfeldové. „Nás zrodila ctnost“*. Praha: Universum a Národní technické muzeum 2025. ISBN 978-80-242-9654-8.

HOŘEJŠ, Miloš: Lovecké chaty Clam-Gallasů, *Svět myslivosti* 1/2025, s. 68–71. ISSN 1212-8422.

HOŘEJŠ, Miloš: *Lovecké stavby Czernin-Morzinů v Krkonoších*, *Svět myslivosti* 12/2025, s. 64–67. ISSN 1212-8422.

HOŘEJŠ, Miloš: Mocní na nižších úrovních. Oberlandráti a vládní komisaři v procesu germanizace středních Čech. *Paměť a dějiny* 2025/4, s. 116–131. ISSN 1802-8241.

HOŘEJŠ, Miloš: Nacistická osídlovací politika v Protektorátu Čechy Morava versus korupce. Obecně prospěšná osídlovací a bytová společnost v Praze pod drobnohledem kontrolních orgánů, *Paginae Historiae*, 33/2, 2025, s. 187–209.

HOŘEJŠ, Miloš: *Relikty architektonické a urbanistické přestavby českých zemí z doby nacistické okupace*, ISBN 978-80-7037-411-5, Praha: Národní technické muzeum 2025.

HOSŤÁK, Jan – ZEITHAML, Michal: Výroba gramofonových desek a gramofonů v Československu v 50. letech 20. století – nové poznatky. *DVT*, s. 194–206. ISSN 0300-4414.

HULÁK, Jiří: Liebischova „Tatra na dvou kolech“? In: *Böhmerland nebo Čechie. Nejdelší motocykl na světě*. Redakce Jiří Hulák. Reburber, zpravodaj Národního technického muzea 20. Národní technické muzeum 2025, s. 147–148, ISSN 1805-4773.

HULÁK, Jiří: *Václav Klement v dějinách – a naopak*. In: *Václav Klement – mecenáš muzea a spoluzakladatel Škoda Auto. Příběh, který se začal psát před 130 lety*. Reburber, zpravodaj Národního technického muzea 19. Národní technické muzeum 2025, s. 43–44, ISSN 1805-4773.

KOPECKÁ, Ivana: *Možnosti analýzy archeologických nálezů z bronzových slitin metodou mikro LIBS*. Fórum pro konzervátory-restaurátory, s. 29–35. ISSN 1213-399X.

KOPECKÁ, Ivana: Výběr metodik vhodných pro práci s fotografiemi. *Historická fotografie*. Sborník pro prezentaci historické fotografie, s. 80–84, ISSN 1213-399X, ISBN 978-80-7037-455-9 (NTM).

KRÁLOVÁ, Hana: Rakovnická šamotka na fotografiích firmy Bruner-Dvořák uložených v Archivu NTM. *Historická fotografie*. Sborník pro prezentaci historické fotografie, s. 18–25. ISSN 1213-399X, ISBN 978-80-7037-455-9 (NTM).

LORENCOVÁ, Ivana – FRIEDRICH, Břetislav: Jan (Johann) Böhm (1895–1952) and his view of chemical laboratories in Germany in the 1920 s and 1930 s through the eyes of an amateur photographer. *Historická fotografie*. Sborník pro prezentaci historické fotografie, s. 70–79. ISSN 1213-399X, ISBN 978-80-7037-455-9 (NTM).

LORENCOVÁ, Ivana: Historie chemie v expozicích technických muzeí: vývoj, významné osobnosti a technologické mezníky. *DVT*, s. 33–54. ISSN 0300-4414.

PATOČKA, Jaromír: *Technický rozvoj rakousko-uherského válečného námořnictva v letech 1890–1918. Bitevní lodě třídy Radetzky*. Praha 2025, ISBN 978-80-7037-433-7.

PATOČKA, Jaromír: Zánik bitevní lodi Prince of Wales ve světle současných poznatků. Příspěvek k dějinám lodní techniky. *Historie a vojenství*, s. 4–29, ISSN 0018-2583.

PLAVEC, Michal a OLEJKO, Andrzej: *Polskie niebo 1939. Czechosłowaccy lotnicy w Kampanii Wrzesniowej w Polsce*. Inforteditions : Tarnowskie Góry 2025. ISBN 978-83-68461-48-0. 321 stran.

PLAVEC, Michal, KAUFMANOVÁ, Olina: Jak se Hrabal povznosl. Plavba balonem nad Kerskem v září 1993 a básník a vzduchoplavec Ivo Vodseďálek. In: ČEŠKA, Jakub, ĎURČANSKÝ, Marek, HOŠEK, Pavel (edd.),

Bohumil Hrabal neidylický. *Přehlížené a ukryté aspekty jeho díla*. Dolní Břežany : Scriptorium, s. 255–264. ISBN 978-80-7649-067-3.

PLAVEC, Michal: Druhé místo Oskar Kafka. O milovníku motocyklů a letadel, příbuzném slavného spisovatele. In: MARXOVÁ, Alice, DANÍČEK, Jiří (edd.), *2024/2025 Židovská ročenka 5785*. Praha : Federace židovských obcí v České republice 2025, s. 23–36. ISBN 978-80-87453-40-7.

PLAVEC, Michal: Konec války na střední Moravě. Pozemní a letecké boje o hanáckou metropoli v květnu 1945 (k 80. výročí konce 2. světové války v Evropě). *Zprávy Vlastivědného muzea v Olomouci* 330, 2025, s. 39–67. ISSN 1212-1134.

PLAVEC, Michal: Mobilizace na podzim 1938 a okupace 15. března 1939 na Nymbursku. *Středočeský sborník historický* 2/2024 (vydáno 2025), ročník 50, s. 53–80. ISSN 3029-8547 (Online).

PLAVEC, Michal: *Oblačno, místy bomby. Havárie amerického bombardéru 5. března 1945 u Vísky a letecká válka nad Frýdlantským výběžkem. K 80. výročí konce druhé světové války v Evropě*. Cheb : Svět křídél 2025. ISBN 978-80-7573-149-4. 152 stran.

PLAVEC, Michal: Obraz Bílé Rusi mezi českými intelektuály na začátku sedmdesátých let 19. století (Josef Perwolf a jeho listy o Rusku a Polsku). In: SKEPYAN, Nina, *Instituce v exilu. Sto let od příchodu exilové vlády Běloruské lidové republiky do Prahy*. Praha : Národní knihovna České republiky — Slovanská knihovna a Běloruský institut v Praze, s. 13–18. ISBN 978-80-7050-826-8.

PLAVEC, Michal: Pečky a Velká válka. In: FOJTÍK, Pavel (ed.), *Kapitoly z dějin města Pečky 1225–2025. 800 let od první zmínky. 100 let od povýšení na město*. Pečky : Město Pečky 2025, s. 39–50. ISBN 978-80-11-06712-0.

PLAVEC, Michal: Sláva a hrdost. První letadlo nad Jihlavou a místní rodák Karl Stohanzl. *Vlastivědný sborník Vysočiny* 23, 2024 [vyšlo 2025], s. 119–132. ISSN 0505-8228.

PLAVEC, Michal: Tragické události druhé světové války. In: FOJTÍK, Pavel (ed.), *Kapitoly z dějin města Pečky 1225–2025. 800 let od první zmínky. 100 let od povýšení na město*. Pečky : Město Pečky 2025, s. 51–70. ISBN 978-80-11-06712-0.

PLAVEC, Michal: Wilhelmine Reichard – první větroplavkyně nad Prahou. První pokusy o vzlet pilotovaného balonu v Praze (1787–1820). In: *Pražský sborník historický LIII*, 2025, s. 361–392. ISSN 0555-0238. ISBN 978-80-88629-08-5.

POLÁKOVÁ, Lucie: *Možnosti analýzy archeologických nálezů z bronzových slitin metodou mikro LIBS*. Fórum pro konzervátory-restaurátory, s. 29–35. ISSN 1213-399X.

ŠÁMAL, Martin, texty pro: PAVELEC, Petr (ed): *Vltava slavná & splavná*. Průvodce výstavou. Praha 2025. ISBN 978-80-7480-215-7.

VÁCHA, Zdeněk: *Václav Klement a Technické muzeum československé*. Reburber 19/2025, s. 13–31, ISSN 1805-4773.

12 PREZentační činnost

V Praze na Letné, v jedné z největších muzejních budov u nás, jsou v šestnácti stálých expozicích a krátkodobých výstavách na sedmi podlažích k vidění sbírky muzea z mnoha oborů technické a průmyslové historie i současnosti. Konají se zde vědecké konference a semináře, workshopy pro žáky a studenty všech úrovní škol i komentované prohlídky a odborné přednášky pro širokou veřejnost. Budova je přístupná celoročně.

Naproti hlavní budově v Letenských sadech se již od roku 1894 nachází Letenský kolotoč, který je součástí muzejních sbírek. Po kompletní opravě v roce 2022 je během letní sezóny přístupný veřejnosti.

Moderní muzeum stavitelství Centrum stavitelského dědictví NTM Plasy je situováno v opraveném hospodářském areálu památkově hodnotného plaského kláštera. Atraktivní formou seznamuje s jednotlivými etapami stavby domu, ale i středověkými stavebními stroji. V rozsáhlém areálu se pořádají vzdělávací a vědecké akce a řada výstav. Muzeum je přístupné od jara do podzimu.

V původním železničním depu v Chomutově je situován Depozitář kolejových vozidel NTM, který je od jara do podzimu rovněž zpřístupněn veřejnosti. Návštěvníci zde naleznou téměř 100 kolejových vozidel nejrůznějších typů: lokomotivy, salonní, osobní i motorové vozy, elektrické a motorové lokomotivy i historické drezíny.

V prostorách Masarykova nádraží, nejstaršího nádraží v Praze, v památkově chráněných objektech bývalých dílen, připravuje NTM velký expoziční projekt věnovaný tématům železnice a elektrotechniky. Zatím bývá tento objekt zpřístupněn veřejnosti formou dnů otevřených dveří.

12.1 VÝVOJ NÁVŠTĚVNOSTI

měsíc	NTM PRAHA-Letná					CSD NTM PLASY			ŽD NTM " CHOMUTOV			NTM celkem	
	expo- zice	edu- kace	knihov- na	archi- vy	ostatní akce	expo- zice	edu- kace	ostat- ní akce	expo- zice	edu- kace	ostat- ní akce	expo- zice cel- kem	vše cel- kem
leden	16 239	545	48	32	430	36	194					16 275	17 524
únor	19 691	436	51	32	536	14						19 705	20 760
březen	19 080	890	34	28	505		51					19 080	20 588
duben	19 484	802	51	43	4 559	413	409	300	1 311		82	21 208	27 454
květen	21 650	657	46	34	10 634	980	574		1 258			23 888	35 833
červen	16 528	648	39	65	1 693	1 418	735	245	1 126			19 072	22 497
červenec	21 956	82	45	23	90	1 883	59	140	2 690			26 529	26 968
srpen	22 532	102				15 294	84		3 082			40 908	41 094
září	17 138	694	54	30	3 539	2 964	277	540	881			20 983	26 117
říjen	34 896	951	43	20	2 723	2 859	201		1 060			38 815	42 753
listopad	20 415	1 017	35	33	605	129	160					20 544	22 394
prosinec	17 607	438	30	23	822	40	79	773				17 647	19 812

12.2 EXPOZICE A VÝSTAVY

12.2.1 EXPOZICE

NTM Praha

V NTM byly provedeny rozsáhlé opravy v rámci periodické údržby expozic ve spolupráci se správou budov a restaurátorskými dílnami. V období duben–říjen proběhla celková repase expozice Architektury, stavitelství a designu. V rámci repase byly instalovány do expozice tři vitríny pro krátkodobé prezentace zajímavých akvizic. V listopadu byla instalována ukázka akvizice J. Němečka – návrh úprav obory Hvězdy z dvacátých až padesátých let 20. století.

V expozici Fotokino byla vystavena nová vitrína připomínající významného českého propagátora barevné fotografie Karla Šmirouse.

NTM CSD PLASY

Centrum stavitelského dědictví NTM Plasy pozvalo návštěvníky na již 10. sezónu.

Návštěvníky CSD Plasy letos uvítalo vzácné překvapení. Na počest 880. výročí založení cisterciáckého kláštera v Plasích zde byly vystaveny epištoly svatého Bernarda z Clairvaux, který je považován za zakladatele cisterciáckého řádu.

Ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj ČR jsou v areálu NTM v Plasích prezentovány na panelové výstavě s názvem *Technické skvosty: Příběhy obnovy a inovace z Evropských fondů výjimečné projekty technických a kulturních památek*, které byly revitalizovány s podporou Integrovaného regionálního operačního programu (IROP) a financovány z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR). Součástí výstavy jsou i dva realizované projekty NTM, které je možné zhlédnout v CSD NTM.

V expozicích NTM najdeme i další novinky. Rozsáhlou expozici stavitelství obohatily modely z úspěšné výstavy NTM o architektu Santinim: model schodiště z klášterního kostela v Kladrubech v měřítku 1:2 a dva modely rozpracovaného zábradlí ze dřeva a z kamene.

Velkou změnou prošla část expozice *Krytiny*, která byla, ve spolupráci s majitelem největší sbírky historických krytin Richardem Mlýnkem prohloubena tak, že poslouží i pro detailnější poznání pro návštěvníky s hlubším zájmem a odborníky. Celkové nové pojetí s přestavbou části expozice: *Krytiny*“, nová instalace exponátů krytin, nové texty k výstavě i popisky s důrazem na odborný obsah (zároveň připravena publikace *Krytiny*).

Nově se součástí expozice (Hrubá stavba) stal model (1:2) vrchní části točitého schodiště z kladrubského kláštera, dále modely (1:1) zábradlí (Materiály) ochozů lodi poutního klášterního kostela sv. Jana Nepomuckého ze Zelené hory a kamenného zábradlí klášterního kostela Nanebevzetí P. Marie a sv. Jana Křtitele v Kutné Hoře, vše realizováno dle návrhu J. B. Santiniho-Aichela. Do expozice byly přemístěny z výstavy Santini. Před výstavní sezónou proběhla výrazná aktualizace expozice krytin.

V trezorové vitrině byly v této sezóně vystaveny Epištoly sv. Bernarda, kodex z 12. století, nejvýznamnějšího představitele cisterciáckého řádu (zapůjčené od NPÚ), a kopie Zbraslavské madony.

Železniční depozitář NTM v Chomutově

Do železniční sbírky Národního technického muzea letos přibyl jeden z vozů lanovky na Petřín, které vozily cestující mezi lety 1985 až 2024. Tyto vozy, tzv. třetí generace v historii lanovky, vyrobila Vagonka Studénka a jejich design navrhl Vladislav Staněk. Po ukončení provozu v roce 2024 je v březnu 2025 převzalo Národní technické muzeum. Vůz je k vidění v Železničním depozitáři v Chomutově, kde jsou uloženy i další cenné exponáty z historie lanové dopravy: například kabina visuté lanovky na Ještěd či části sedačkové lanovky na Sněžku.

Další novinkou v depozitáři je prezentace doplňující vystavené restaurované lokomotivy. Na panelové výstavě se návštěvníci dozví informace o železničním depozitáři NTM a jeho rozvoji a mohou se podrobně seznámit s procesem restaurování tří lokomotiv – nákladní parní lokomotivy 411.019 *Conrad Vorlauf*, parní lokomotivy 210.001 *Serényi* a parní lokomotivy 464.102 *Ušatá*, která slouží v čele muzejních vlaků NTM. Lokomotivy mají velkou dokumentační hodnotu a jejichž restaurování bylo podpořeno prostředky Evropské unie.

12.2.2 VÝSTAVY

NTM Praha

PETROF 160 – klavír jako technické dílo

10. 4. 2024 – 13. 7. 2025

V roce 2025 pokračovala výstava *PETROF 160 – klavír jako technické dílo*, která vznikla při příležitosti 160. výročí založení firmy. Společnost Petrof je jedním z nejvýznamnějších evropských výrobců akustických pianin a klavírů. Výstava umožnila nahlédnout do historie i současnosti této významné české firmy a přibližovala proces a technické pozadí vzniku nástrojů, jejichž zvuk se rozeznívá po celém světě a šíří dobré jméno českého řemesla. Výstava byla společným příspěvkem Národního technického muzea a společnosti PETROF k Roku české hudby. Ambiciózně koncipovaný projekt přibližoval návštěvníkům českého výrobce světového formátu s dlouhou tradicí a zároveň umožňoval návštěvníkovi nahlédnout

do zákulisí výroby těchto jedinečných nástrojů. Lidský faktor měl ve výrobě klavírů své stálé a nezastupitelné místo a výsledný produkt závisel na hodinářské přesnosti a souhře mnoha specialistů. V expozici se potkávala technika, technologie, řemeslo a design a zároveň naučná linka s možností poslechu i oddechu. Ve výstavě návštěvníci nemohli přehlédnout klavír Ant. Petrof z roku 1865, klavír Neo-Bechstein – PETROF z roku 1933, pianolu PETROF 1929, klavír PETROF 173 BREEZE se samohrajícím systémem z roku 2024 či nástroj MAGIC EGG z roku 2018.

Příběh odboje, radiostanic a atentátu na Heydricha

26. 11. 2024 – 6. 11. 2025

Národní technické muzeum připravilo pro trezorovou vitrínu v hlavní budově na Letné v Praze fascinující výstavku věnovanou klíčovým okamžikům druhé světové války a hrdinským činům československého odboje. Na výstavce, uspořádané od 26. listopadu 2024 do 6. listopadu 2025, byl představen soubor unikátních technických artefaktů, kterými byly radiostanice *Libuše*, *Božena* a přijímač Hallicrafters Sky-rider Defiant. Výstava přibližovala neuvěřitelné osudy odbojových skupin Silver A a Silver B, které hrály zásadní roli v odboji proti nacistické okupaci.

Kromě technického vybavení výstavka představovala také příběhy statečných parašutistů skupin Silver A a Silver B. Jejich odvaha a využití těchto přístrojů přispěly k významným odbojovým akcím. Klíčové události, jako byl atentát na Reinharda Heydricha, byly výsledkem koordinovaného úsilí československého odboje a britských tajných služeb a měly zásadní dopad na další vývoj válečné situace v Evropě. Výstavka byla výjimečnou příležitostí prohlédnout si nejen techniku, která ovlivnila chod válečných událostí, ale také pochopit, jak zásadní byla odvaha jednotlivců v boji proti nacistické okupaci a jak technologie pomohla odboji dosáhnout vítězství.

Velký třesk

(6. 11. 2024 – 30. 3. 2025)

Od listopadu 2024 do března 2025 byla odd. strojírenství a chemie realizována výstava *Velký třesk*, připomínající počátek sériové výroby mechanických náramkových hodinek Prim v Novém Městě nad Metují národním podnikem Chronotechna. Datum konání výstavy bylo odvozeno od 70. výročí vzniku prototypu prvních československých náramkových hodinek Spartak připadajícího na podzim roku 2024.

Úspěšné zvládnutí technologicky nesmírně náročné výroby mechanických hodinek přesahuje svým vlivem na domácí průmysl oborové hranice jemné mechaniky a hodinářství. Výstava byla proto nejen oslavou kulatého výročí vzniku prototypu prvních československých hodinek a jejich pozdějšího uvedení do průmyslové produkce, ale připomněla i širší historický, politický a společenský rozměr tohoto počínu. Spolu s výstavou byly realizovány četné doprovodné akce (komentované prohlídky a přednášková činnost), završené uskutečněním jednodenního hodinářského kolokvia nazvaného Triumfy českého hodinářství, akcentujícího mimo jiné 60. výročí vzniku prvních československých potápečských hodinek Orlík.

Výstava dakarských fotografií prezidenta Petra Pavla

7. 3. – 30. 3. 2025

Fotografie byly představeny ve čtvrtek 6. března 2025 v NTM na slavnostním galavečeru 48. ročníku ankety Zlatý volant, během kterého byli oceněni nejlepší čeští závodníci uplynulé sezóny a také významné osobnosti světového motorsportu za jejich celkový přínos tomuto odvětví. Nyní jsou pro návštěvníky muzea k vidění v Dopravní hale. Český prezident, známý svou vášní pro motocykly i motorsport celkově, se zároveň věnuje i fotografii a tyto dva koníčky propojil během své dovolené, kterou trávil na nejslavnější dálkové rally v Saúdské Arábii. Fotografie prezidenta Pavla byly vystaveny společně se snímky dalších dakarských fotografů Petra Luska a Jana Altnera.

Dědictví Tchaj-wanu – tradice a techniky původních lovců a námořníků

15. 4. – 29. 9. 2025

Zahraniční výstava ze země moří a hor v Národním technickém muzeu. Výstava *Dědictví Tchaj-wanu* – tradice a techniky původních lovců a námořníků názornou a živou formou prezentovala vývoj a technické možnosti původních obyvatel ostrova Tchaj-wan, kteří byli po staletí ovlivněni prostředím moře a hor. Vznikla díky spolupráci mezi Národním technickým muzeem a Národním muzeem Tchaj-wanu.

Výstava v nápadité formě přiblížila každodenní život původních obyvatel Tchaj-wanu. Návštěvníci se mohli vžít do role lovců a námořníků, poznat jejich příběhy, dovednosti a tradiční způsoby života – od stavby příbytků až po výrobu lodí. K nejvýznamnějším exponátům patřila tradiční rybářská loď tatala kmene Yami (Tao), která se stala i jedinečným příkladem propojení našich institucí a jako dar po skonče-

ní výstavy obohatila sbírku Národního technického muzea. Loď postavil spisovatel Syaman Rapongan, jehož kniha *Oči nebe* vyšla i v češtině. Mezi dalšími předměty je nutné zmínit originální keramické figurky – ruční práce rybářů, i stylizované artefakty jako vyřezávané ozdoby lodí, poháry a nože používané při lovu. Model tradiční chýše vybavený všemi potřebnými předměty postavil lovec Hsiao-Ming An z kmene Tsou. Doplnily jej originály – lovecké potřeby a nástroje. Součástí expozice byla i ukázka tradičního rituálu, během něhož lovci před vstupem do lesa vzdávali úctu svým předkům a prosili o šťastný lov i bezpečný návrat. Působivý zážitek z exotického prostředí doplňovala virtuální realita, která návštěvníky přenesla k moři a do hlubin příběhů tchajwanských rybářů. Život lovce si návštěvníci mohli vyzkoušet prostřednictvím interaktivních prvků.

Nedílnou součástí výstavy byla i panelová výstava, která mapovala vývoj Tchaj-wanu jako loďařské velmoci – od tradičních lodí domorodých národů po špičkové technologie moderní výroby jachet, obchodních i vojenských lodí. Tchaj-wan ukázal, že stavba lodí není jen průmysl, ale i kulturní dědictví a technologický motor země. Výstava tak propojila minulost s budoucností a techniku s identitou národa. Tato prezentace vznikla ve spolupráci s tchajwanským National Science and Technology Museum.

Ladislav Sitenský : Cesta ke svobodě

7. 5. – 5. 10. 2025

Národní technické muzeum připomnělo 80. výročí konce druhé světové války výstavou *Ladislav Sitenský : Cesta ke svobodě*. Výstava byla poctou jednomu z nejvýznamnějších československých fotografů 20. století a zároveň připomínkou odvahy těch, kteří se postavili nacismu. Vznikla u příležitosti 80. výročí konce druhé světové války a 85 let od vzniku československých perutí ve Velké Británii. Představila stovku fotografií Ladislava Sitenského, z nichž většina vznikla v období války. Výstavu doplnila autorova fotografická technika, včetně jeho prvního fotoaparátu. Motor Rolls-Royce Merlin 66 ze sbírky NTM, který poháněl legendární stíhačky Supermarine Spitfire, symbolizuje hlavní část výstavy, která byla věnována československým pilotům sloužícím v britském Královském letectvu.

Výstava prostřednictvím fotografií mapovala Sitenského cestu – od prvních snímků v meziválečném Československu přes dramatické události okupace, působení v československé zahraniční armádě ve Francii, v britském Královském letectvu i v obleženém Dunkerque, až po návrat do osvobozené vlasti. Asi nejznámější jsou fotografie československých letců ve Velké Británii – především 312. stíhací perutě a 311. bombardovací perutě, k vidění však byly také méně známé snímky z obléhání pevnosti Dunkerque československou obrněnou brigádou v únoru a březnu 1945. Fotografie zachycovaly nejen dramatické momenty válečných dějin, ale i druhou tvář tehdejší doby – vzácné chvíle oddechu, zábavy a lidskosti.

Ladislav Sitenský patřil mezi fotografy, kteří s oblibou využívali techniku protisvětla – tu uplatnil i ve svých válečných snímcích. Výstava představila i snímky z mírového období, kdy Sitenský zachycoval architekturu (například Prahu), přírodu či vytvářel portréty.

Součástí expozice byly také Sitenského fotoaparáty – od jeho prvního skládacího přístroje z 30. let přes modifikované modely Polikon až po oblíbenou dvouokou zrcadlovku Rolleiflex. Osobnost Ladislava Sitenského dokreslovaly jeho osobní předměty – originální helma a čepice z druhé světové války i autentické citáty z jeho deníků. Mezi ukázkami Sitenského publikační činnosti zaujímala výjimečné místo jeho kniha *Peruť 312* z roku 1948. Její vydání přerušil komunistický převrat a dochovalo se pouze několik výtisků.

Život věnovaný pragovkám. Pocta Emilu Příhodovi

18. 6. 2025 – 1. 3. 2026

Národní technické muzeum představilo osm historických automobilů značky Praga ze sbírky Emila Příhody, ze které její jádro, 15 cenných vozů, nově získalo do svých fondů. Návštěvníci mohli obdivovat cestovní i užitkové modely vyrobené v letech 1921–1946, mezi nimiž byly k vidění luxusní vozy Praga Grand, Mignon a Golden, ikonický malý automobil Praga Super Piccolo, užitkový vůz Praga AN a autobus Praga AN. Devátým vystaveným automobilem byla zapůjčená Praga Alfa, první pragovka Emila Příhody. Výstavu doplnily dvě prestižní automobilové ceny z období první republiky. Tato výstava byla poctou značce Praga, která stála na vrcholu československého automobilového průmyslu, a zároveň vzdala hold muži, jenž se zasloužil o uchování jejího odkazu pro budoucí generace.

Co stvořilo železnici, co stvořila železnice

2. 10. 2025 – 30. 8. 2026

Stěžejní výstava Národního technického muzea oslavovala významná železniční výročí. Výstava originálním způsobem představovala příběh kolejové dopravy jako jednoho z klíčových motorů proměny světa. Návštěvníci díky autentickým exponátům, interaktivním prvkům i uměleckým dílům objevovali její počátky, technické inovace a dopady na každodenní život společnosti. Touto výstavou vrcholil projekt Národního technického muzea *Rok evropské železnice 1825–2025*.

Jak název napovídá, výstava přibližovala základní jevy, které „stvořily“ železnici (především rozvoj průmyslové výroby) i ty, které železnice přinesla (nový impuls pro rozvoj stavitelství i architektonické typizace, nové zabezpečovací a signalizační prostředky, ale například i jednotný čas). Vizuální rámec výstavy obstarávaly velkoplošné dobové fotografie na stěnách, vybrané s ohledem na historickou vypovídací hodnotu i estetickou působivost, která k železnici vždy patřila.

Jádro výstavy pak tvořily jednak autentické exponáty rozmanitého druhu a velikosti, jednak dnes už historické modely kolejových vozidel nebo jejich částí. Vedle zmíněného stavědlového přístroje, který byl zprovozněn jako interaktivní exponát, byly k vidění vzácné fragmenty tratí, jejich signalizační a zabezpečovací zařízení (skloníky, návěstní terče, zvonkové přístroje) a další vzácné i atraktivní „železniční relikvie“. Výstava zobrazovala historii, ale i budoucnost nejstaršího nádraží v Praze, dnešního Masarykova nádraží. Byl zde prezentován projekt Muzea železnice a elektrotechniky, které Národní technické muzeum připravovalo v památkově chráněných objektech jeho bývalých dílen.

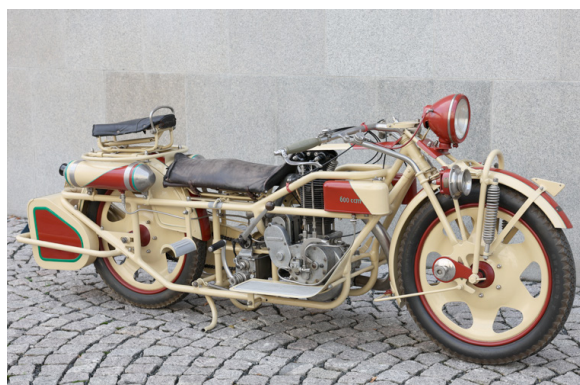
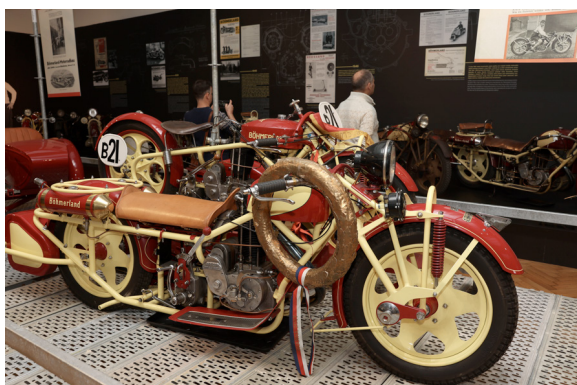

Böhmerland nebo Čechie. Nejdlejší motocykl na světě

7. 11. 2025 – 22. 3. 2026

Tyto výjimečné stroje, považované za nejdlejší sériově vyráběné motocykly na světě, vznikaly od roku 1925 ve Šluknovském výběžku pod vedením konstruktéra Albina Liebische. Výstava nabídla první ucelený přehled všech vyráběných typů – návštěvníci zde viděli tři desítky motocyklů značky Čechie–Böhmerland, včetně unikátních replik nedochovaných prototypů. Tato výstava byla připravena při příležitosti stoletého výročí zahájení výroby těchto motocyklů.

Až do počátku války vzniklo přibližně 750 těchto motocyklů vynikajících neobvyklou konstrukcí i vzhledem. Již v době vzniku šlo o raritu a postupem času se motocykly Čechie–Böhmerland zařadily mezi nejvyhledávanější historická vozidla. Výstava mapovala historii motocyklů Čechie–Böhmerland, představila všechny vyráběné typy. Vedle původních dochovaných strojů byly, u nás vůbec poprvé, vystaveny i nově zrekonstruované kopie nedochovaných prototypů motocyklů této značky. Patřila mezi ně například dvouválcová sedmistovka model Sudet nebo dokonalé kopie čtyřmístného stroje Čechie–Böhmerland, vskutku nejdelšího motocyklu na světě. Byl připomenut i zánik firmy, odsun jejího zakladatele do Německa a jeho marné pokusy o obnovení výroby v Bavorsku. Součástí historie této značky byl mimořádný zájem muzeí a sběratelů o stroje Čechie–Böhmerland nebo též vznik Čechie–Böhmerland klubu, který pořádal každoroční srazy těchto motocyklů a usiloval o zmapování jejich historie. I to výstava ve zkratce představila.

Václav Klement – mecenáš muzea a spoluzakladatel Škoda Auto s podtitulem Příběh, který se začal psát před 130 lety

17. 12. 2025 – 15. 3. 2026

Stejně jako společnost Škoda Auto si tedy i Národní technické muzeum připomnělo loňské 130. výročí založení slavné mladoboleslavské firmy. Zároveň vzdalo poctu jejímu zakladateli Václavu Klementovi (1868–1938). Ten výrazně přispěl k bohatému odkazu českého i mezinárodního průmyslu nejen jako hlavní protagonista svého času největší automobilky v rakousko-uherské monarchii, ale později i značnou podporou československého technického muzejnictví i historie techniky.

Výstava zachycovala jednotlivé hlavní počiny tohoto druhu: dary motocyklů a automobilů značky Laurin & Klement do muzejních sbírek, dar uceleného souboru cenné firemní i osobní dokumentace zpracované osobně Václavem Klementem, dary knižní i finanční.

Výstava uvedla svou grafikou i exponáty návštěvníka do dobové atmosféry začátku minulého století a období dvacátých let. K vidění byly dva motocykly Slavia, které v roce 1935 daroval do sbírek Technického muzea československého. Nechyběly ani originální stůl a židle ze soukromé Klementovy pracovny nebo jeho portrét z roku 1939 od Boženy Vohánkové. Výstava stručně připomněla i trvalou pověst

značky Laurin & Klement mnoho desítek let po jejím faktickém zániku. A konečně i zmíněnou intenzivní spolupráci mezi největší tuzemskou automobilkou a Národním technickým muzeem. Vystaven byl totiž i designérský model – studie jednomístného elektrického sportovního automobilu Škoda VISION GT z roku 2022. Výstavu doprovodila stejnojmenná publikace v rámci řady zpravodajů NTM Reburber s pořadovým číslem 19.

NTM CSD PLASY

Centrum stavitelského dědictví Plasy vede k úctě ke stavebnímu dědictví, zprostředkovává hlubší porozumění a pohled do stavební historie, předává tradiční dovednosti, přináší inspiraci a potěšení.

Pro sezónu 2026 byla připravována výstava a katalog *Vytápění – proměny otopných systémů*. Výstavu zajišťovalo Muzeum architektury a stavitelství ve spolupráci s externími spolupracovníky a s Muzeem a galerií Severního Plzeňska v Mariánské Týnici. Cílem autorů (M. Ebel, J. Chaloupka, L. Hejný, K. Kroftová, Š. Hejnic) je představení vývoje vytápění v českých zemích od otevřeného ohně v obytném prostoru až po moderní systémy, včetně kamen, sporáků a centrálního vytápění. Projekt se zaměřil i na shrnutí vývoje v druhé polovině 19. století a na počátku 20. století v souvislosti se zdokonalením lokálních topidel a nástupem centrálních teplovodních a parních vytápění.

Stavba roku dopravní a technické infrastruktury

12. 4. – 30. 6.

V roce 2025 rozšířilo Centrum stavitelského dědictví v Plasích svou venkovní prezentaci o další projekt, STAVBA ROKU dopravní a technické infrastruktury. Jednalo se o výstavu oceněných staveb prestižní celorepublikové soutěžní přehlídky ve spolupráci s ABF/ČKAIT.

Česká cena za architekturu 2025

1. 7. – 31. 8.

I v roce 2025 byla ve venkovní expozici areálu Centra stavitelského dědictví Národního technického muzea v Plasích u Plzně k vidění prezentace 25 nominovaných děl České ceny za architekturu 2025. Stavby byly prezentované prostřednictvím fotografií a podrobného popisu architektonického řešení včetně komentáře poroty. Česká cena za architekturu je soutěžní přehlídka, jejímž vyhlášovatelem je Česká komora architektů. Cílem výstavy je propagace kvalitní architektury.

Stavba roku 2025

1. 9. – 28. 10.

Výstavu oceněných staveb 30. ročníku prestižní celorepublikové soutěžní přehlídky STAVBA ROKU si mohli návštěvníci prohlédnout ve venkovní expozici Centra stavitelského dědictví NTM Plasy. K vidění

byly všechny oceněné stavby a dále také projekt, jemuž byl udělen titul v soutěžní přehlídce Zahraniční stavba roku 2023. Vystavovaly následující instituce: Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Svaz podnikatelů ve stavebnictví, Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě.

Tradiční stavitelství za císaře Franze Josefa

12. 4. – 28. 10.

Výstava vznikla ve spolupráci NTM a Fakulty stavební ČVUT v Praze. Návštěvníkům přiblížila stavební boom 2. poloviny 19. století a počátku 20. století, vyvolaný potřebou ubytovat lidi přicházející za prací, který v tomto období kulminoval ve všech velkých českých a moravských městech a jeho projevy do značné míry určily vizuální charakter městského prostoru. Výstava ukázala nejen charakteristické prvky stavebních konstrukcí, ale také život na sklonku Rakousko-uherské monarchie skrze vizuální, zvukové a interaktivní instalace, které návštěvníky přenesly o 100 až 150 let do minulosti. Výstava byla prodloužena o další rok.

Ejpovický tunel

12. 4. – 28. 10.

Vlakem z Prahy do Plzně bezpečně, pohodlně a za méně než hodinu. Součástí nutnou k uskutečnění tohoto cíle je rekonstrukce železniční trati mezi městy Rokycany a Plzeň. Vedle úpravy vlastní trati, stanic a nástupišť byla stěžejní záležitostí výstavba tunelu Ejpovice. Tunel vede pod terénními útvary Homolka a Chlum, je tvořen dvěma jednokolejnými tunelovými troubami a jeho délka činí zhruba 4 150 m. Trať mezi Rokycany a Plzní se tak pomocí tunelu zkrátila z původní délky 20,2 km o více než šest kilometrů. Ražba tunelu byla provedena strojem TBM S-799 – Viktorie, největším v ČR.

Příběh vizionáře. J. Kaplický

12. 4. – 28. 10.

Jméno Jana Kaplického bylo spojeno s nezaměnitelně smělou futuristickou architekturou, odvahou experimentovat s novými tvary i materiály, nekonečnou fantazií nacházející svůj zdroj v přírodě, s pohledem upřeným do budoucnosti. Některá jeho díla se už stihla stát ikonami moderní architektury. Cílem Národního technického muzea bylo vytvořit v Centru stavitelského dědictví v Plasích prostor pro ty, kteří se chtěli s dílem Jana Kaplického seznámit komplexněji. Nabízelo návštěvníkům jakýsi „studijní kabinet“, ve kterém se mohli procházet mezi modely Kaplického projektů, vnímat jejich časový vývoj, proměny a možnosti jednotlivých staveb, všímat si jejich detailů i působení celku. Samostatná pozornost byla ve zvláštní místnosti věnována návrhu Národní knihovny v Praze na Letné.

Motocykly ČZ s příběhem

12. 4. – 28. 10.

Výstava v Centru stavitelského dědictví NTM Plasy prezentovala dvě desítky motocyklů značky ČZ. Motocykly se pod touto značkou vyráběly 65 let a pojem Čezeta se stal součástí naší kultury.

Za tu dobu se v jejich sedlech vystřídal několik generací jezdců, branami továrny ve Strakonících a v dalších pobočných závodech prošly tisíce zaměstnanců.

Výstava toto téma představovala z poněkud jiného pohledu, než bývalo u motocyklových výstav běžné. Nechtěla pouze představit zajímavé stroje značky ČZ. S řadou motocyklů bylo možné spojit zajímavé (někdy bohužel velmi smutné) příběhy a některé z nich byly v této výstavě připomenuty, jako např. ČZ 350 typ 510 z roku 1978, jeden z řady zajímavých, ale v sérii nerealizovaných projektů Ing. Pudila. Výstava též připomínala jednu z nejvýznamnějších legend československého motokrosového sportu spojeného s motocykly ČZ Jiřího Churavého, rodáka ze severního Plzeňska.

Tatra 77a – Od zázraku k vraku a zpět

12. 4. – 28. 10.

Centrem expozice byl restaurovaný osobní automobil Tatra 77a z roku 1937. Návštěvníci se v expozici mohli seznámit s provozním příběhem vozu ze sbírky NTM, který patřil českoněmeckému podnikateli Evženu Porákovi a byl součástí souboru národní kulturní památky, s vývojem a historií vozů Tatra 77, resp. 77a, které byly významným tuzemským příspěvkem ke světovému vývoji automobilu, i s využitím aerodynamiky u konstrukcí automobilů obecně. Významná část expozice byla věnována restaurování vozu. Důležité místo zaujaly digitální, haptické a další multimediální složky, které vědomí souvislostí umožňovaly zesílit, stejně jako zprostředkovat je návštěvníkům s různým druhem postižení.

Expozice, umístěná v historické garáži z roku 1912, prezentovala téma komplexně a otevřeně všem, včetně návštěvníků s různými typy znevýhodnění. Haptická linka určená pro návštěvníky se zrakovým postižením obsahovala model vystavené Tatro 77a v měřítku 1:5, dovolující poznat nevšední tvary aerodynamické karoserie dotekem. V blízkosti modelu byla umístěna kresba vozu z bokorysu vytvořená z množství bodů, určená pro nevidomé osoby, se stručným textem v Braillově písmu. Pro návštěvníky se zhoršeným zrakem byla pak expozice doplněna základními informacemi ve zvětšeném černém textu s bezpatkovým písmem.

Součástí expozice bylo také animované video, které bylo zpřístupněno ve spolupráci se spolkem KukátkOO návštěvníkům se sluchovým znevýhodněním díky překladu do českého znakového jazyka prostřednictvím tlumočnicka, jenž byl ve znakové řeči „rodilým mluvčím“. Expozici významně doplňoval průvodce v aplikaci TourStories, určené pro mobilní telefony. Díky ní měli návštěvníci možnost si ze svého vlastního zařízení poslechnout vyprávění kurátora Arnošta Nezmeškala, nahlédnout do interiéru vozu

a prohlédnout si další obrazový materiál související s provozní historií a restaurováním Tatry 77a, který se již nevešel na výstavní panely.

Technické skvosty

12. 4. – 28. 10.

Příběhy obnovy a inovace z Evropských fondů – úspěšné projekty MMR ČR (mezi které patří též Středověké stavební stroje a Tatra 77)

Česká vrcholná gotika v modelech

12. 4. – 28. 10.

Výstava byla umístěna v prostoru expozice *Středověké stavební stroje*. Byla výsledkem mnohaleté práce odborníků a studentů z Fakulty stavební ČVUT. V CSD byly představeny fyzické modely vybraných unikátních středověkých staveb, a to jak dodnes stojících, ale přestavěných, tak nedochovaných či nikdy nerealizovaných, jejichž vznik inicioval Karel IV. *Záštitu nad výstavou převzal děkan Fakulty stavební ČVUT v Praze prof. Ing. Jiří Máca, CSc.*

Outdoorové výstavy (na betonových skružích) si mohli návštěvníci prohlédnout ve venkovní expozici Centra stavitelského dědictví NTM Plasy, která je přístupná zdarma i mimo otevírací dobu muzea. K vidění byly všechny oceněné stavby.

Stavba roku dopravní a technické infrastruktury

(12. 4. – 30. 6. 2025)

Výstavu oceněných staveb prestižní celorepublikové soutěžní přehlídky STAVBA ROKU dopravní a technické infrastruktury (ve spolupráci s ABF/ČKAIT).

Česká cena za architekturu 2025

(1. 7. – 31. 8. 2025)

Výstavu oceněných staveb prestižní celorepublikové soutěžní přehlídky ČESKÁ CENA ZA ARCHITEKTURU (ve spolupráci s ČKA).

Stavba roku 2025

(1. 9. – 28. 10. 2025)

Výstavu oceněných staveb 31. ročníku prestižní celorepublikové soutěžní přehlídky STAVBA ROKU.

DKV NTM Chomutov

František Josef Gerstner, 190 let od úmrtí slavného rodáka

10. 4. – 28. 10. 2025

Regionálně zaměřenou výstavu připravilo NTM ve spolupráci s *Oblastním muzeem v Chomutově* a ozvláštnilo její prezentací historické rondely železničního depa.

12.3 SPOLUPRÁCE NTM NA VÝSTAVÁCH A EXPOZICÍCH JINÝCH ORGANIZACÍ

Retromuseum Cheb, výstava *Design: tradice a současnost*

25. 9. 2025 – 1. 3. 2026.

J. Hulák zajistil výpůjčku dvou sbírkových předmětů ze skupiny Průmyslový design, zprostředkování výpůjčky ze soukromé sbírky a odborné konzultace.

Jízdárna Pražského hradu, výstava *Vltava slavná a splavná*

5. 9. 2025 – 4. 1. 2026.

Výstava NPÚ ve spolupráci s dalšími institucemi rezortu MK ČR. MAS NTM (koordinátor účasti NTM PhDr. M. Ebel., Ph.D.) zajišťoval zápůjčku exponátů a průvodní texty z několika muzeí NTM po stránce kurátorské (kromě Muzea architektury a stavitelství předměty z Muzea dopravy, Průmyslového muzea, Archivu NTM) a dále organizaci restaurování.

Výstavy, na které byly zapůjčeny exponáty

Byla realizována výpůjčka Armilární sféry pro výstavu *Experiencing Nature. The arts in Prague at the court of Rudolf II.* (Zážitek z přírody. Umění v Praze na dvoře Rudolfa II.). Louvre, Galerie Richelieu (19. 3. – 30. 6. 2025).

Jiří Suchomel: Architektura spolupráce; ARCHITECTURA, z. s. / Technická univerzita v Liberci / Národní technická knihovna
27. 11. 2024 – 20. 1. 2025.

S hlinou navěky, město Litovel – Muzeum Litovel
24. 9. 2025 – 31. 1. 2026.

Domy s pamětí, Dílo architekta Václava Girsy, Severočeské muzeum v Liberci
23. 10. 2025 – 3. 3. 2026.

Nuselský most včera a dnes, Správa silnic Olomouckého kraje – Muzeum silnic ve Vikýřovicích u Šumperka
6. 11. 2025 – 31. 1. 2026.

Příběh topenářského a instalatérského řemesla, Technické muzeum v Brně
19. 3. – 31. 8. 2025.

Mezi divočinou a třešticím velkoměstem: Americká zkušenost Středoevropanů ve vizuální kultuře 19. století, Západočeská galerie Plzeň
7. 3. – 25. 5. 2025.

Mora. Dvě staletí cesty dějinami, Technické muzeum Brno
14. 4. – 31. 12. 2025.

Ostravská kavárna, Ostravské muzeum
1. 10. 2025 – 4. 10. 2026.

Vltava: Slavná a splavná, Jízdárna Pražského hradu

Průmyslové muzeum NTM zastřešovalo hromadnou záůjčku 12 sbírkových předmětů NTM pro výstavní projekt Titanic organizovaný společností JVS Group.

S prezidentem do Lán aneb doprovodné motocykly nejen ze sbírek Národního technického muzea
8. 6. – 28. 9. 2025

Národní technické muzeum představilo v areálu zámku v Lánech motocykly, které sloužily pro doprovod prezidentů. K vidění zde byla výstava *S prezidentem do Lán aneb doprovodné motocykly nejen ze sbírek Národního technického muzea*, kterou pořádalo Národní technické muzeum ve spolupráci se Správou Pražského hradu. Návštěvníci mohli vidět průřez historií motocyklů, které od dvacátých let 20. století sloužily k doprovodu našich prezidentů i významných zahraničních návštěv. Představeno bylo celkem devět motocyklů z různých období ze sbírek Národního technického muzea, Vojenského historického ústavu Praha, Muzea Vysočiny Pelhřimov i od soukromých sběratelů. Zajímavostí výstavy byl například motocykl BMW R 69S z roku 1965. Tyto stroje byly dovezeny z tehdejšího Západního Německa a vybraní příslušníci SNB tak disponovali jedněmi z nejvýkonnějších motocyklů u nás.

150 let Zemské porodnice u Apolináře

Stálá expozice od 8. 5. 2025

Výstava byla instalována v dubnu 2025 k výročí 150 let od otevření pracoviště jako Královské zemské porodnice. Budova je výjimečnou historickou a architektonickou památkou. Porodnice u Apolináře je jednou z nejstarších samostatně stojících porodnic v Evropě. Dnes zde sídlí Klinika gynekologie, porodnictví a neonatologie, která je špičkovým zdravotnickým, vzdělávacím a výukovým pracovištěm. Současně je i významným veřejným prostorem pro téměř 100 tisíc návštěvníků každým rokem, z řad pacientů, jejich doprovodů, zdravotnických pracovníků, mediků i turistů. Cílem výstavy bylo představit alespoň malou část výjimečné historie této budovy a zpříjemnit čas strávený ve zdravotnickém zařízení. Výstavu tvoří 8 obrazově-textových panelů rozmístěných po celém objektu porodnice a historická fakta jsou doplněna řadou méně známých zajímavostí.

Dlouhodobé výpůjčky

Česká národní banka, Galerie výtvarného umění v Chebu, Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně, město Lučany nad Nisou, město Smržovka, Ministerstvo dopravy ČR, Nadace *Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových*, Národní divadlo, Národní památkový ústav – Územní památková správa na Sychrově, Oblastní muzeum v Děčíně, Památník národního písemnictví, Správa silnic Olomouckého kraje – Muzeum silnic ve Vikýřovicích u Šumperka, Muzeum fotografie a moderních obrazových médií v Jindřichově Hradci, zámek Konopiště.

12.4 MUZEJNÍ EDUKACE

Oddělení edukace Národního technického muzea vytváří a realizuje vzdělávací aktivity zaměřené na čtyři základní cílové skupiny: školní skupiny, dospělí, rodiny s dětmi a pedagogy. Jedná se tedy jak o organizované skupiny, tak širokou veřejnost. Napříč těmito skupinami vybrané aktivity realizujeme v jazykových variacích (převážně v angličtině, několikrát ročně v němčině či italštině) programy záro-

veň upravujeme dle konkrétních specifických potřeb jejich účastníků. Edukační programy nabízíme ve všech svých pobočkách – hlavní budově v Praze na Letné, v CSD NTM v Plasích a v Železničním depozitáři NTM v Chomutově.

Edukační programy NTM jsou návštěvnický velmi oblíbenou aktivitou. V roce 2025 jsme realizovali více než 700 edukačních programů pro školní skupiny. Edukačních aktivit v hlavní budově NTM, v Centru stavitelského dědictví v Plasích a speciálních akcí se celkem zúčastnilo přes 22 000 návštěvníků.

Hlavní komunikační strategie edukačního oddělení navazuje na dlouhodobou pravidelnou práci zaměřenou na přímou komunikaci s pedagogy a zájemci z řad veřejnosti či institucí na jedné straně a přehlednou prezentací veškerých aktivit na webových stránkách NTM a využívání rezervačního systému pro školní skupiny na straně druhé. Přehledná nabídka spolu s adresným oslovením zajišťuje vysokou míru naplnění kapacit edukačních programů. Veškeré aktivity edukačního oddělení jsou podporovány všemi odbory a odděleními celého NTM, jak na poli inovačním, tak organizačním a samozřejmě v úseku vztahů s veřejností (zdárným příkladem vnitřní spolupráce bylo lektorské zajištění provozu virtuální reality při výstavě *Dědictví Tchaj-wanu* – tradice a techniky původních lovců a námořníků).

Spolupracující organizace: BASF, České centrum ve Varšavě, ČESKÝ RADIOKLUB, ČVUT, FOMA, Hospodářská komora ČR, MČ Praha 7, Nadační fond Agora 7, Obchodní akademie Hovorčovická (studentské stáže), OPEN HOUSE, PETROF (spolupráce při vytváření edukačního programu k výstavě PETROF 160), STUDIO HRDINŮ, Svaz průmyslu a dopravy ČR.

12.4.1 STÁLÉ EDUKAČNÍ PROGRAMY PRO ŠKOLY

Páteří činnosti edukačního oddělení jsou vzdělávací programy určené školním skupinám, jak těm nejmenším v předškolním věku, tak žákům základních a středních škol. Celkem nabízíme 38 programů v Hlavní budově v Praze a v Centru stavitelského dědictví v Plasích. Vedle stálé nabídky jsme v roce 2025 vytvořili tři nové programy. Pro žáky středních škol byly upraveny prohlídkové programy expozic Hutnictví a automobilovou sbírkou. Zcela nový program byl vytvořen u příležitosti výstavního projektu *Ladislav Šitenský : Cesta ke svobodě* a nese název *Uvnitř fotoaparátu* (určen je žákům druhého stupně ZŠ a žákům SŠ). Třetím je speciální program vedený v českém znakovém jazyce s názvem *Kocour a vlaky*, jehož vznik byl podpořen dotací MČ Praha 7.

Edukační oddělení Národního technického muzea dlouhodobě rozvíjí tvůrčí a inovativní přístup k tvorbě programů. Jejich koncepce vychází z propojení stálých expozic i krátkodobých výstav s širšími tematickými celky tak, aby korespondovaly s rámcovými vzdělávacími programy škol (RVP). Programy přirozeně propojují technická témata s kulturním dědictvím a otevírají prostor pro tvořivost a individuální interpretaci žáků. Charakteristickým prvkem je také způsob vedení programů. Práci zajišťují dva lektoři, což umožňuje rozdělení účastníků do menších skupin a uplatnění individuálního a dialogického

přístupu. Tento lidsky orientovaný způsob práce podporuje přímou komunikaci, bezpečné a vstřícné prostředí i aktivní zapojení žáků a zároveň umožňuje žákům porozumět světu techniky prostřednictvím zážitku, dialogu a aktivního objevování.

Mourek a mašinky – program pro nejmenší

Stěžejní program určený nejmenším návštěvníkům se nazývá Mourek a mašinky a je určen zejména dětem od 4 do 6 let. Děti mají možnost se v něm dozvědět, co pro naše prapradědečky a praprababičky v 19. století objev parní lokomotivy znamenal, nebo naopak klade důraz na bezpečné přecházení železničních přejezdů. Hodinový program je veden hravou formou, prokládán básničkami a písničkami.

Programy pro základní školy

Základní soubor edukačních programů pro žáky 2. stupně základních škol obsahoval i v roce 2025 tato témata: Balón, Domácnost, Energie, Fotografie, Akustika, Čas, Chemie pro osmičku, Chemie pro devítku, Optika a Kniha. Obsah programů je propojen s tematickými okruhy sbírek NTM a současně nabízí workshopové aktivity, které doplňují výuku. Interaktivní formou přibližuje fyzikální či chemické principy a procesy, umožňuje žákům si mnohé vyzkoušet. Programy obsahují demonstrace, experimenty i prohlídky exponátů a sbírkových předmětů s důrazem na historický kontext. Využívány jsou speciální didaktické pomůcky a modely jako historický gramofon s troubou, model pražského orloje, kamenná stavebnice Stonehenge či funkční modely parních strojů a další. Po celý rok 2025 také probíhal program Důlek určený žákům jak prvního, tak druhého stupně ZŠ. Jedná se o dobrodružnou cestu expozicemi Hornictví, modelem rudného dolu a hernou Merkur. Workshop Důlek interaktivní formou seznamuje s počátky dolování, principy vybraných mechanismů a světem hornin.

Kid's lab Abrakadabra

Program je podpořen německou chemickou společností BASF a je zaměřen na podporu vzdělávání v oblasti přírodních věd. Cílem programu je umožnit dětem ve věku 6 až 12 let poznat chemii pomocí experimentů a načerpat hrou nové vědomosti. V roce 2025 probíhaly dva hlavní workshopy, první s názvem Chytří gurmáni, ve kterém malí výzkumníci zkoumají zejména vitamíny v dostupných potravinách (vitamín C), a Voda miluje chemii, zaměřený na znečištění, a naopak možnosti čištění vody. Workshopy motivují děti k přemýšlení o tom, co jíme a pijeme. Učí je analyzovat vždy prostřednictvím tří chemických experimentů.

Programy pro střední školy

Modul středoškolských programů je určen pro studenty gymnázií a středních škol. Jeho cílem je motivovat žáky k technickému vzdělávání a uspokojit i náročné studenty s technickým zaměřením. Programy jsou plné aktivit, kterých se žáci přímo účastní, a mohou si tak vše vyzkoušet. V první polovině

roku probíhal program Kepler a Praha. Po celý rok 2025 jsme vedli Kresbu světlem – základní principy fotografie, zcela nově vznikl program Uvnitř fotoaparátu. Pro velké skupiny žáků, zejména středních škol, jsme realizovali program Rallye – série lektorovaných i nelektorovaných úkolů, jejichž cílem je vše vyřešit do 120 minut.

Pracovní listy expozic NTM

Pomocí zdarma poskytovaných pracovních listů mohou žáci poznat a propátrat sedm expozic muzea. Samostatně vyhledávají informace v expozicích a řeší úkoly v pracovním listě, pro doprovázejícího pedagoga je vždy připraven list se správnými odpověďmi, který pomáhá v navigaci po expozici. Na výběr jsou materiály k expozicím Doprava, Fotografický ateliér a Interkamera, Technika v domácnosti, Chemie kolem nás, Architektura, stavitelství a design. Primárně jsou pracovní listy určeny žákům druhého stupně základních škol, avšak mohou je využít i třídy prvního stupně nebo naopak žáci středních škol. Pracovní listy jsou zejména oporou při návštěvě školních skupin čítajících více než 32 osob, nebo naopak pro skupiny, které se rozhodnou navštívit muzeum na poslední chvíli a mají zájem o zvláštní vzdělávací program.

Programy pro vysoké školy

NTM dlouhodobě spolupracuje s vysokými školami, např. ČVUT, VŠE, UK a VŠCHT. V rámci výuky na těchto školách probíhají návštěvy NTM, komentované prohlídky expozic a výstav nebo ukázky na pracovištích muzea, jako je například chemická laboratoř, při kterých odborní pracovníci muzea přispívají k výuce vybraných témat.

12.4.2 KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY EXPOZICE UHELNÝ A RUDNÝ DŮL

Věrná maketa dolu z 50. let byla v roce 2013 doplněna o aktivizační prvky, jako jsou zvuky, předměty a figuríny. Expozice Rudný a uhelný důl je přístupná pouze s našimi zkušenými průvodci, v pravidelném každodenním režimu. V roce 2025 se komentovaných prohlídek zúčastnilo celkem 6 000 osob.

12.4.3 EDUKAČNÍ PROGRAMY K VÝSTAVNÍM PROJEKTŮM

NTM průběžně připravuje programy ke krátkodobým výstavám, které kombinují práci ve výstavě u vystavených exponátů s workshopovými aktivitami. Programy jsou podle možností připravovány pro všechny stupně škol.

Program PETROF 160

Spolu s výstavou *PETROF 160 – klavír jako technické dílo* byl do června 2025 veden vzdělávací program PETROF 160, který se odehrával přímo v prostorách výstavy. Program přiblížil historii a výrobu klavírů uznávané české rodinné firmy PETROF. Pomocí myšlenkové mapy pomáhal žákům uspořádat množství informací a díky nadrozměrné notové osnově rozšířil hudební vzdělání žákům základních, středních i uměleckých škol. Program tak žákům poskytl nejen technický, ale i hudební zážitek.

12.4.4 DOBROVOLNICKÝ PROGRAM VE SPOLUPRÁCI S NADAČNÍM FONDEM AGORA 7

Po celý rok 2025 jsme pokračovali ve spolupráci s Nadačním fondem Agora 7 na dobrovolnickém programu dětí v muzeu. Dobrovolníci ve věku od 8 do 14 let každé úterý a čtvrtek jako malí lektoři vysvětlovali, proč letí horkovzdušný balón a proč letadlo. Na následující školní rok si již zvolili nové téma *Automobil Bugatti 13*, nejstarší dochované Bugatti na světě, které je součástí sbírek. Nadační fond Agora 7 působí na Praze 7, a tak se díky tomuto projektu daří rozvíjet i propojení s místní komunitou.

12.4.5 TECHNICKÝ KROUŽEK

V roce 2025 probíhal kroužek základů elektrotechniky a radiotechniky a modelářský kroužek. Účastníci se seznámili s elektronickými součástkami a jejich funkcí, naučili se značky nutné k orientaci ve schématech a osvojili si techniku výroby plošných spojů. Stavěli jednoduché obvody pájením a seznámili se s principem měření elektrických veličin. Zábavnou formou se při této příležitosti dotkli řady témat z oblastí energie, času, ale i designu a dalších podobných oblastí. Vytvořeno bylo několik bzučáků, blikáčků na kolo, zesilovačů, rádio krystalka i modely školního kluzáku kategorie A1. V roce 2025 jsme vyrobili i několik modelů lodí.

12.4.6 TECHNICKÉ SOUTĚŽE

Aktivity pro veřejnost v roce 2025 jsme zahájili hned 11. ledna Novoroční technickou hrou. Spolu s přáteli časopisu Hamík jsme připravili 10 stanovišť a mapku muzea. Hráči z řad veřejnosti tak po celé budově muzea řešili zajímavé úlohy. Vyzkoušeli si použití starých kabelových telefonů, zašifrovali své jméno pomocí modelu legendárního stroje Enigma, nahlédli do útrob vojenských radiostanic RF10, RF11, R3 a mnoho dalšího. Na závěr proběhlo losování lístků úspěšných řešitelů o věcné ceny. A nezapomněli jsme ani na hon na Lišku!

12.4.7 MUZEJNÍ PEDAGOGIKA V CSD NTM PLASY

Edukační programy se i v Plasích staly stálou a vyhledávanou součástí nabídky. Probíhaly v osvědčeném modelu dvou základních typů. Jeden typ programů se odehrával v muzeu, druhý ve výtvarně-řemeslných dílnách. Školy si obvykle volily kombinaci obou programů, a ty proto byly časově nastaveny tak, aby mohly probíhat paralelně. Školních programů v roce 2025 proběhlo 150 (z toho 84 programů v muzeu a 66 programů ve výtvarně-řemeslných dílnách). Zúčastnilo se jich 2 762 žáků (z toho 1 598 programů v muzeu, 1 164 v prostorách výtvarně-řemeslných dílen, z toho 737 v truhlářské dílně a 427 na stavbě roubenky).

Program „1, 2, 3, BUM – postavíme dům“

Program seznamuje ty nejmenší – žáky mateřských škol a 1. a 2. tříd ZŠ – se základy stavitelství hravou formou. Především poznají základní stavební materiály, řemesla a vyzkouší si vlastní stavbu.

Dům plný záhad a Expozice stavitelství – přemýšlej, objevuj, vytvářej.

Cesta stavbou domu od základů až po střechu, během které se účastníci seznámili s celým muzeem a také s novou expozicí středověkých stavebních strojů, řešili praktické úkoly spojené se stavitelstvím, odkrývali problémy, nacházeli řešení. Za svébytný exponát považujeme také budovu samotného pivovaru, kde je expozice umístěna. Program je vždy uzpůsoben dané věkové kategorii pro 1. a 2. stupeň ZŠ a SŠ.

Expozice stavitelství v čase a prostoru.

Stavby mají své ukotvení v čase a místě. Ve společném dialogu a v konfrontaci s reálnými objekty se učíme vnímat, jak spolu souvisí stavební, technické a architektonické prvky budov, sledujeme jejich historický vývoj. Specializovaný program pro SŠ stavební a VŠ.

Expozice statiky – PROČ TO (NE)SPADNE ... I a II.

Doprovodný program ke stálé expozici Statika hrou. Hravý program, při kterém návštěvníci cestou experimentů, vlastního tvoření a zdolávání výzev objevovali základní principy statiky – tedy proč to (ne)spadne. Také tento program přizpůsobujeme věku žáků, případně specializaci. Středověký stavitel. Program seznamuje se stavitelstvím ve středověku v expozici věnované středověkým stavebním strojům. Žáci poznají základní fyzikální principy, na jejichž základě stroje pracují, a ověří si jejich náročnost. Následně pak pomocí techniky frotáže odhalí kamenickou práci a kamenické značky.

Dům jako kniha – expozice stavebněhistorického průzkumu.

Program pro studenty SŠ a VŠ nabízel základní seznámení s tím, co je SHP, s jeho cíli, využitím, otázkami. Společně s lektorem objevovali historii stavby na konkrétních ukázkách expozice v hospodářském dvoře plaského kláštera.

12.5 SPECIALIZOVANÉ WORKSHOPY

Fotografické workshopy (NTM)

Speciální fotografické dílny fotografa a kurátora Tomáše Štanzela probíhaly po celý rok 2025. Jedná se o celodenní dílny na vybraná témata určené veřejnosti se zaměřením na zájemce o fotografii a klasické či historické fotografické techniky. Díky Projektu *Ladislav Sitenský : Cesta ke svobodě* mohl být program vybraných workshopů rozšířen i o propojení s dílem skvělého a významného fotografa Ladislava Sitenkého. Celkem proběhlo 8 workshopů zaměřených například na klasickou fotografii, vyvolávání filmů a černobílý pozitivní proces nebo negativní proces. Vyhledávanou fotografickou dílnou se stala i technika gumotisku, kyanotypie nebo proces Van Dyke.

Výtvarně-řemeslné dílny (CSD Plasy)

Truhlářství

Truhlářství pro nejmenší, Truhlářství – začínáme se dřevem a Truhlářství pro život.

Základy práce se dřevem. Po základním seznámení s materiálem, náradím, postupy a zásadami bezpečnosti si účastníci mohou zhotovit svůj vlastní dřevěný výrobek, který si samozřejmě mohou odnést domů. Byla připravena atraktivní nabídka pro všechny věkové kategorie.

Sgrafito – černobílá hra I a II

Řemeslná dílna uzpůsobená dovednostem mladších a starších žáků je seznamuje s tradičními postupy a technologií výroby sgrafitové omítky. Vlastní výrobek si pak mohou účastníci odnést domů.

Stavba roubenky

Tento program je plný akce, spolupráce, propojení nejrůznějších dovedností jak technických, tak sociálních. Žáci během něj zvládnou společně postavit roubenku v takřka životní velikosti.

Odborné (specializované) dílny

Pro zájemce především z řad vysokoškolských studentů, případně středoškolských žáků se stavebním zaměřením po domluvě připravíme odbornou dílnu vedenou lektorem – odborníkem z praxe. Nejčastěji probíhají ukázky tradičního tesařství či truhlářství.

Mozaiky

Řemeslná dílna uzpůsobená dovednostem mladších a starších žáků, případně i dospělých zájemců o program. Účastníci dílny si z připravených různobarevných keramických střípků vytvářejí svůj obraz, který si následně odnesou s sebou. Tento atraktivní výtvarný program se vrací opět mezi oblíbené programy.

Truhlářské workshopy – Truhlářství postaru

Řemeslná dílna pro zájemce z řad veřejnosti, která se koná v prostorách budované expoziční truhlářské dílny pod vedením zkušeného lektora. V průběhu kurzu se účastníci seznamují s tradičními starými rukodělnými truhlářskými postupy a technologiemi. Některé výstupy z těchto workshopů jsou vytvořeny a použity pro konkrétní využití v HD CSD.

12.6 KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY

Z předpokládaných komentovaných prohlídek Jiřího Huláka s pracovním názvem *Vybrané expozice NTM jiným pohledem* se uskutečnily dvě komentované prohlídky pro Masarykův ústav vyšších studií ČVUT (studijní program Projektové řízení inovací), a to ve dnech 2. 4. a 8. 10.

V rámci edukační a popularizační činnosti uskutečnil Lukáš Hejný dne 2. dubna 2026 odbornou komentovanou prohlídku expozic a celého areálu Centra stavitelského dědictví (CSD) NTM v Plasech. Akce byla připravena speciálně pro studenty oboru Dřevařské inženýrství z České zemědělské univerzity v Praze (ČZU).

Pavel Pohlreich uspořádal čtyři komentované prohlídky expozice Tiskařství pro odborné školy.

CSD NTM Plasy

- 11. 3. Mladý zemědělec – SOŠ Plasy – pedagogický sbor zúčastněných škol
- 21. 3. Fakulta architektury ČVUT
- 11. 4. UmPrum Praha
- 22. 4. město Horní Bříza, úřad
- 13. 5. firma DachDecker, krytiny
- 17. 5. družební město Freihung
- 30. 5. firma DachDecker, krytiny
- 24. 6. Tatra Deutschland
- 20. 9. Česká učená společnost
- 25. 9. město Horní Bříza + družební město
- 26. 9. firma DachDecker, krytiny
- 17. 10. Architekt Schönberger office (D)
- 25. 10. město Strašice, úřad
- 3. 11. město Skalná + M. Panáček
- 3. 12. ČVUT

12.7 JINÉ AKCE

- Víkendové promítání v průběhu roku z historického promítacího přístroje (Martin Stránský)

Únor

- V NTM proběhl výcvik služebních psů Policie ČR. V Národním technickém muzeu proběhl speciální výcvik služebních psů pod vedením kynologů Policie České republiky.

<https://www.muzeum-plasy.cz/pro-navstevniky/aktuality/v-ntm-probeh-l-vycvik-sluzebnich-psu-police-cr>

Březen

- NTM hledalo vzpomínky, fotografie nebo artefakty spojené se zánikem nádraží Praha–Těšnov, jedné z nejkrásnějších nádražních budov střední Evropy. Hledáme vzpomínky, fotografie nebo artefakty s ním spojené.

<https://www.muzeum-plasy.cz/pro-navstevniky/aktuality/hledame-materialy-spojene-s-demolici-nadrazi-prahatesnov>

- Námořní chronometr skláře Jana Frydrycha nově v NTM. Na končící výstavu *Velký třesk!* Zrození prvních československých náramkových hodinek (do 30. 3. 2025) zvalo návštěvníky muzea jedinečné hodinářské dílo Jana Frydrycha.

<https://www.muzeum-plasy.cz/pro-navstevniky/aktuality/namorni-chronometr-sklare-jana-frydrycha-nove-v-ntm>

Duben

- Rok evropské železnice 1825–2025. Národní technické muzeum oznámilo, že na rok 2025 připravilo rozsáhlý program k významným železničním výročím.

<https://www.ntm.cz/pro-navstevniky/aktuality/rok-evropske-zeleznice-18252025>

- Odstartoval nový ročník soutěže *Máte doma muzejní kousek?* Soutěž pořádá Národní technické muzeum ve spolupráci s kolektivním systémem ELEKTROWIN (1. 4.)

<https://www.muzeum-plasy.cz/pro-navstevniky/aktuality/soutez-mate-doma-muzejni-kousek>

- Parním vlakem NTM na zahájení sezóny do Žatce. První veřejná jízda muzejního vlaku NTM v roce 2025 se konala v sobotu 5. dubna pod názvem Žatec dokořán II. – Parním vlakem Ústeckým krajem. (5. 4.)

<https://www.ntm.cz/pro-navstevniky/aktuality/5-4-2025-panim-vlakem-ntm-na-zahajeni-sezony-do-zatce>

- Zahájení nové sezóny. Zahájena nová návštěvnická sezóna v Železničním depozitáři v Chomutově. (11. 4.)

<https://www.ntm.cz/pro-navstevniky/aktuality/11-4-2025-zahajeni-nove-sezony>

- Vůz lanové dráhy na Petřín v Železničním depozitáři v Chomutově. V Železničním depozitáři v Chomutově byl k vidění jeden ze dvou vozů, které 40 let sloužily na pozemní lanové dráze na Petřín. (11. 4.)

<https://www.ntm.cz/pro-navstevniky/aktuality/vuz-lanove-drahy-na-petrin-v-zeleznicnim-depozitari-v-chomutove>

- Muzejním vlakem na oslavy 10. výročí CSD NTM Plasy. V sobotu 12. dubna vyjel historický muzejní vlak z Prahy do Plas na oslavy 10. výročí otevření Centra stavitelského dědictví NTM, které se nachází v areálu plaského kláštera. (12. 4.)

<https://www.ntm.cz/pro-navstevniky/aktuality/12-4-2025-muzejnim-vlakem-na-oslavy-10-vyroci-csd-ntm-plasy>

- Kdo je připraven, není překvapen! Bezpečnost je prioritou nejen v krizových situacích, ale i v každodenním provozu instituce, která vítá tisíce návštěvníků ročně. V tomto duchu proběhlo školení a praktický workshop zaměřený na tzv. měkké cíle, tedy prostory a osoby, které mohou být potenciálně zranitelné v případě bezpečnostních hrozeb.

<https://www.muzeum-plasy.cz/pro-navstevniky/aktuality/kdo-je-pripraven-neni-prekvapen>

Květen

- Drezína Maruška ze sbírky NTM ozdobila plzeňské hlavní nádraží. Díky spolupráci Národního technického muzea a Správy železnic zpříjemnila cestujícím čekání ve stanici Plzeň hlavní nádraží vystavená drezína Dm 4-47044, přezdívaná Maruška.

<https://www.ntm.cz/pro-navstevniky/aktuality/drezina-maruska-ze-sbirky-ntm-ozdobila-plzenske-hlavni-nadrazi>

Drezína Maruška

- NTM se připojilo k akci k výročí konce druhé světové války u Národního divadla. Akce měla za cíl podpořit sílu lidské sounáležitosti a připomenout si odvahu těch, kteří bojovali za naši svobodu. Národní technické muzeum se připojilo pod tímto heslem k programu Národního divadla pořádanému při příležitosti 80. výročí Pražského povstání a konce druhé světové války. (5. 5.)

<https://www.muzeum-plasy.cz/pro-navstevniky/aktuality/5-5-2025-ntm-se-pripoji-k-akci-k-vyroci-konce-druhe-svetove-valky-u-narodniho-divadla>

- NTM se účastnilo ve spolupráci s Českým centrem ve Varšavě vzdělávacího veletrhu PIKNIK NA-UKOWY, oddělení edukace zde prezentovalo Národní technické muzeum a zaměřilo se na edukační aktivity spojené se sbírkovými předměty: sextanty z dílny Erasma Habermela a Josta Bürgiho, které jsou součástí expozice Astronomie NTM. (10. 5.)
- Veletrh Svět knihy – účast Národního technického muzea (15. – 18. 5.)
- Areál NTM na Masarykově nádraží se otevřel v rámci Po š Praha. O víkendu 17. a 18. května 2025 se v rámci festivalu Open House Praha otevřel pro veřejnost areál Národního technického muzea na Masarykově nádraží. Návštěvníci měli příležitost nahlédnout do prostor, které se v příštích letech promění v nové Muzeum železnice a elektrotechniky NTM, jehož otevření je plánováno na rok 2030. <https://www.muzeum-plasy.cz/pro-navstevniky/aktuality/17-a-18-5-2025-areal-ntm-na-masarykove-nadrazi-se-otevre-v-ramci-open-house-praha>
- Muzejní vlak z Prahy do Brandýsa n. Labem na akci Audience u císaře Karla I. V sobotu 17. května 2025 vyjel historický vlak NTM vedený parní lokomotivou 464.102 Ušatá z roku 1940 na Audienci u císaře Karla I. <https://www.ntm.cz/pro-navstevniky/aktuality/17-5-2025-muzejni-vlak-z-prahy-do-brandysa-n-labem-na-akci-audience-u-cisare-karla-i>
- Muzejní vlak NTM z Prahy do Lužné na Parní víkend. V neděli 18. května 2025 jel historický vlak NTM vedený parní lokomotivou 464.102 Ušatá z roku 1940 na Parní víkend do Muzea ČD v Lužné u Rakovníka. <https://www.ntm.cz/pro-navstevniky/aktuality/18-5-2025-muzejni-vlak-ntm-z-prahy-do-luzne-na-parni-vikend>
- Snížené vstupné do NTM při příležitosti Mezinárodního dne muzeí. NTM se přidává k festivalu Praha 7 Máme otevřeno, a kromě sníženého vstupu přidalo soutěž s pracovními listy v expozicích v hlavní budově NTM v Praze. (18. 5.) <https://www.muzeum-plasy.cz/pro-navstevniky/aktuality/vikend-s-narodnim-technickym-muzeem-17-5-a-18-5-2025>
- V NTM se uskutečnil koncert Pražského jara. Již po čtrnácté se stala v pondělí 19. května 2025 dopravní expozice NTM koncertním sálem festivalu Pražské jaro. <https://www.ntm.cz/pro-navstevniky/aktuality/v-ntm-se-uskutecnil-koncert-prazskeho-jara>
- Venkovní výstava *Elektrowin* – v odjezdové hale Masarykova nádraží putovní venkovní výstava k 20. výročí kolektivního systému ELEKTROWIN a jeden z panelů byl věnován i úspěšné spolupráci s NTM (21. 5.)

- Limuzína prezidenta G. Husáka na veletrhu v Brně. Na Mezinárodním veletrhu obranné a bezpečnostní techniky IDET v Brně Národní technické muzeum vystavilo vůz ZIL 115. (28.–30. 5.)

<https://www.ntm.cz/pro-navstevniky/aktuality/28-az-30-5-2025-limuzina-prezidenta-g-husaka-na-veletrhu-v-brne>

Vůz ZIL 115

- Tatra T815 zvaná Puma se zúčastnila zahájení 30. sezóny ve Vojenském technickém muzeu Lešany. Vůz ze sbírky Národního technického muzea Tatra T815 zvaný Puma Karla Lopraise, nejúspěšnější český sportovní automobil všech dob, byl v sobotu 31. května 2025 součástí slavnostního zahájení 30. návštěvnícké sezóny ve Vojenském technickém muzeu v Lešanech u Týnce nad Sázavou.

<https://www.ntm.cz/pro-navstevniky/aktuality/31-5-2025-tatra-t815-zvana-puma-se-zucastni-zahajeni-30-sezony-ve-vojenskem-technickem-muzeu-lesany>

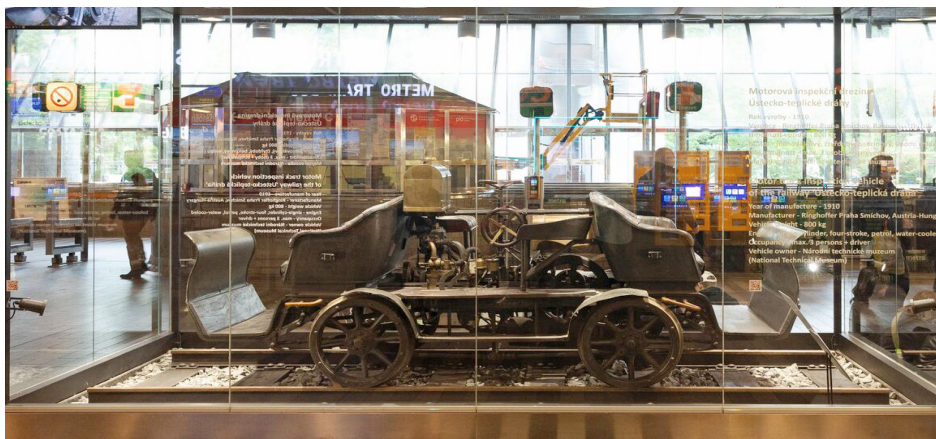

Tatra T 815

Červen

- Drezína firmy Ringhoffer z roku 1908 na pražském hlavním nádraží. Národní technické muzeum na základě dlouhodobé spolupráce se Správou železnic vystavilo pro veřejnost ve vstupním prostoru stanice Praha hlavní nádraží další drezínu ze svých sbírek.

<https://www.ntm.cz/pro-navstevniky/aktuality/drezina-firmy-ringhoffer-z-roku-1908-na-prazskem-hlavnim-nadrazi>

Drezína firmy Ringhoffer z roku 1908 na pražském hlavním nádraží

- NTM na Veletrhu vědy 2025. Na Veletrhu vědy 2025 v Letňanech proběhl 19. ročník středoškolské soutěže Stirlingův motor. (7. 6.)

<https://www.ntm.cz/pro-navstevniky/aktuality/ntm-na-veletrhu-vedy-2025>

- Příběhy odvahy a naděje – Nadační fond Nina. 8. června 2025 na Světový den boje proti nádorům mozku se již po druhé za podpory NTM konala veřejná akce, na které Nadační fond Nina představil plány na další období.

<https://www.ntm.cz/pro-navstevniky/aktuality/pribehy-odvahy-a-nadeje-nadacni-fond-nina>

- Soutěž 1000 mil československých se zdařila. V sobotu 14. června 2025 po 17. hodině vyvrcholila před budovou Národního technického muzea soutěž historických vozidel 1000 mil československých.

<https://www.ntm.cz/pro-navstevniky/aktuality/soutez-1000-mil-ceskoslovenskych-se-zdarila>

- Historický vlak NTM se zapojil do Vltavské štafety. V neděli 6. července vezl v rámci Vltavské štafety z Lipna do Vyššího Brodu speciální skleněnou kapsli s vodou z obou pramenů Vltavy historický vlak NTM v čele s lokomotivou Bardotkou T 478.1010.

<https://www.ntm.cz/pro-navstevniky/aktuality/historicky-vlak-ntm-se-zapojil-do-vltavske-stafety>

- Vůz Hannibal se zúčastní oslav 200 let koněspřežky. V sobotu 26. července 2025 se Národní technické muzeum zúčastnilo oslav 200 let koněspřežky s replikou osobního vozu Hannibal ze svých sbírek.

<https://www.ntm.cz/pro-navstevniky/aktuality/26-7-2025-vuz-hannibal-se-zucastni-oslav-200-let-konesprezky>

Vůz Hannibal

Červenec

- Prezentace černého řemesla v areálu NTM Plasy (Bc. Lett, Ing. Stejskal) (19. 7.–20. 7.)

Srpen

- Železniční most z modernizované trati Bubny – Výstaviště se stane ústředním exponátem připravovaného muzea a NTM ho převzalo do sbírek.

<https://www.ntm.cz/pro-navstevniky/aktuality/zeleznicni-most-z-modernizovane-trati-bubny-vy-staviste-se-stane-ustrednim-exponatem-pripravovaneho-muzea>

- Z muzea do muzea s motocyklem již popáté. Akce byla určena pro zájemce o motocyklovou historii. Komentovaná prohlídka motocyklové sbírky v expozici Doprava v NTM v Praze na Letné a výstavy *Motocykly ČZ s příběhem* v Centru stavitelského dědictví NTM v Plasích. (16. 8. 2025)

<https://www.muzeum-plasy.cz/pro-navstevniky/aktuality/16-8-2025-z-muzea-do-muzea-s-motocyklem-jiz-po-pate>

- Festival Moody Moon Noize v Železničním depozitáři v Chomutově. Železniční depozitář Národního technického muzea v Chomutově oživil festival Moody Moon Noize. (29. 8.)

<https://www.ntm.cz/pro-navstevniky/aktuality/29-8-2025-festival-moody-moon-noize-v-zeleznicnim-depozitari-v-chomutove>

- NTM na 27. Mezinárodním srazu majitelů motocyklů Čechie-Böhmerland. Národní technické muzeum se 29. a 30. srpna 2025 zúčastnilo srazu majitelů nejdelších motocyklů světa se strojem Čechie-Böhmerland 600. Sraz se konal v roce 100. výročí od zahájení výroby tohoto motocyklu.
<https://www.ntm.cz/pro-navstevniky/aktuality/29-a-30-8-2025-ntm-na-27-mezinarodnim-srazu-majitelu-motocyklu-cechie-bohmerland>

Září

- Po škole na Kolotoč! NTM a Praha 7 pozvalo všechny žáčky, studenty, rodiče i prarodiče k Letenskému kolotoči. Čtvrtý ročník akce Po škole na Kolotoč! proběhl v Letenských sadech u Letenského zámečku. (1. 9.)
<https://www.ntm.cz/pro-navstevniky/aktuality/1-9-2025-po-skole-na-kolotoc>
- NTM na 22. ročníku akce Historici v Roudnici. V sobotu 6. září představilo NTM na akci Historici v Roudnici dva historické automobily a při příležitosti 140. výročí Klubu cyklistů roudnických také tři historická kola ze svých sbírek.
<https://www.ntm.cz/pro-navstevniky/aktuality/6-9-2025-ntm-na-22-rocniku-akce-historici-v-roudnici>
- NTM se zúčastnilo 58. ročníku Mezinárodní jízdy do vrchu Zbraslav–Jíloviště. Do závodu vyjel vůz Jawa Minor s karosérií roadster z roku 1939 ze sbírky muzea s dámskou posádkou. (6. a 7. 9.)
<https://www.ntm.cz/pro-navstevniky/aktuality/6-a-7-9-2025-ntm-se-zucastni-58-rocniku-mezinarodni-jizdy-do-vrchu-zbraslavjiloviste>
- Účast na mezinárodním kovářském sympoziu v Bečově nad Teplou (Bc. Lett, Ing. Stejskal) (12. 9.–14. 9.)
- Účast na Hamernických dnech v Dobřívě (Ing. Stejskal, Bc. Lett) (27.– 29. 9.)

Říjen

- Recyklační víkend online se společností Elektrowin (10. a 12. 10. 2025)
- Benefiční koncert Pavla Šporcla pro Komunitní centrum Motýlek. V Dopravní hale NTM proběhl benefiční koncert pro Komunitní centrum Motýlek. Zazněla *Hudba českých autorů* v podání Pavla Šporcla a Petra Jiříkovského. (20. 10.)
<https://www.ntm.cz/pro-navstevniky/aktuality/20-10-2025-beneficni-koncert-pavla-sporcla-pro-komunitni-centrum-motylek>

- Recyklační víkend v NTM. Národní technické muzeum společně s kolektivním systémem Elektrowin uspořádalo tradiční Recyklační víkend. Tak jako v minulých letech se akce uskutečnila online prostřednictvím facebookové stránky NTM, ale zároveň byla i možnost donést vysloužilý spotřebič osobně před budovu muzea na Letné. (10.–12. 10.)

<https://www.ntm.cz/pro-navstevniky/aktuality/10-a-12-10-2025-recyklacni-vikend-v-ntm>

- *Letná pod parou*: akce pro milovníky historické techniky. NTM pozvalo všechny milovníky historické techniky na víkend parních strojů na Letné s názvem *Letná pod parou*. Akce vznikla ve spolupráci s Muzeem starých strojů Žamberk. (11.–12. 10.)

<https://www.ntm.cz/pro-navstevniky/aktuality/11-a-12-10-2025-letna-pod-parou-akce-pro-milovniky-historicke-techniky>

- Tábor s párou. Lákadlem na akci byly jízdy parního vlaku vedeného lokomotivou Ušatou 464.102 ze sbírky Národního technického muzea. (25. a 26. 10.)

<https://www.ntm.cz/pro-navstevniky/aktuality/2510-a-26102025-tabor-s-parou>

- Vstup zdarma do NTM v Praze a snížený vstup do poboček. Při příležitosti státního svátku v úterý 28. října 2025 byl vstup do Národního technického muzea v Praze zdarma. Vstup do poboček v Plasích a Chomutově byl za snížené vstupné 80 Kč, děti 6–15 let za 40 Kč. (28. 10.)

<https://www.ntm.cz/pro-navstevniky/aktuality/28-10-2025-vstup-zdarma-do-ntm-v-praze-a-snizeny-vstup-do-pobocek>

- Prezentace černého řemesla v areálu NTM Plasy *Poslední zvonění* (Bc. Lett, Ing. Stejskal) (28. 10.)

12.8 SPOLUPRÁCE S MÉDII

Hlavním mediálním partnerem NTM je nadále Česká televize. Ta informovala o dění v NTM především ve vysílání ranního pořadu ČT24 Studio 6, v cyklu Toulavá kamera nebo v Událostech v kultuře. Nadále pokračovala spolupráce také s dětskými pořady. V rámci spolupráce pak ČT uvedla spotovou kampaň k nové výstavě v NTM *Co stvořilo železnici, co stvořila železnice*. Kromě veřejnoprávních médií spolupracovalo NTM i s dalšími médii. NTM pokračovalo také úspěšně v budování komunity na sociálních médiích.

Statistiky

Celkový počet zpráv: 4503

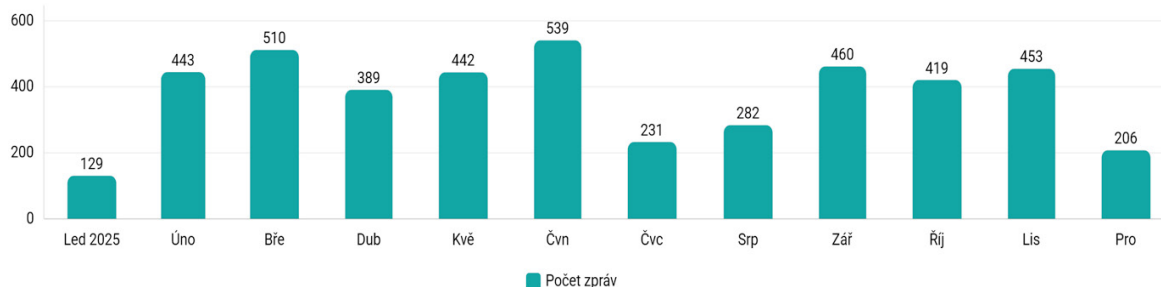
Online: 3095

Rozhlas: 618

Tištěná média: 558

Televize: 232

Počet zpráv

Zdroje (výběr)

Výběr zpráv

14 let od úmrtí Václava Havla

18. 12. 2025 19:36
 ČT 1 Události
 Sledovanost pořadu **895 356**
 AVE **2 342 205 Kč**
 GRP **9.95**
 Délka pořadu **2:35**

Festival Open House Praha

13. 5. 2025 19:48
 ČT 1 Události
 Sledovanost pořadu **895 356**
 AVE **1 964 430 Kč**
 GRP **9.95**
 Délka pořadu **2:10**

Nejvýznamnější exponáty Národního technického muzea

10. 4. 2025 19:48
 ČT 1 Události
 Sledovanost pořadu **895 356**
 AVE **695 106 Kč**
 GRP **9.95**
 Délka pořadu **0:46**

15 skvostů za 34 milionů

18. 6. 2025 Blesk str 4
Čtenost 456 433
AVE 345 326 Kč
GRP 5.07
Plocha 46955 mm²

Ocelová stuha, co změnila tvář metropole

3. 10. 2025 Mladá fronta DNES str 11
Čtenost 369 456
AVE 299 487 Kč
GRP 4.11
Plocha 51356 mm²

Böhmerland neboli Čechie nyní v muzeu

7. 11. 2025 Mladá fronta DNES str 9
Čtenost 369 456
AVE 183 088 Kč
GRP 4.11
Plocha 31396 mm²

Rybářská loď tatala vplula do sálu muzea

19. 4. 2025 Mladá fronta DNES str 12
Čtenost 369 456
AVE 394 075 Kč
GRP 4.11
Plocha 67576 mm²

Veteráni promění ulice v závodní depo

10. 6. 2025 Mladá fronta DNES str 12
Čtenost 369 456
AVE 291 445 Kč
GRP 4.11
Plocha 49977 mm²

Prezident obdivoval stroje ochranky prezidentů

11. 6. 2025 Mladá fronta DNES str 11
Čtenost 369 456
AVE 183 706 Kč
GRP 4.11
Plocha 31502 mm²

Do Národního technického muzea mě vzali „omylem“

8. 9. 2025 Stavba str 18
Čtenost 17 000
AVE 307 267 Kč
GRP 0.19
Plocha 156940 mm²

Národní technické muzeum: Strážce technického dědictví a most mezi minulostí

5. 12. 2025 Silnice a železnice str 102
Čtenost 13 500
AVE 61 887 Kč
GRP 0.15
Plocha 75811 mm²

Národní technické muzeum: Strážce technického dědictví a most mezi minulostí a budoucností

Rok evropské železnice připomene NTM výstavami a muzejními jízdami

27. 3. 2025 Náš region Česko str 15
Čtenost 153 000
AVE 15 216 Kč
GRP 1.70
Plocha 22119 mm²

Rok evropské železnice připomene NTM výstavami a muzejními jízdami

Česká televize

Co babičky uměly a my zapomněli (natáčení 12. 11. 2025, odvysíláno během ledna 2026)

Lucie Střechová, natáčení v expozici Technika v domácnosti

Český rozhlas

Příprava a realizace dokumentu *Kleště i autobus – průmyslový design Alexia Appia*, režie Jana Davidová Kracíková, za NTM Jiří Hulák (ČRo Vltava, Víkendová příloha 26. 4. 2025)

(<https://www.mujozhlaz.cz/vikendova-priloha/kleste-i-autobus-prumyslovyy-design-alexia-appia>)

Další

Průběžná spolupráce a Auto iDNES (vedoucí redaktor František Dvořák): publikování aktualizovaného článku Jiřího Huláka (otištěného v časopise AutoDesign&Styling v roce 2011) u příležitosti úmrtí designéra Ercola Spady

(https://www.idnes.cz/auto/zpravodajstvi/umrti-ercole-spada-autodesigner-bmw-fiat-alfa-romeo-zagato.A250804_110039_automoto_lobl)

Účast Jiřího Huláka v porotě designérské soutěže

(https://www.idnes.cz/auto/zpravodajstvi/design-soutez-auto-budoucnosti-vysledky-vitez-milan-lanik-tatra-jan-hrodek.A251219_152114_automoto_fdv)

12.9 VÝZNAMNÉ NÁVŠTĚVY

5. 2. 2025

Ve středu 5. února 2025 navštívil prezident Portugalské republiky Marcelo Rebelo de Sousa při své oficiální návštěvě České republiky v doprovodu prezidenta Petra Pavla Národní technické muzeum. Prezident Portugalské republiky projevil zájem podívat se na automobil, který jeho předchůdce, prezident Mário Soares, daroval Václavu Havlovi jako vyjádření podpory v době sametové revoluce.

10. 9. 2025

NTM navštívil ministr kultury Tchaj-wanu J. E. Juan Li a ředitel Tchajwanského národního palácového muzea pan Hsiao Tsung-huang, a to při příležitosti konání výstavy *Dědictví Tchaj-wanu*.

6. 11. 2025

Vernisáži výstavy *Böhmerland nebo Čechie* se zúčastnil prezident republiky Petr Pavel. Výstavu si prohlédl s jejím autorem, ředitelem Arnoštem Nezmeškalem, a generálním ředitelem NTM Karlem Ksandrem.

13 PORADNÍ ORGÁNY NTM

Rady spolu s Grémiem generálního ředitele tvoří jeho poradní orgány. Členy rad jmenuje generální ředitel z řad významných představitelů kultury, vědy a techniky, reprezentantů průmyslu a společenského života (vědecká rada, výstavní a programová rada), z okruhu významných osobností české muzeologie, znalců historické i současné techniky a odborných pracovníků muzea (rada pro sbírkotvornou činnost), i z řad zaměstnanců muzea a osobností vně muzea z oblasti historie a muzeologie (redakční rada).

13.1 VĚDECKÁ RADA

Vědecká rada, jejímž úkolem je hodnotit koncepční otázky týkající se základních činností NTM a jeho rozvoje, se pro rok 2025 skládala z těchto členů: Dr. Ing. Ján Fabián, PhDr. Benjamin Fragner, prof. Ing. Václav Havlíček, CSc., prof. RNDr. Helena Illnerová, DrSc., Ing. Václav Jandáček, prof. JUDr. Marie Karfíková, CSc., plk. Mgr. Aleš Knížek, CSc., PhDr. Jan Králík, prof. RNDr. Ivo Kraus, DrSc., Ing. Pavel Křeček, prof. RNDr. Václav Pačes, DrSc., prof. JUDr. Václav Pavlíček, CSc., prof. Ing. Pavel Ripka, CSc., PhDr. Jana Součková, DrSc., PhDr. Zuzana Strnadová, doc. PhDr. Filip Suchomel, Ph.D., prof. Ing. Ivan Wilhelm, CSc., Ing. Karel Zeithammer, CSc., PhDr. Martin Ebel, Ph.D., PhDr. Miloš Hořejš, Ph.D., PhDr. Jan Hozák, Mgr. Arnošt Nezmeškal, Mgr. Michal Novotný, Ph.D.

13.2 REDAKČNÍ RADA

Redakční rada NTM je poradní orgán generálního ředitele NTM pro výběr vhodných publikací z činnosti NTM k vydání tiskem. Redakční rada Národního technického muzea na zasedání 10. června 2025 schválila ediční plán na rok 2025, který nově zahrnuje i prodej publikací ve formátu PDF na e-shopu. Rada doporučila zrevidovat cenovou politiku, zefektivnit distribuci a diverzifikovat tematické zaměření publikací s ohledem na potřeby široké veřejnosti. V roce 2025 rada pracovala ve složení: Mgr. et Mgr. Michal Novotný, Ph.D. (předseda) (NTM), PhDr. Kateřina Bečková (Muzeum hlavního města Prahy), PhDr. Marek Durčanský, Ph.D. (Ústav dějin UK), prof. PhDr. Milan Hlavačka, CSc. (Historický ústav AV ČR), PhDr. Miloš Hořejš, Ph.D. (NTM), Mg.A. et Mgr. Michaela Hrubá, Ph.D. (NTM), Mgr. Jakub Jareš, Ph.D. (MUSEUM+), doc. JUDr. Vilém Knoll, Ph.D. (Fakulta právnická ZČU), Ing. et Mgr. Ivana Kocichová, Ph.D. (NTM), Mgr. Pavel Kodera, Ph.D. (Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici), PhDr. Jan Králík, PhDr. Hana Králová, Ph.D. (NTM), Mgr. Jiří Křížek (Severočeské muzeum v Liberci), PhDr. Jan Novotný (NTM), Michal Plavec (NTM), PhDr. Dagmar Rýdlová, CSc. (Nadání Marie, Josefa a Zdeňky Hlávkových), Mgr. Martin Sekera, Ph.D. (Národní muzeum), PhDr. Zdeněk Vácha (NTM).

13.3 VÝSTAVNÍ A PROGRAMOVÁ RADA

Výstavní a programová rada, jejímž úkolem je hodnotit koncepční otázky týkající se realizace výstavní a programové činnosti NTM, se pro rok 2025 skládala z těchto členů: plk. Mgr. Michal Burian, VHÚ; Ing. Lenka Zubačová, NTM - MŽE; Mgr. Ondřej Dostál, Ph.D., MU MM; Bc. Jan Duda a Mgr. Jana Dobišková, prezentační odd. NTM; Dott. Emanuele Gadaleta, NM ČMH; Ing. Miroslava Bezchlebová, odbor náměstka pro ekonomiku NTM; PhDr. Martin Ebel, Ph.D., odbor ředitele MAS NTM; Mgr. Arnošt Nezmeškal, odbor ředitele dopravy NTM; Ing. Blanka Kreibichová, vedoucí výstavního oddělení NTM; Mgr. Lucie Střechová, odbor ředitele PM NTM; PhDr. Petra Matějovičová, UPM; Ing. Martin Mrázek, TMB PhDr. Pavel Douša, Ph.D., NZM; Mgr. Adam Horký, odbor ředitele ŽM NTM; Mgr. Olga Šámalová, VHÚ, Mgr. Hynek Stříteský, Muzeum Svitavy.

Výstavní a programová rada se k posouzení činnosti NTM za rok 2025 sešla dvakrát, poprvé 25. 6. 2025 a podruhé 26. 11. 2025. Ve druhém plánovaném termínu se bohužel sešli pouze interní členové NTM a z externích členů Dott. Emanuele Gadaleta. Ostatní účastníci z jiných institucí se z důvodu momentálně velmi nepříznivého počasí nedostavili, a proto byl vypsán náhradní termín na leden 2026. Kromě administrativních záležitostí (schválení strukturálních a organizačních změn) a provozních podmínek v NTM se jednalo hlavně o výstavách proběhlých v roce 2025 (rozběr realizace jednotlivých výstav, zpětná vazba k jejich organizaci a realizaci) a o výstavním plánu na rok 2025, ke kterým se vedla diskuze.

13.4 RADA PRO SBÍRKOTVORNOU ČINNOST

Rada pro sbírkotvornou činnost, jejímž úkolem je hodnotit koncepční otázky týkající se sbírkové činnosti NTM, se v roce 2025 skládala z těchto členů:

- a) interních: PhDr. Jan Novotný, hlavní kurátor sbírek NTM, předseda Rady pro sbírkotvornou činnost; Ing. Lukáš Hejný, ředitel odboru Muzea architektury a stavitelství NTM; Mgr. et MgA. Michaela Hrubá, Ph.D., ředitelka odboru Muzea elektrotechniky a médií NTM; Ing. Vratislav Šuk, kurátor, Železniční muzeum NTM; Michal Plavec, kurátor, Muzeum dopravy NTM; Mgr. Petr Svojanovský, vedoucí oddělení administrace a evidence sbírek NTM; Ing. Antonín Švejda, oddělení exaktních věd, NTM; PhDr. Zdeněk Vácha, vedoucí Archivu NTM,
- b) externích: PhDr. Pavel Ciprian, emeritní ředitel Muzea města Brna, p. o.; Mgr. René Klimeš, Regionální muzeum v Litomyšli; PhDr. Věra Přenosilová, Výzkumný ústav rostlinné výroby, v. v. i.; prof. Ing. arch. Tomáš Šenberger, ČVUT – Fakulta stavební; Mgr. Pavel Scheufler, publicista, historik fotografie, fotograf; Ing. Jan Šatava, Railway Capital, a. s.; Michal Svoboda, soudní znalec; prof. Ing. Karel Volka, CSc., VŠCHT, Ústav analytické chemie, PhDr. Jan Mergl, Ph.D., UPM, vedoucí sbírky skla, keramiky a porcelánu; Mgr. Václav Rutar, Národní muzeum (Praha).

Tajemnicí Rady je Eva Remišerová, Oddělení administrace a evidence sbírek NTM (bez hlasovacího práva). Jednání Rady pro sbírkotvornou činnost č. 185/2025 proběhlo 23. 9. 2025. Byly projednány akviziční návrhy kurátorů pro předměty z investičních prostředků Národního technického muzea, ale i návrh týkající se žádosti o poskytnutí dotace z programu ISO II/C na výkup předmětů kulturní hodnoty mimořádného významu (program je administrován Ministerstvem kultury ČR).

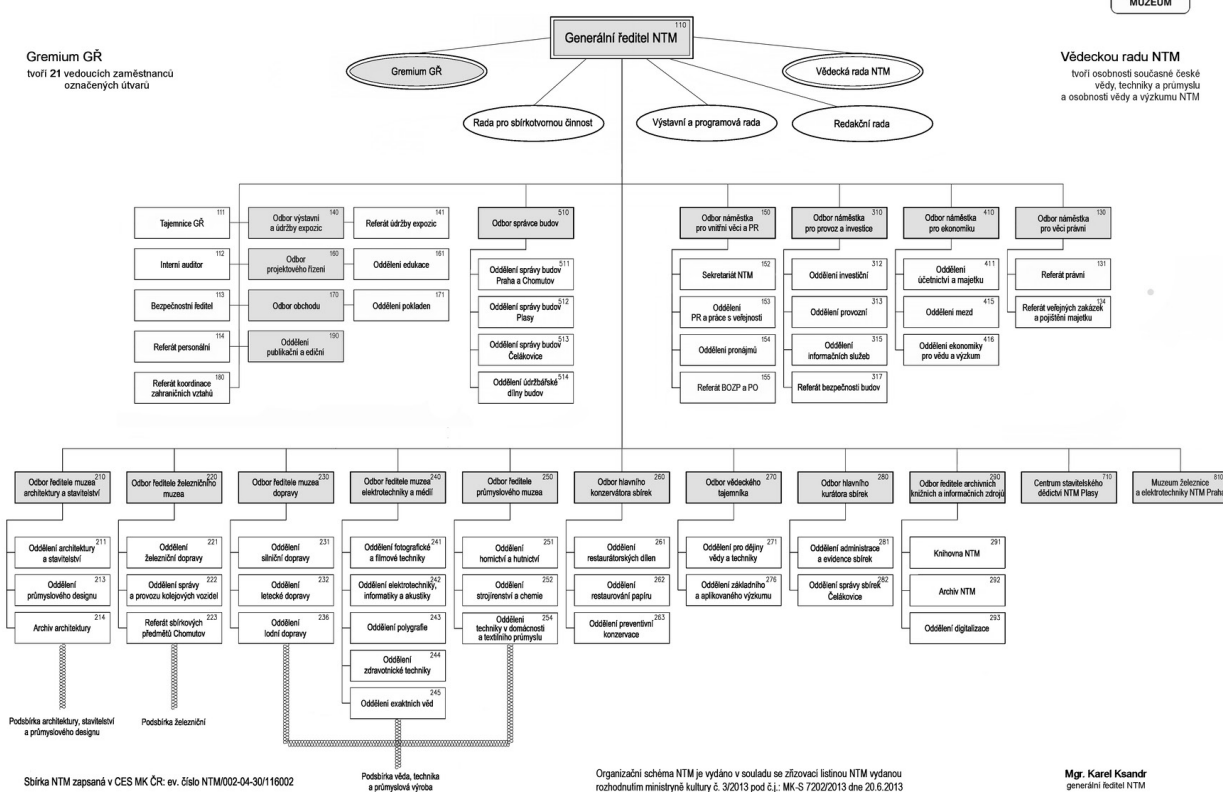
Byly obhajovány návrhy na úplatné nabytí předmětů do podsbírky 23 – Věda, technika a průmyslová výroba, podsbírky 24 – Železniční sbírka NTM a podsbírky 25 – Sběrka architektury, stavitelství a průmyslového designu. Nabytí všech předmětů pro sbírku NTM bylo Radou doporučeno. Při posuzování bezúplatného nabytí předmětů do sbírky NTM bylo konstatováno, že akvizice byly provedeny v souladu se strategií sbírkotvorné činnosti muzea vyplývající ze zřizovací listiny. Rada vzala na vědomí i předměty získané z rozhodnutí GŘ NTM per rollam. Současně byl projednán návrh pro úplatné nabytí v rámci žádosti o poskytnutí dotace z programu ISO II/C (na výkup předmětů kulturní hodnoty mimořádného významu) – unikátní soubor 15 vozů značky Praga ze sbírky Automuzea Praga sběratele Emila Příhody. Všechny návrhy (odsouhlasené a doporučené Radou) byly rozhodnutím generálního ředitele schváleny.

14 ORGANIZAČNÍ, FINANČNÍ A PERSONÁLNÍ INFORMACE

14.1 ORGANIZAČNÍ INFORMACE

NTM fungovalo v roce 2025 podle organizačního řádu platného od 17. 9. 2023. Strukturu NTM zobrazuje organigram:

ORGANIZAČNÍ SCHEMA NÁRODNÍHO TECHNICKÉHO MUZEA ÚČINNÉ OD 17.9.2023

(<https://www.ntm.cz/o-muzeu/organizacni-struktura>)

14.2 EKONOMICKÉ INFORMACE

V roce 2025 jsme pokračovali ve vyrovnaném hospodaření, významně nám k tomu přispěly mimořádné příspěvky a dotace na výstavní projekty a speciální jízdy muzejních vlaků, na digitalizaci sbírkových předmětů a archiválií a rovněž dotace na vědecko-výzkumné projekty. Přínosem pro financování hlavní činnosti NTM jsou v nemalé míře i výnosy z vlastních činností, příjmy ze vstupného a pronájmů jsou opět vyšší než v předchozím období.

Každoročně je převážná část provozních výdajů financována z příspěvku na provoz od zřizovatele, v roce 2025 jsme opět čerpali též účelové prostředky na vědecko-výzkumné projekty, a navíc jsme realizovali projekty financované z programů Národního plánu obnovy v oblasti digitalizace, z Programu Úřadu vlády ČR *Podpora paměťových agend*. Přímo z prostředků EU (European Research Executive Agency) je financovaný 4letý mezinárodní projekt *Udržitelné inteligentní řízení kvality vnitřního ovzduší pro kulturní a kreativní průmysl*, kde NTM je jedním z 15 řešitelů.

V roce 2025 jsme díky všem mimořádným příspěvkům a prostředkům a samozřejmě i díky úsporným opatřením snížili čerpání prostředků z peněžních fondů muzea oproti plánované výši téměř o 6 mil. Kč.

Výdaje na platy zaměstnanců i v roce 2025 výrazně podpořil mimořádný příspěvek od zřizovatele na odměny zaměstnanců (3,156 mil. Kč navýšení limitu na platy), rovněž i dočasný příspěvek na mzdové náklady pro investičního referenta (0,569 mil. Kč navýšení limitu na platy).

Výsledek hospodaření v hlavní činnosti NTM v roce 2025 je rovný 0 Kč, stejně tak i v předcházejících dvou letech.

Jak již bylo zmíněno, důležitou součástí hlavní činnosti je realizace dlouhodobých vědecko-výzkumných projektů v rámci programu NAKI a IP DKRVO.

Institucionální podpora DKRVO (Dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace) je od roku 2024 řízena podle koncepce schválené na nové pětileté období. Vědeckovýzkumná činnost NTM je opět zaměřena na 5 odborných oblastí, realizační tým je v širším složení, v průběhu období budou prezentovány četné publikační a výstavní produkty. Příspěvek na tyto aktivity V roce 2025 byl opět ve výši 8,918 mil. Kč, z toho částkou 0,2 mil. Kč byla podpořena investiční akce pro realizaci informačního systému na správu digitálního obsahu NTM, kterého nadstavbovou součástí bude databázový modul pro potřeby DKRVO.

Projekt z programu NAKI III – *Dvě století železnice v českých zemích. Kulturní, socioekonomické a dopravně technické aspekty vývoje českých (československých) železnic* pokračoval podle plánovaných činností, na podzim 2025 byla otevřena očekávaná výstava *Co stvořilo železnici, co stvořila železnice*, ke které byl vydán i doprovodný katalog. Příspěvek na tento projekt v roce 2025 byl vyšší – 4,275 mil. Kč.

Následující přehled uvádí vývoj a strukturu hlavních skupin přijatých prostředků na zajištění provozu

Přijaté prostředky na provoz v mil. Kč	2021	2022	2023	2024	2025
Příspěvek na provoz	141	140	146	138	143
<i>z toho nevyužité - deponované prostředky</i>		5,5	4,7	2,3	
Účelové prostředky na vědu, výzkum a inovace (NAKI, DKRVO a další)	24,3	21,5	15,0	9,3	13,0
Výnosy z vlastních činností	21,5	44,7	52,9	53,4	54,7

V roce 2025 jsme se úspěšně zapojili do programu Národního plánu obnovy v rámci výzvy č. 0442/2025 *Digitalizace kulturních statků a národních kulturních památek III*. Byly podpořeny 3 projekty na digitalizaci sbírkových předmětů a archiválií, podařilo se zajistit digitalizaci části sbírky fonografických válečků, konzervaci a digitalizaci analogových audiovizuálních archiválií (filmy 35 mm a 16 mm), přičemž jsme pro digitalizaci archivních filmů pořídili kvalitní pracoviště s výkonným filmovým skenerem.

V minulém roce jsme obdrželi od Ministerstva kultury mimořádné prostředky na realizaci projektů, které byly financovány z podnětů požadavků uvedených formou karet nadpožadavků nebo obdobných žádostí, a to:

- c) Kulturní aktivita – *Legenda o horách a oceánech*, celkem 2,414 mil. Kč
- d) Kulturní aktivita – *Rok evropské železnice 1825-2025 v NTM*, celkem 2,3 mil. Kč
- e) Kulturní aktivita – *Böhmerland nebo Čechie, nejdelší motocykl na světě*, celkem 1,7 mil. Kč
- f) VISK 5, celkem 260 tis. Kč
- g) VISK 9, celkem 70 tis. Kč

Prioritní aktivitou NTM nadále zůstávají přípravné práce pro realizaci projektu Muzea železnice a elektrotechniky (MŽE), tato akce je financovaná z dotace MK. V minulém roce jsme pokračovali v restaurování sbírkových předmětů – zejména železničních vozidel, provedli jsme důležité stavební a elektroinstalační úpravy v prostoru Masarykova nádraží. Významně jsme také pokročili ve výběru generálního projektanta; podpis smlouvy o dílo očekáváme v prvním čtvrtletí roku 2026. Hodnota provedených prací v roce 2025 na tento projekt dosáhla částky 19,1 mil. Kč.

Na podzim jsme opět díky dotaci z programu MK (Rozvoj a obnova materiálně technické základny státních kulturních zařízení) zahájili rozsáhlé stavební práce v rámci akce *NTM, výměna krovu a střešní krytiny na objektu Pivovar Brandýs n. L.* Projekt bude dokončen v roce 2026, předpokládané výdaje činí cca 44,27 mil. Kč.

Přehled přijatých prostředků na významné akce spolufinancované z programů MK (zaokrouhleně v mil. Kč) v letech 2023–2025

Název projektu – programy MK	rok 2023	rok 2024	rok 2025
NTM - Realizace MŽE - přípravná etapa... (2023–2025)	9,50	15,00	25,0
NTM, výměna krovu a střešní krytiny na objektu Pivovar Brandýs n. L.			44,27
NTM, Havarijní oprava střechy Rotundy I. v ŽD v Chomutově (realizace 2023–2024)	30,08	--	--
NTM – nákup pultových vitrín pro prezentaci archiválií	0,974	--	--
NTM, Doplnění chlazení do 2. a 3. patra v budově NTM	--	19,00	--
ISO II/D - nákup 10 hasicích dek, restaurování – Mincovní lis Vulkan	0,517	--	--
ISO II/D – restaurování podlahových astronomických hodin Daniel Quare	--	0,175	--
ISO II/C – Výkup kabiny č. 1 lanové dráhy Liberec (Horní Hanychov) -Ještěd	--	0,273	
ISO II/D – restaurování modelu staročeských hodin (orloje) na pražské radnici, upraveného k přednáškám, inv. číslo 69249			0,114
ISO II/C – Výkup souboru 15 dopravních prostředků značky Praga ze sbírky Emila Příhody			34,0
NPO – digitalizace kulturních statků ...výzva č. 442-2025, Pilotní projekt digitalizace fonografických válečků a jejich zveřejnění na sbírkovém prezentačním portále			1,658
NPO – digitalizace kulturních statků...výzva č. 442-2025, Digitalizace analogových audiovizuálních archiválií (filmů) v Archivu Národního technického muzea - 35 mm			0,968
NPO – digitalizace kulturních statků...výzva č. 442-2025, Digitalizace analogových audiovizuálních archiválií (filmů) v Archivu Národního technického muzea - 16 mm			5,735

Hospodářská činnost

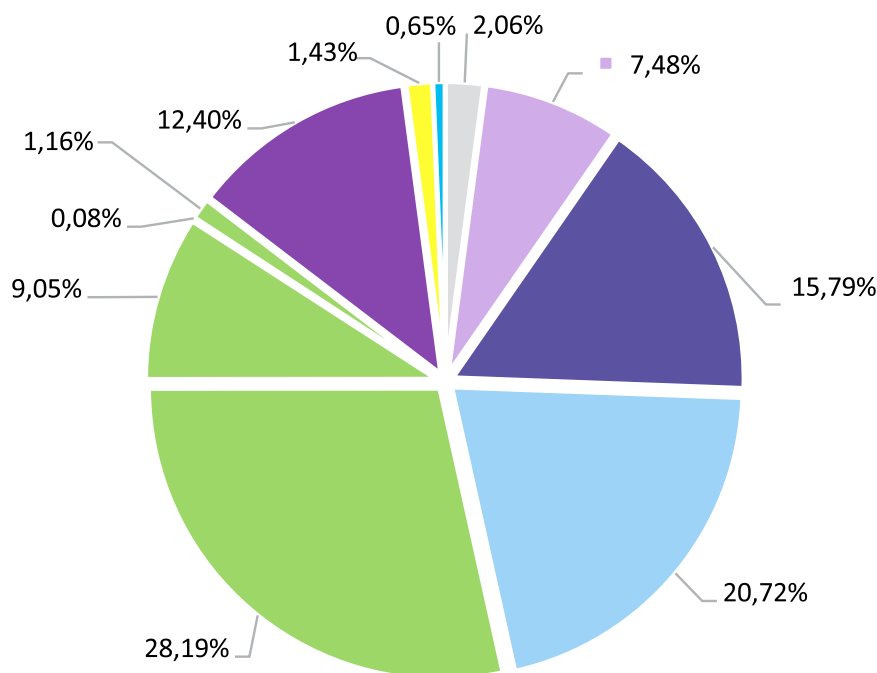
Hospodářskou činnost vykonává NTM zejména v prostoru muzejní prodejny a také v sezóně na pokladnách poboček v Plasích a Chomutově. Jedná se o prodej „cizích publikací, katalogů, upomínkových předmětů a dalšího zboží...“. V rámci hospodářské činnosti jsme v roce 2025 dosáhli zisku ve výši 532 475,00 Kč.

Náklady a výnosy v roce 2025

Hlavní podíl provozních výdajů tvoří prostředky na platy a související osobní náklady (téměř 40 % celkových nákladů) a výdaje na opravy a údržbu provozních objektů a zařízení. Čerpání plánovaného rozpočtu nákladů NTM v roce 2025 je uvedeno v následujícím přehledu vybraných položek, který současně poskytuje strukturální podíl hlavních nákladových položek v %.

Náklady NTM v roce 2025 v Kč

Název položky	Schválený rozpočet 2025	Schválený rozpočet 2025 po úpravách (ÚR č. 1-14)	Skutečnost 2025	Skutečnost 2025 - podíl na celkových N
NÁKLADY CELKEM	224 000 000,00	326 240 913,84	252 396 108,15	
Spotřeba materiálu	3 585 000,00	3 921 835,78	5 201 394,51	2,06 %
Spotřeba energie	16 500 000,00	16 500 000,00	18 870 802,67	7,48 %
Opravy a udržování	15 990 000,00	105 699 543,00	39 851 480,08	15,79 %
Ostatní služby	55 403 000,00	62 823 952,02	52 299 504,09	20,72 %
Mzdové náklady	66 956 173,00	70 474 100,00	71 152 031,00	28,19 %
Zákonné soc. pojištění	22 172 256,00	23 306 695,00	22 829 252,00	9,05 %
Jiné sociální pojištění	200 000,00	200 000,00	194 114,86	0,08 %
Zákonné soc. náklady	3 044 000,00	3 077 563,00	2 921 955,97	1,16 %
Odpisy dlouhodobého majetku	31 572 571,00	31 572 571,00	31 296 715,92	12,40 %
Náklady z drob. dl. majetku	3 780 000,00	3 862 654,04	3 607 974,49	1,43 %
Ostatní náklady celkem	4 797 000,00	4 802 000,00	4 170 882,56	0,65 %

Struktura nákladů NTM v roce 2025 (barevné plochy a přiřazené hodnoty odpovídají položkám v tabulce)

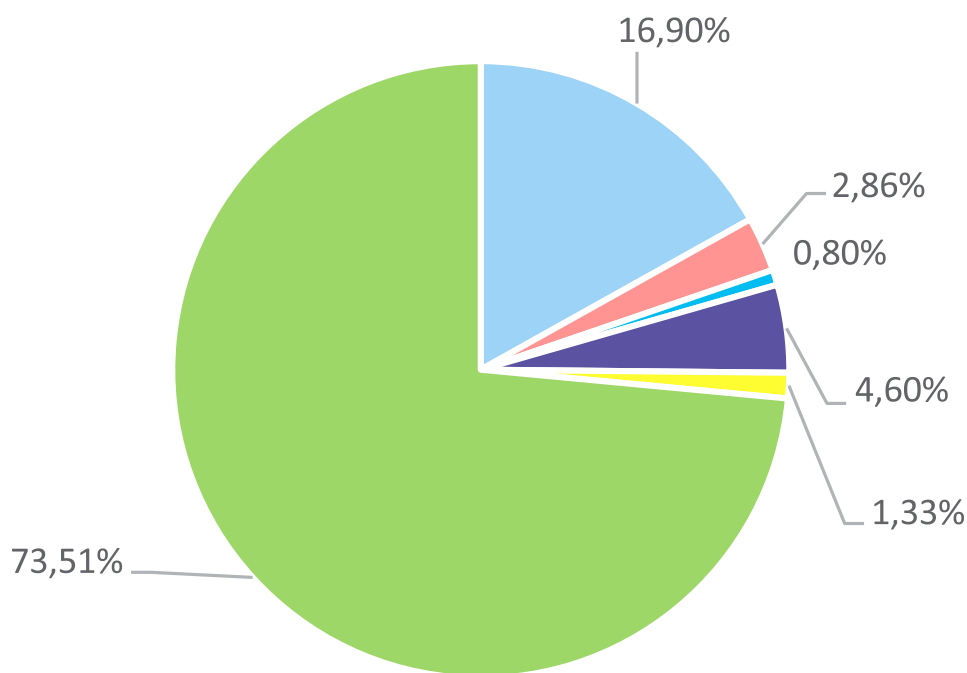
Doplňující informace k plnění rozpočtu nákladů v roce 2025:

- cena za spotřebu energie byla v porovnání s předcházejícím rokem nižší i díky příznivým klimatickým podmínkám, i tak překročila částka plánovanou hodnotu téměř o 15 %,
- náklady na opravy a udržování a ostatní služby jsou nižší oproti rozpočtované částce zejména z důvodu nutnosti rozpočtovat celou částku plánovaných nákladů na realizaci dlouhodobých projektů, o kterých se zmiňujeme v předcházejícím textu. I přesto představuje tato skupina nákladů významný podíl z celkové výše nákladů na provoz. Jedná se zejména o stále rostoucí náklady na opravy a údržbu nemovitostí, obnovu a renovaci předmětů a zařízení, odborných pracovišť a expozičních prostor, jakož i o náklady související s provozem a údržbou elektronických informačních systémů v NTM (spisová služby, ekonomický, knihovní a muzejní software a další). Polovinu nákladů na ostatní služby představují výdaje na ostrahu objektů a dozor v expozicích NTM,
- výše osobních nákladů v minulém roce nepřesáhla podíl 40 % z celkových nákladů organizace, avšak pozorujeme opět nárůst mzdových nákladů, v roce 2025 i z důvodu zákonného navýšení tarifních platů od 1. 1. 2025.

Výnosová část rozpočtu na rok 2025 byla nastavena s přihlédnutím ke skutečnosti roku 2024. Lze konstatovat, že výnosy z vlastních činností NTM byly dosaženy téměř podle plánovaných hodnot. Výrazně však narostl podíl čerpání prostředků z fondů na pokrytí provozních výdajů, zejména z Fondu reprodukce majetku.

Výnosy NTM 2025 v Kč

Název položky	Schválený rozpočet 2025	Schválený rozpočet 2025 po úpravách (ÚR č. 1–14)	Skutečnost 2025	Skutečnost 2025 - podíl na celkových N
VÝNOSY CELKEM	224 000 000,00	326 240 913,84	252 428 358,15	
Výnosy z prodeje služeb	41 000 000,00	41 000 000,00	42 654 426,50	16,90 %
Výnosy z pronájmu	6 500 000,00	6 500 000,00	7 220 770,89	2,86 %
Výnosy z prodaného zboží	4 500 000,00	4 500 000,00	2 016 881,16	0,80 %
Čerpání fondů	17 970 000,00	17 970 000,00	11 617 631,14	4,60 %
Ostatní výnosy celkem	3 645 740,00	3 645 740,00	3 361 709,69	1,33 %
Výnosy vybr. ústř. vládních institucí z transferů	150 384 260,00	252 625 173,84	185 556 938,77	73,51 %

Struktura výnosů NTM v roce 2025 (barevné plochy a přiřazené hodnoty odpovídají položkám v tabulce)

Doplňující informace k plnění rozpočtu výnosů v roce 2025

- výnosy z vlastních činností, zejména ze vstupného do expozic muzea, jsou opět vyšší, zájem návštěvníků podporujeme vhodnou strukturou instalovaných výstav doplněných o prodej publikací a tematických suvenýrů,

- ostatní výnosy a čerpání fondů – v této skupině výnosů jsme zaznamenali nižší hodnoty oproti plánované výši, tuto skutečnost ovlivnila mimořádná finanční podpora na výstavní projekty, tím jsme prostředky Fondu reprodukce majetku nemuseli čerpat na opravy a údržbu majetku v takové výši jako i v předcházejícím období.

Investiční výdaje v roce 2025

Financování investičních akcí NTM v roce 2025 bylo opět zajištěno **z vlastních zdrojů NTM a převážně čerpáním prostředků poskytnutých** formou dotací z programů MK (přehled je uveden v úvodu kapitoly).

Vybrané investiční akce v roce 2025, financované z prostředků Fondu reprodukce majetku:

- Pořízení sbírkových předmětů... cca 2,0 mil. Kč
- Obnova a modernizace informačních a zabezpečovacích systémů, výměna serverů a diskových polí... cca 9,6 mil. Kč
- Obnova a modernizace budov, vybavení, stálé expozice ... cca 3,6 mil. Kč
- Projektová příprava na akce:
 - haly pro uložení kolejových vozidel v ŽD Chomutov,
 - projekt nového vstupu do objektu ŽD Chomutov, ... cca 1,7 mil. Kč

Výdaje na zahraniční pracovní cesty

V roce 2025 byly zahraniční pracovní cesty opět zaměřené převážně na badatelské aktivity v rámci realizace vědeckovýzkumných projektů, prezentační akce NTM a odborné vzdělávací konference a četná jednání o vzájemné spolupráci. Výdaje na zahraniční pracovní cesty dosáhly výše téměř 546 tis. Kč. Přehled cest:

Slovensko

- červen: Bratislava, účast a prezentace v rámci závodu historických vozidel 1000 mil československých (Nezmeškal, Ronovský, Stabenowová, Illková, Doležal, J. Novotný, Tajovský, Malý, Fořt),
- listopad: výpůjčka sbírkového předmětu (Nezmeškal)

Polsko

- březen: odborná exkurze (Palas, Hamr, Vítek, Lett, Stejskal)
- květen: 28. ročník Varšavského vzdělávacího veletrhu (Marková, Kulvejt, Milner)
- srpen: vědecko-výzkumná činnost (Hořejš)
- září: mezinárodní konference, přednáška (Plavec)

Německo

- únor: odborná exkurze, pracovní jednání (Nezmeškal, Svojanovský, Ronovský)

- červen: muzejní spolupráce (Ksandr, Řešátko, Horký)
- červenec: badatelský výzkum (Horký)
- srpen, září a říjen: odborná jednání, konference IATM, výpůjčka sbírkového předmětu (Nezmeškal)
- říjen: prezentace na Knižním veletrhu – Frankfurt n. M. (Meisslová, Dušek, Matějovská, Souček)

Rakousko

- leden: odborná konference (Kreibichová)
- březen: odborná jednání k přípravě výstavy (Nezmeškal)
- duben: odborný seminář – vědecko-výzkumná činnost (Poláková)
- duben, červenec: kurátorský doprovod – muzejní výpůjčka (Pulcová)
- říjen: pracovní jednání, zajištění akvizice (Fořt)
- listopad, prosinec: badatelské cesty NAKI (M. Novotný)

Portugalsko

- leden: pracovní jednání – vědecko-výzkumný projekt EU (Poláková, Kopecká)

Francie

- březen, červenec: kurátorský doprovod, instalace sbírkového předmětu (Švejda)
- březen: příprava výstavy, partnerská jednání (Ksandr, Duda, Plavec)
- červenec: festival evropské fotografie (Hrubá)
- říjen: 5. mezinárodní pracovní setkání evropských materiátek (Ebel, Hejný, Kornatovský, Trnka)
- prosinec: pracovní jednání – vědecko-výzkumný projekt (Poláková, Kopecká)

Nizozemsko

- říjen: mezinárodní konference, přednáška (Plavec)

Dubaj

- listopad: mezinárodní konference ICOM (Ksandr, Dostál)

Bezúplatné převody majetku

Bezúplatné převody majetku v minulém roce přispěly k dalšímu rozšíření sbírek NTM, ale také k obnově vybavení kanceláří. Výjimečný věcný dar obdrželo naše muzeum od Národního muzea Tchaj-wanu při příležitosti instalace společné výstavy – loď příslušníků kmene Yami (Tao) včetně dokumentace a příslušenství.

Významnější převody majetku z roku 2025 uvádíme v následujícím přehledu.

Poskytovatel	Popis převáděného majetku
Centrum pro regionální rozvoj ČR	Kancelářský nábytek a přístroje a zařízení
ÚZSVM	Lodní kufr, porcelánová souprava, hodinky
Národní muzeum Tchaj-wanu	Lod' kmene Yami (Tao) včetně dokumentace a příslušenství
ČEPRO, a. s.	Dieselová lokomotiva, motorová nafta pro potřeby historických jízd muzejního vlaku
Škoda Auto, a. s.	Závodní kombinéza a závodní helma
Nemocnice na Homolce	Laser Excimer
Výzkumný ústav železniční, a. s.	Železniční měřicí vůz
Výzkumný ústav geodetický, topografický a kartografický, v. v. i.	Cirkumzenitál
Hlavní město Praha	Lávka pro pěší - Smíchov–Radlice, fragment
SDH Skřivany	Přístroj a plechová forma
PETROF, spol. s r. o.	Lis a ohnutá dýha – výroba klavírů
FS ČVUT	Přístroj PACHOMETRE

Peněžní fondy NTM

Peněžní fondy NTM se tvoří a čerpají v souladu s rozpočtovými pravidly platnými pro státní příspěvkové organizace. Představují významný zdroj financování investičních aktivit (Fond reprodukce majetku), nebo je možné jejich prostředky využít na dofinancování provozních výdajů organizace. Specifické využití se vztahuje na Fond kulturních a sociálních potřeb, jehož tvorba a použití je upravena samostatnými normami.

Použití prostředků fondů na dofinancování provozních výdajů v tis. Kč

Peněžní fond	2021	2022	2023	2024	2025
Fond odměn	0	2 189	119	0	533
Rezervní fond	1 258	1 052	320	940	360
Fond reprodukce majetku	0	3 558	19 044	20 456	10 824

Detailní pohled na tvorbu a čerpání prostředků jednotlivých fondů v roce 2025 uvádí následující přehled

Název fondu	Počáteční stav k 1. 1. 2025	Tvorba	Použití	Konečný stav k 31. 12. 2025
Fond odměn	2 418 496			
tvorba fondu - rozdělení HV 2024		90 868		
Čerpání - překročení limitu na platy r. 2025			533 089	
Fond odměn 411 celkem	2 418 495	90 868	533 089	1 976 275
FKSP - Fond kulturních a sociálních potřeb	360 053			
zákonný příděl do fondu		683 848		
čerpání fondu - rekreace, letní tábory dětí			28 500	
čerpání fondu - příspěvek na stravování			314 634	
čerpání fondu - penzijní a životní pojištění			330 000	
čerpání fondu - věcné dary zaměstnancům, pracovní a živ. jubilea			27 016	
čerpání fondu - kultura a tematické zájezdy			22 946	
čerpání fondu - vybavení pracovišť			1 495,00	
FKSP 412 celkem	360 053	683 848	724 591	319 310
Rezervní fond - TVOŘENÝ ZE ZLEPŠENÉHO HV	4 917 575			
Rezervní fond 413 celkem	4 917 575	0	0	4 917 575
Rezervní fond - ÚČELOVÉ PROSTŘEDKY				
zůstatky z minulých období	100 000			100 000
Depozice - DKRVO	495 000	725 000	495 000	725 000
Depozice - SIMIACCI	699 493	471 304	699 493	471 303
Finanční dar na restaurování - GLOBAL ASSISTANCE, a. s.	180 000		180 000	0
Finanční dar na vzdělávací programy - ÚVT, s. r. o.	10 000			10 000
Finanční dar na restaurování - benefice KK	44 410		44 410	0
Finanční dar – nákup sbírkového předmětu Nadace <i>Nadání Josefa...Hlávkových</i>		100 000	100 000	0
Finanční dar - Město Plasy - zahájení 10. sezóny CSD NTM Plasy		15 000	15 000	0
Finanční dar - podpora provozu nostalgických jízd... IAM PROLOG, s. r. o.	21 000		21 000	0
Rezervní fond 414 celkem	1 549 903	1 311 304	1 554 903	1 306 304
Fond reprodukce majetku				
počáteční stav	20 521 946			
tvorba fondu z odpisů dlouhodobého majetku		27 599 593		
tvorba fondu - rozdělení HV 2024		363 473		
odvod z odpisů zřizovateli		-7 743 847		
čerpání - pořízení a technické zhodnocení dlouhodobého majetku			16 911 473	
čerpání - doplňkový zdroj (opravy, DDHM...)			10 824 133	
Fond reprodukce majetku 416 celkem	20 521 946	20 219 219	27 735 606	13 005 559

14.3 PERSONÁLNÍ INFORMACE

V roce 2025 ukončilo pracovní poměr 15 zaměstnanců, z toho 4 zaměstnankyně, které byly přijaty na sezónní práci pokladních v expozicích na dobu určitou v CSD Plasy a v Depu kolejových vozidel v Chomutově, 1 zaměstnankyně zemřela, 1 zaměstnankyně ukončila PP po mateřské dovolené a 9 zaměstnanců ukončilo pracovní poměr výpovědí ze strany zaměstnance.

Nově nastoupilo do NTM 6 zaměstnanců na dobu určitou převážně na 1 rok s možností prodloužení na dobu neurčitou. V lednu nastoupil Jiří Poláček do údržbářské dílny a v únoru Tomáš Seidler do výstavního oddělení. V dubnu v souvislosti s otevřením objektů v CSD Plasy a v depozitáři Chomutov nastoupily pokladní Daniela Řebřinová Novotná, Hana Rysová, Ivana Hofmanová a Zuzana Trambová na dobu určitou do konce října. V květnu ukončila pracovní poměr referentka veřejných zakázek Veronika Tůmová a na její místo v září přešla ze sekretariátu GŘ Anna Kuželová. Z pokladny přešla na sekretariát Zdeňka Valšíková. Do pokladny nastoupily Alžběta Langmeierová a Nicole Hrdinová, jelikož v srpnu odešla pokladní Eva Janečková. V srpnu odešel kurátor hornictví František Vítek a dosud je tato pozice neobsazena. Koncem roku odešli tito pracovníci Michal Míček z údržby, Tereza Kašťáková z konzervátorských dílen, Jan Duda z odd. PR a Lucie Rozenbergová – mzdová účetní.

V rámci projektu SIMIACCI pracují od 1. 1. 2025 na souběžný pracovní poměr Ing. Poláková a Ing. Kopecká.

14.3.1 ZAMĚSTNANOST A ČERPÁNÍ MZDOVÝCH PROSTŘEDKŮ

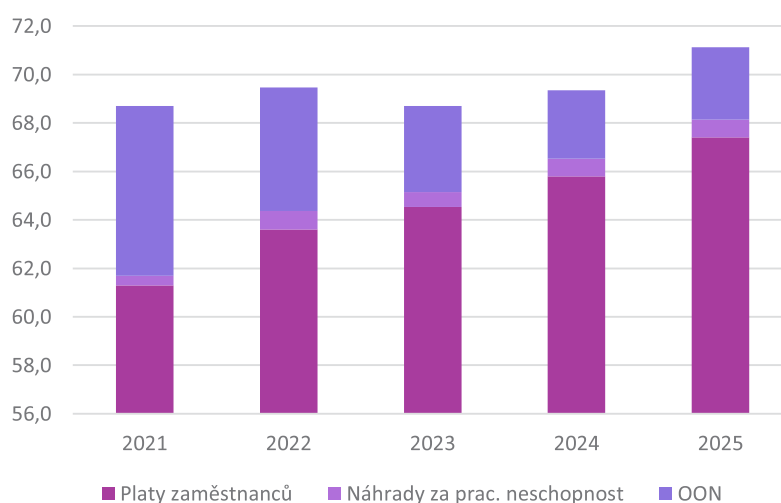
Objem prostředků na platy a odměny zaměstnanců byl v roce 2025 posílen dočasným účelovým příspěvkem na pracovní místo investičního referenta Muzea železnice a elektrotechniky a dále zejména prostředky určenými na odměny zaměstnanců v druhém pololetí.

Skutečný objem prostředků na platy a odměny zaměstnanců v roce 2025 **v rámci hlavní činnosti dosáhl hodnoty 71 152 031 Kč**, průměrný přepočtený počet zaměstnanců (PPZ) v roce 2025 je 127,36, počet úvazků oproti předcházejícímu roku je vyšší o 1,5.

Průměrný plat zaměstnance NTM v roce 2025 dosáhl výše 44 576 Kč (hodnota je uvedena za zaměstnance v NTM celkem, tj. včetně pracovníků financovaných z účelových prostředků na DKRVO a NAKI). Tento celoroční průměrný ukazatel se zvýšil o cca 500 Kč, výrazně k tomu přispěl mimořádný příspěvek na odměny zaměstnanců od zřizovatele ve výši 4,164 mil. Kč. I přes toto navýšení jsme v roce 2025 doplnili prostředky na platy z Fondu odměn částkou 0,534 mil. Kč, neboť stanovený limit nebyl postačující.

Přehled významných mzdových ukazatelů (zaokrouhleně v milionech Kč)

Mzdové náklady	2021	2022	2023	2024	2025
Platy zaměstnanců	61,3	63,7	64,3	65,8	67,4
Náhrady za pracovní neschopnost	0,4	0,7	0,6	0,7	0,7
OON	7,0	5,1	3,8	2,8	3,0
Celkem	68,7	69,5	68,7	69,4	71,1

Graf: Mzdové náklady v období 2021 až 2025 v mil. Kč

Vybrané ukazatele platu v období 2021–2025 (v Kč)

Ukazatel	2021	2022	2023	2024	2025
Průměrný plat zaměstnance NTM	37 350	38 206	39 794	44 085	44 576
Medián platu zaměstnance NTM	30 461	31 772	34 997	37 722	37 648
Průměrný přepočtený počet zaměstnanců – skutečnost k 31. 12.	136,72	138,74	134,632	125,85	127,36

14.3.2 ČLENSTVÍ V NÁRODNÍCH I MEZINÁRODNÍCH ODBORNÝCH ORGANIZACÍCH A PROJEKTECH S TECHNICKOU ČI PODOBNOU TEMATIKOU

Ebel Martin, PhDr. , Ph.D.

- člen Památkové rady NPÚ ÚOP v Ústí nad Labem
- člen Sdružení pro stavebněhistorický průzkum

Hejný Lukáš, Ing.

- člen Sdružení pro stavebněhistorický průzkum

Hulák Jiří, Mgr.

- člen Poradního sboru pro sbírkotvornou činnost, sekce užitého umění a designu Moravské galerie v Brně
- místopředseda Asociace designérů
- člen odborných porot a komisí (Národní cena za studentský design, Automobilové klenoty atd.)

Kornatovský Ivo, Ing. , ASČF

- člen předsednictva Svazu českých fotografů
- člen odborné komise Nipos-Artama při MK ČR pro fotografii
- člen předsednictva KLeMČR – Svazu modelářů ČR
- ředitel MAS Světovina, o. p. s.
- člen týmu realizujícího projekt Cisterscapes pro klášterní krajinu Plasy – uděleno EHL (European Heritage Label) v dubnu 2024
- zastupitel města Plasy

Kleinová Jana, Ing.

- Společnost pro dějiny věd a techniky

Kopecká Ivana, Ing.

- členka ICOM-CC
- členka Komise MK pro restaurování

Mgr. Karel Ksandr

- Vědecká rada Fakulty stavební ČVUT v Praze
- Vědecká rada Fakulty podnikohospodářské Vysoké školy ekonomické v Praze
- Vědecko-umělecká rada Fakulty architektury ČVUT v Praze
- Vědecká rada generální ředitelky Národního památkového ústavu
- Vědecká rada územního odborného pracoviště NPÚ v Ostravě
- Historická komise Univerzity Karlovy
- Sbor expertů pro památkovou péči OPP magistrátu hl. m. Prahy
- Muzejní rada Leteckého muzea Metoděje Vlacha v Mladé Boleslavi
- Galerijní rada Galerie Jaroslava Fragnera ČVUT
- Společenství Svatovítské katedrály
- Divácká rada České televize
- Sdružení pro stavebně-historický průzkum
- ICOMOS – mezinárodní rada pro kulturní památky a sídelní celky
- DOCOMOMO – mezinárodní rada pro ochranu moderní architektury
- Klub Za starou Prahu

Střechová Lucie, Mgr.

- sbírkotvorná komise ředitele Muzea hlavního města Prahy
- poradní sbor pro sbírkotvornou činnost Národního zemědělského muzea
- od června 2025 členka pracovní skupiny pro přípravu a vybudování Národního hasičského muzea

Vácha Zdeněk, PhDr.

- člen skupiny specializovaných archivů v České archivní společnosti ve funkci tajemníka skupiny.

14.4 INFORMACE O ČINNOSTI ODBORU NÁMĚSTKA PRO VĚCI PRÁVNÍ

Prostřednictvím referátu Správního odboru byly zajišťovány v roce 2025 následující agendy:

A) Referát veřejných zakázek

1. Průběžné zajišťování procesu veřejných zakázek v souladu se Zákonem č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek a Nařízením ministra kultury.
2. Průběžné metodické vedení veřejných zakázek a implementace nových právních norem do procesu zadávání veřejných zakázek.
3. Vedení evidence veřejných zakázek.
4. Zajišťování procesu elektronizace veřejných zakázek. Zajištění zadávání zakázek malého rozsahu prostřednictvím elektronického nástroje NEN a veřejných zakázek řídicích se Zákonem č. 134/2016 Sb. prostřednictvím Věstníku veřejných zakázek a Profilu zadavatel (nipez/NEN/profil).
5. Celkový počet zakázek podle jednotlivých druhů lze rozdělit následovně: 2 VZ v režimu otevřených nadlimitních zakázek, 4 otevřená zjednodušená řízení, 24 veřejných zakázek malého rozsahu, otevřená/uzavřená výzva, 2 předběžné tržní konzultace a 530 zakázek malého rozsahu – prostřednictvím elektronického nástroje NEN.

B) Referát právní

1. Průběžné zajišťování právního poradenství a kontroly právních dokumentů.
2. Příprava právních dokumentů.
3. Zajišťování pojistné agendy NTM.
4. Administrace správních řízení a vedení soudních procesů.
5. Prostřednictvím Správního odboru ve spolupráci s AK Nemeth bylo vyřízeno 420 právních případů a smluvních dokumentů.

14.5 INFORMACE O ČINNOSTI ODBORU NÁMĚSTKA PRO VNITŘNÍ VĚCI A PR

Odbor pro vnitřní věci a PR i v roce 2025 zajišťoval agendu krátkodobých pronájmů a vedl agendu dlouhodobých nájemních smluv, které má NTM uzavřené v rámci zajištění provozu muzejní restaurace, muzejní kavárny v Centru stavitelského dědictví Plasy, nápojových a mincovních automatů či telekomunikačních technologií a dalších služeb.

Referát pronájmů

V roce 2025 pokračovala činnost referátu pronájmů v návaznosti na předchozí období. Nadále rostl zájem o pořádání odborných, společenských a kulturních akcí v prostorách NTM. V průběhu roku se v objektech NTM uskutečnila řada konferencí, tiskových setkání, prezentací, slavnostních večerů a odborných akcí pořádaných ve spolupráci s českými firmami, institucemi a partnery muzea.

Oddělení se současně podílelo na organizaci a zajištění vzdělávacích a odborných konferencí, přednášek a workshopů pořádaných odbornými společnostmi, spolky a neziskovými organizacemi. Mezi stálé partnery nadále patřily například Klub Za starou Prahu, Společnost přátel starožitností nebo Asociace muzeí a galerií České republiky v rámci projektu Škola muzejní propedeutiky.

125 LET KLUBU ZA STAROU PRAHU

Klub Za starou Prahu vznikl v roce 1900, tedy před stoletím a čtyřicet lety. Tehdy, stejně jako dnes, byl národním proudem a odbojkou, která se snažila nejen zachránit pozůstatky historické Prahy, ale také veškeré z ní nepopulární a vyvolené architektonické, které ohrožovaly. Přáve to také chránilo základní národní výstavu. Za 125 let se změnilo mnohé: město prošlo obdobím zářivé a přetvářivé na počátku 20. století, období modernistické obnovy, období zmatků a chaosu v meziválečném období, období rozkladu a rozpadu republiky, období zániku republiky, období zániku republiky, období zániku republiky...

Dominik radek KZP

STAROMĚSTSKÉ NÁMĚSTÍ POČÁTKY KLUBU

Klub Za starou Prahu byl založen 03. ledna 1900 po několika letech protestů spojených zejména s Vilémem Mrštíkem. Členové se rozhodli hájit historické, architektonické a urbanistické kvality historické Prahy proti státním záměrům narušujícím její osobitost. Už během prvních let se ovšem metoda práce Klubu proměnila. Zakladatelská generace používala zejména veřejný protest či manifest. Záhy však přišla mladá generace architektů a historiků umění, kteří předkládali vlastní architektonické projekty, jejichž podstatou byl respekt k historickému prostředí.

KOLOVNA
Pročívá středověký palác v barokním hávu v Ochranné ulici se svým velkým nádvorním a francouzským zády. K jeho záchranné práci byly vloženy Kluby osvoboděné prvoholky.

MALOSTRANSKÉ NÁMĚSTÍ
Iste později, ale stejně tak byly střeženy oblíbené Vltavy vřstovnou nádvorní a na nich propojených budov. Druhá částí novověkému způsobu navržená, zjednotila novoměstské střešní Antoniina Baudarka na malostřanské ulici. V zářivých oknech pokračující až k vyřizování výhled, Klub ovšem své stavění a regulující snahy nakonec z větší části dokonal obnovit.

PŘÍROZ U KLÍČO
V roce 1918 byly zrušeny tři domy na rohu Karlovské ulice a Malostřanského náměstí. Novou proslulu měla vyvolat termína, protože historická stěna Karlovské ulice záložila do hloubi hlubší Úprava historického stěny se stala národním do pastovních letích. Na stěně národním byly v únoru 1919 zřízeny tři domy, které byly zrušeny. Kluby historické ulice nebo národním Karlovské ulice na 11. metru a realizace novostavby. Kluby mají zrušit zastavbu, což by zjednotil novostavbu historického domu i ulici ulice. Průlom byl nakonec zastaven a Praha zjednotila příslušná o ceně historické domy.

Referát BOZP a PO

Referát bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany (dále jen BOZP a PO) zajišťoval činnosti uložené pro tuto oblast platnou legislativou (zákoník práce a související předpisy, zákon o požární ochraně a související předpisy). V rámci své činnosti průběžně prováděl pravidelné kontroly, revize a školení zaměstnanců.

Součástí interního vzdělávání bylo pravidelné školení zaměstnanců NTM i školení pracovníků dodavatelských firem zajišťujících pro muzeum ostrahu, úklid a další provozní služby. Ve spolupráci s personálním referátem byla zajišťována odborná profesní školení zaměstnanců.

NTM má i nadále uzavřenou smlouvu s poskytovatelem pracovnělékařských služeb. Zaměstnanci absolvovali pravidelné preventivní lékařské prohlídky v termínech stanovených právními předpisy.

Referát BOZP a PO se rovněž zabýval řešením pracovních úrazů zaměstnanců a vedením příslušné agendy. V případě pracovních úrazů probíhalo odškodnění prostřednictvím pojišťovny Kooperativa.

V oblasti kontrolní činnosti probíhaly ve všech objektech NTM pravidelné prověrky BOZP a PO a kontroly pracovišť realizované ve spolupráci se smluvním poskytovatelem pracovnělékařských služeb.

Ve všech objektech NTM pokračovaly pravidelné kontroly a revize instalovaných bezpečnostních a požárně bezpečnostních zařízení, které byly zajišťovány odbornými smluvními partnery.

Objekty NTM jsou vybaveny automatickými externími defibrilátory a profesionálními zdravotnickými brašňami pro poskytnutí první pomoci. Zaměstnanci byli pravidelně školeni v používání těchto prostředků.

14.6 INFORMACE O KONTROLNÍ ČINNOSTI

14.6.1 INTERNÍ AUDITY, DÍLČÍ KONTROLY A INTERNÍ ŠETŘENÍ

V souladu se Střednědobým plánem činnosti interního auditu NTM na roky 2021–25 byl zpracován Plán činnosti na rok 2025 zahrnující provedení 6 standardních interních auditů (IA) se zaměřením zejména na účetní závěrky (prověření dodržování účetních předpisů, a zda údaje uvedené ve výkazech věrně a poctivě zobrazují majetek a hospodaření s ním, zda je hospodárné, efektivní a účelné, zda jsou dodržovány právní a interní předpisy a interní postupy, a zda je vnitřní kontrolní systém přiměřený a účinný); zodpovědnost za sbírkové předměty (prověření souladu s právními a interními předpisy vztahujícími se k hospodaření s majetkem státu a jeho ochraně a evidenci); odpracované doby (prověření dodržování

pravidel využívání a vykazování odpracované doby), řídicí kontroly; smluvní agendu a další interní administrativní procesy.

Plně dokončen byl jeden plánovaný IA a dva plánované IA z roku 2024:

- Účetní závěrka 2024 = bez zjištěných neshod.
- Zodpovědnost za sbírkové předměty = Oddělení administrace a evidence sbírek pracuje pečlivě a efektivně, podklady jsou vedeny řádně a přehledně. Pokud se objeví menší nedostatek, jeho zaměstnanci ho aktivně a iniciativně řeší. Při ověření vybrané skupiny sbírkových předmětů byly zjištěny jen drobné nedostatky v evidenci v Museionu, které byly ještě v průběhu auditu odstraněny. U vyřazených sbírkových předmětů bylo zjištěno nedokončení procesu vyřazování. Při externím restaurování není kurátorům k dispozici vzor předávacího protokolu a informace o externím restaurování nejsou uváděny v evidenci sbírkových předmětů v Museionu. Interní předpisy týkající se sbírkových předmětů jsou neaktuální a zastaralé, jejich aktualizace je nutná.
- Odpracované doby = Evidence odpracované doby pomocí elektronického docházkového systému (EDS) je i přes jeho určitou složitost funkční, zjištěná pochybení jsou na straně lidského faktoru. Jako nejčastější nedostatky byly identifikovány pozdní zadávání a/nebo schvalování nepřítomností a nepřesná evidence pracovních cest. Zjištěna byla také neaktuálnost některých interních předpisů - 0-2 - Pracovní řád a Os-23 - Práce z domova.

Neveřejná písemná auditní zpráva byla vždy předem projednána s vedoucími zaměstnanci odpovědnými za řízení a kontrolu auditovaných činností a se statutárním zástupcem NTM (GŘ).

Dále byl rozpracován interní audit na práci na dálku a mimořádný interní audit na vědu a výzkum, které budou dokončeny v průběhu roku 2026. Původně plánované IA na výpůjčky sbírkových předmětů a dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr po novele zákoníku práce a bezpečnostní audit byly z důvodu zadání rozsáhlého mimořádného auditu na vědu a výzkum přesunuty na rok 2026.

Plně dokončen byl mimořádný audit:

- Sbírkové předměty = U vybrané skupiny sbírkových předmětů bylo zjištěno jejich nedostatečné zajištění v hlavní budově na Letné, kam byly sbírkové předměty převezeny z Čelákovic za účelem vyčištění a fotografování, a také neúplná evidence v Museionu týkající se aktuálního umístění sbírkových předmětů.

Tento mimořádný audit (požadovaný GŘ) byl proveden přednostně, neveřejná písemná auditní zpráva byla předem projednána s vedoucími zaměstnanci odpovědnými za řízení a kontrolu auditovaných činností a se statutárním zástupcem NTM (GŘ).

U všech zjištěných pochybení nebo rizik, případně i pozorování byly pokud možno zjišťovány i jejich příčiny a po projednání s odpovědnými zaměstnanci byla ve spolupráci s nimi navrhována opravná, nápravná a preventivní opatření, návrhy na zlepšení procesů a případně další doporučení.

Mezi vedlejší zjištění z IA patří, že i přes neustálé zlepšování nadále přetrvává u některých činností nedostatečné zdokumentování (popsání) procesů způsobujících ojedinělou nejednotnost jejich vykonávání, a že stále (již mnoho let) trvá stav vysokého pracovního vytížení většiny vedoucích a běžných zaměstnanců NTM zapříčiněné nedostatečným personálním zabezpečením NTM a neustále stoupající externě vyžadovanou neúměrnou administrativní zátěží, která i přes stoupající digitalizaci činností zaměstnance přetěžuje a mnohdy brání vyšší efektivitě práce při hlavních odborných činnostech.

14.6.2 DÍLČÍ KONTROLY A INTERNÍ ŠETŘENÍ

Mimo uvedených IA probíhaly kontinuálně podle potřeby pravidelné kontrolní činnosti týkající se majetku a jeho užívání, autoprovozu, mobilních telefonů, ochrany osobních údajů, zadávání veřejných zakázek a dalších. Případné nesrovnalosti (ojedinělé drobnosti) byly řešeny operativně s odpovědnými, případně na ně bylo v obecné rovině upozorňováno vhodným způsobem.

Z dalších kontrol a šetření průběžně probíhala kontrola ostrahy a dozoru zaměřená na dodržování smlouvy ze strany zaměstnanců dodavatele, a průběžná kontrola ostatních dodavatelů.

Po celý rok 2025 pokračovaly (již standardní) průběžné kontroly a analýzy interního auditora zaměřené na dodržování interních předpisů, přičemž za celou dobu nebylo zjištěno zásadní porušování pravidel.

14.6.3 DALŠÍ ČINNOSTI INTERNÍHO AUDITU

Součástí činnosti interního auditora (kterou je možné považovat za nepřímou kontrolní činnost) je správa interních předpisů (IP), tj. řízení systému interních předpisů (SIP) včetně definování a udržování struktury systému IP, stanovování pravidel tvorby a řízení IP, koordinace tvorby IP včetně shromažďování podnětů k aktualizaci, novelizaci nebo anulaci IP, podpora zpracovatelům IP (názvosloví, formulace textu, návaznost na další interní předpisy, jednoznačnost a kontrolovatelnost postupů), správa podkladů z tvorby IP a konečných znění a informování zaměstnanců o změnách v SIP). Po celý rok 2025 tak probíhaly průběžně práce na vydávání, novelizacích a aktualizacích IP a správě IP v SIP. Situaci komplikuje fakt, že stále není ideální „Vývěska“ v systému AthenA, a tak není jednoduchý přehled o platných IP a jejich správa je dosti problematická. Bohužel se v roce 2025 z důvodu změny zákoníku práce stále nepodařilo dokončit a vydat zcela nový Pracovní řád.

V těchto činnostech pokračoval také v roce 2025 emeritní interní auditor, Ing. Zbyněk Smetana, ve spolupráci se současným interním auditorem, Ing. Markétou Nemethovou.

14.6.4 VNĚJŠÍ KONTROLY A AUDITY

V roce 2025 byly provedeny tyto vnější kontroly:

Název kontrolní akce	Název kontrolního orgánu	Předmět kontroly	Kontrolní zjištění
NTM, Havarijní oprava střechy Rotundy I. v Železničním depozitáři v Chomutově	Ministerstvo kultury ČR	Závěrečné vyhodnocení projektu	K datu ukončení realizace byly řádně dokončeny veškeré aktivity projektu a naplněny monitorovací indikátory projektu. Cíl projektu byl splněn.
Kontrola správy Sbírký NTM v Praze ev. č. NTM/002-04-30/116002	Ministerstvo kultury ČR	Dodržování zákona č. 122/2000 Sb...vybrané oborové části	Správce sbírky plní své povinnosti plynoucí ze zákona
Kontrola dodržování povinností vyplývajících z pracovněprávních předpisů	Oblastní inspektorát práce pro hlavní město Prahu	Rovnost v oblasti odměňování	Nebyly zjištěny nedostatky
Tematická požární kontrola	Hasičský záchranný sbor Plzeňského kraje	Plnění povinností stanovených předpisy o požární ochraně v NTM CSD Plasy	nedostatečné zveřejnění požárního řádu v objektu, nesprávné kontaktní údaje v Požární poplachové směrnici, nepřístupný hasicí přístroj a zařízení pro zásobování požární vodou, nedostatečné označení směru úniku osob z požárního úseku
Prohlídka objektu Depozitární areál NTM Čelákovice – Záluží	Hasičský záchranný sbor ČR	kontrola zabezpečení objektu na úseku požární ochrany	Byly stanoveny doporučující návrhy opatření ke zvýšení úrovně zabezpečení objektů...
Dodržování BOZP v depozitárním areálu Národního technického muzea Čelákovice-Záluží	Ministerstvo kultury ČR	kontrola objektu na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci	Nebyly zjištěny nedostatky
Dodržování PO v depozitárním areálu Národního technického muzea Čelákovice-Záluží	Ministerstvo kultury ČR	kontrola zabezpečení objektu na úseku požární ochrany	Nebyly zjištěny nedostatky